

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
Filozofická fakulta
Katedra politologie a evropských studií

Bc. Linda Vildová

**BUDOVÁNÍ IMAGE NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH: PŘÍPADOVÁ STUDIE
VYBRANÉHO POLITIKA**

Magisterská diplomová práce

Vedoucí práce: Doc. Mgr. Pavel Šaradín, Ph.D.

Olomouc 2021

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí diplomové práce a uvedla jsem všechny použité podklady a literaturu.

V Olomouci dne .....

Podpis .....

OBSAH

ÚVOD	3
1. POLITICKÁ KOMUNIKACE	9
1.1. <i>STRUČNÁ HISTORIE POLITICKÉ KOMUNIKACE A JEJÍ OSOBNOSTI</i>	11
1.2. <i>TŘI ÉRY POLITICKÉ KOMUNIKACE</i>	13
2. ÚČINKY INTERNETU	17
2.1. <i>PSYCHOLOGICKÉ ÚČINKY POUŽÍVÁNÍ INTERNETU</i>	18
2.2. <i>NEGATIVNÍ ROLE INTERNETU V PŘEDVOLEBNÍCH KAMPANÍCH</i>	22
2.3. <i>FAKE NEWS</i>	27
2.4. <i>DEZINFORMACE A SOCIÁLNÍ SÍŤ</i>	33
3. ANALYTICKÁ ČÁST	37
3.1. <i>PŘEDSTAVENÍ LUBOMÍRA VOLNÉHO</i>	37
3.2. <i>KAUZA VELKÝ RESET</i>	40
3.3. <i>COVIDOVÉ OBDOBÍ</i>	44
3.3.1. <i>KAUZA LETADLO A ŠÍŘENÍ KORONAVIRU</i>	44
3.3.2. <i>IVERMEKTIN</i>	48
3.3.3. <i>TESTOVÁNÍ + ROUŠKY</i>	52
3.4. <i>VRBĚTICE</i>	55
ZÁVĚR	65
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	72
ABSTRAKT	92
ABSTRACT	93

ÚVOD

Téma image politika na sociálních sítích bylo vybráno hlavně proto, že čím dál více politické komunikace probíhá prostřednictvím sociálních sítí, jako je Facebook či Twitter, kde může politik zveřejnovat jak psané příspěvky, tak komunikovat prostřednictvím videí či živých vysílání, kde mu lidé mohou klást otázky a on na ně může ihned odpovídat. V této práci se autorka zaměřila hlavně na psané příspěvky na obou zmíněných sociálních sítích. Hlavním aktérem analýzy práce byl vybrán Lubomír Volný, jelikož na jaře roku 2021, kdy si autorka téma vybírala, měl Volný nejvíce interakcí s lidmi na sociálních sítích, vydával každý den několik příspěvků a velmi častá byla i již zmíněná živá vysílání, při kterých informoval své sledující. Videá začínal vždy pozdravem „*ahoj kamarádi a přátelé, dobrý den všem lidem dobré vůle*“. Volný byl v té době členem Volného bloku a chystal se na nadcházející volby na podzim roku 2021. klíčovým se stalo zrušení Facebooku Lubomíra Volného, kdy již jeho příspěvky přesáhly únosnou míru dezinformací. Poté se Volný přesunul na Twitter, který už ale nedosáhl takové oblíbenosti jako Facebook, jelikož většina české veřejnosti má účet na Facebooku, kdežto Twitter je méně navštěvované médium. Poté vznikaly další účty na sociálních sítích, které byly aktivní minimálně a brzy přestaly být Volným používány.

Tato případová studie je založena na teorii politické komunikace, jelikož Lubomír Volný byl v té době člen PS PČR a komunikoval s lidmi prostřednictvím sociálních sítí, které se staly v moderní době naprostou součástí informačního prostoru. Vedle televize zaujaly hlavní roli v informování jak o nepolitických, tak i o politických událostech. Každý politik dnes má účet minimálně na jedné sociální síti a prostřednictvím svého profilu může informovat o svých myšlenkách či politických záměrech. Obzvláště aktivní bývají politici v období před volbami, kdy používají politickou komunikaci na sociálních sítích jako nástroj, jak mohou informovat o svém předvolebním programu a pokusit se zaujmout voliče, aby je poté ve volbách zvolili.

Cíl práce je ukázat, jak funguje česká dezinformační scéna prostřednictvím jednoho z bývalých členů PS PČR, konkrétně Lubomíra Volného. Pro splnění zadaného cíle autorka vybrala šest dezinformačních kauz, které vyvolal Volný za účelem záměrně šířit dezinformace mezi českými občany. Konkrétně byly

vybrány po dlouhém uvážení tyto kauzy a události: Velký reset; Covid: Letadlo a šíření koronaviru, Ivermektin, Testování + roušky; Vrbětice.

Na cíl práce navazuje výzkumná otázka:

Zda a nakolik by byl Lubomír Volný úspěšný v šíření dezinformací, kdyby nepropukla pandemie koronaviru v roce 2020?

Diplomová práce je zasazena do období jara roku 2021, kdy byl Volný nejvíce aktivní. Proč byl nejvíce aktivní se dá vysvětlit několika událostmi, zaprvé Volnému velmi pomohl koronavirus, zadruhé se jednalo o období, kdy na podzim 2021 měly proběhnout volby do PS PČR, ve kterých Volný kandidoval za svoji stranu Volný blok, takže se pomocí svého postavení proti vládě snažil přilákat voliče. Své postoje projevoval na veřejných shromážděních, kdy si vybral vždy pár měst v nějakém kraji a postupně v nich vždy na nějakém dobře dostupném místě (například u velkých obchodních center) šířil svoje postoje a myšlenky, které byly většinou v rozporu s vládními nařízeními.

Autorka se domnívá, že toto konkrétní téma nebylo dosud analyzováno. Politická komunikace je sice velmi používaným teoretickým rámcem pro bakalářské či diplomové práce, ale samotná analýza působení Lubomíra Volného na sociálních sítích nebyla dosud nikým provedena. Možná proto, že okrajová česká politická scéna není zajímavá pro zahraniční autory, jednak i proto, že aktivní období Volného bylo sice intenzivní, ale krátké, a navíc se odehrálo teprve před rokem (jaro 2021), takže ho ještě jiní autoři nestihli zpracovat.

Co se týká charakteristiky použitých pramenů a literatury, tak v teoretické části, kde autorka bude psát o politické komunikaci bude stěžejním dílem knížka *An Introduction to Political Communication* od autora Bryana McNaira publikované v roce 2003. Toto dílo bude sloužit pro základní rámec znalostí o politické komunikaci a její definici. Dalším dílem, které doplní současnou definici politické komunikace se stane článek *Political Communication* Od Pippy Norris publikovaný v roce 2015. Norris je špičkou v tomto oboru, její článek bude tedy také velmi prospěšný. Definici doplní svou knihou *Od lokálních mítinků k politickému marketingu: Teorie a vývoj politické komunikace a volebních kampaní* i Eva Bradová z roku 2005, která patří v Českém prostředí k velmi

citovaným autorům problematicky politické komunikace. Dalšími autory rozšiřující definici politické komunikace jsou Denton a Woodward v jejich knize *Political Communication in America* publikované již v roce 1990. Toto starší dílo je stále použitelné, jelikož definice autorů je stručná a výstižná.

V kapitole týkající se osobností, jež se v minulosti zabývali politickou komunikací bude využit článek *Theoretical Diversity in Political Communication* od Everetta Rogerse napsaný v roce 1994. Zdařilou a dobře použitelnou knihou pro Českou republiku se ukázala *Nová média v politické komunikaci: Politici, občané a online sociální sítě* z roku 2017 od autorky Aleny Mackové.

V kapitole, kde se autorka chystá psát o politické komunikaci se bude opět objevovat Alena Macková se svou knihou *Nová média v politické komunikaci*, doplňuje ji kniha *Politická komunikace* od Jana Křečka publikované v roce 2013. Dalšími podstatnými autory pro tuto kapitolu jsou Jay Blumler a Dennis Kavanagh, kteří rozdělili politickou komunikaci do jednotlivých ér, které byly celkem tři, později Blumler přidal ještě čtvrtou éru. Jednotlivé úseky autoři dělili podle toho, jak se politická komunikace šířila, jakými prostředky, přičemž zmíněná čtvrtá éra je navázaná na třetí. Tento úsek práce uzavírají autoři Gianpietro Mazzoleni a Winfred Schulz se svým článkem „*Mediatization of Politics: A Challenge for Democracy?*“, který se věnoval mediatizaci.

Druhé kapitole, která se zabývá účinky internetu, vévodí článek „*Sociální a psychologické dopady používání internetu*“ sepsané šesti autory, mimo jiné i Mariannou Diomidous a Johnem Mantasem, který poslouží jako úvod do problematiky dané kapitoly. Autoři se zabývají účinky internetu, a jeho pozitivními a negativními dopady na člověka. Pro následující téma o psychologických účincích používání internetu budou velmi užitečné články *The Web Shatters Focus, Rewires Brains, Is Google Making Us Stupid* od Nicholase Carra, dále pak také článek *Social media: Defining, developing, and divining*, jež sepsal společně s Rebeccou Heyes. Všechny tyto články se zabývají internetem, sociálními sítěmi a jejich vlivem na psychiku člověka.

V další části s názvem negativní role internetu v předvolebních kampaních je nejvíce citována dvojice autorů Nelson a Olson s jejich článkem *Political effects of the internet and social media* publikovaném v roce 2010, která se zabývá šířením informací na internetu. Dalším velmi užitečným článkem bude *Negative Campaigning on Social Media Sites: A Quantitative Analysis of the 2019 Austrian*

National Council Election Campaign sepsaný Stefanem Lehrnerem, publikovaném v roce 2021, který ve svém článku odkazuje na další autory.

Budoucností této kapitoly se zabývá David Mark, jehož myšlenky jsou sesumarizovány v článku Evy Bradové. Nejcitovanějšími autory zabývajícími se fake news jsou autoři Albright a dvojice Howard a Woolley. Poslední část popisující dezinformace a sociální sítě nemá žádného autora, který by vyčníval nad ostatními. Za zmínku stojí zajímavá kniha *Disinformation: Former Spy Chief Reveals Secret Strategies for Undermining Freedom, Attacking Religion, and Promoting Terrorism* sepsaná profesorem práv Ronaldem J. Rychlakem společně s bývalým generálem tajné policie Rumunské socialistické republiky Ionem Mihai Pacepou. Dále lze zmínit dvojici autorů Carr a Heynes, kteří zformovali jednu z definicí sociálních sítí.

Ve výzkumné části budou použity většinou příspěvky ze sociálních sítí, v případě, že příspěvek nebude nalezen (vyskytoval se na již smazané sociální síti), pokusí se ho autorka najít na internetu jako obrázek, či v internetových médiích. Jelikož jsou příspěvky Volného v rámci ČR, bude většina důkazů, zda se jedná o dezinformace, najita na českých zpravodajských webových stránkách.

Celkově neměla autorka problém s hledáním literatury, jelikož tematika politické komunikace je už velmi probádaná, výzkum politické komunikace je dobře zpracovaný a je ho dostatečné množství.

V této diplomové práci bude použita obsahová analýza, která spočívá ve zkoumání textů s ohledem na několik vybraných znaků, jejichž výskyt je zachycován. Pro autory, jež zastávají užší vymezení a užití obsahové analýzy jsou těmito zaznamenávanými znaky koncepty, nejčastěji slova a fráze a to, co je zaznamenáváno je existence a frekvence výskytu. Užší pojetí lze označit jako konceptuální analýzu, která slouží ke kvantifikaci přítomnosti určitého znaku a je vhodná zejména pro komparaci jevů (např. výskytu více znaků, výskytu téhož znaku v rámci vícedatových souborů). Obsahová analýza se často prolíná s kvalitativními (textovými) analýzami. Obsahová analýza je vyzdvihována jako v podstatě jednoduchá, adaptabilní a přitom systematická metoda. Nejen že je možné ji aplikovat na prakticky jakýkoliv soubor textových dat, ale lze ji použít hlavně, tam, kde doposud není možné využít investigativnější metody výzkumu. Ačkoliv se obsahová analýza opírá o kvantitativní způsob zkoumání, kvalitativní

postupy jsou v ní také obsaženy, díky čemuž se přibližuje kvalitativním metodám. (Dvořáková 2010)

Diplomová práce bude klasicky členěna na dvě části, teoretickou a analytickou a je dělena do tří kapitol s názvy politická komunikace, účinky internetu a výzkumná část. První kapitola, která je součástí teoretické části má dvě podkapitoly: stručná historie politické komunikace a její osobnosti a tři éry politické komunikace. Další kapitolou spojenou s teorií je kapitola o účincích internetu, která je členěna do čtyř podkapitol, které jsou: psychologické účinky používání internetu, negativní role internetu v předvolebních kampaních, fake news a dezinformace a sociální sítě. Výzkumná část je rozdělena na představení zkoumaného subjektu práce a jeho jednotlivé kauzy: představení Lubomíra Volného; kauza velký reset; covidové období: kauza letadlo a šíření koronaviru, ivermektin, testování + roušky; Vrbětice.

Autorka začala teoretickou částí, pro kterou zvolila téma politické komunikace, jelikož se nejvíce hodilo k předmětu výzkumné části. Takže nejdříve bude definována politická komunikace, poté se autorka bude krátce věnovat historickým osobnostem, které se politickou komunikací zabývaly. Další podkapitola se věnuje třem éram politické komunikace, tedy jak se PK v průběhu let mění a také jak se pozměňují média, prostřednictvím kterých byla PK šířena. Druhá kapitola bude navazovat a popisovat účinky používání internetu, který je v současné době asi největším zdrojem šíření politické komunikace. Budou vybrány čtyři aspekty, které budou rozebrány, a to jak internet a jeho používání působí na psychiku lidí; dále budou popsány negativní faktory používání internetu a jejich vliv v předvolebních kampaních, který je značný, jelikož přes internet se šíří obrovské množství informací, které jsou celosvětově dostupné, tudíž prostor pro politiky a vedení jejich kampaně je značný, mohou jednak propagovat sebe, či šířit negativní kampaň proti svým politickým soupeřům. Dalším tématem jsou fake news, které jsou opět v dnešní době velmi atraktivním a používaným pojmem hlavně v prostředí politické komunikace. Čtveřici uzavírá podkapitola o dezinformacích a sociálních sítích, jelikož sociální média jsou oblíbeným, a hlavně nástrojem vyhledávání informací. Na sociálních sítích působí většina politiků, takže jsou schopni rychle a krátce informovat či dezinformovat jejich uživatele.

Analytická část začíná představením Lubomíra Volného, a také vysvětlením, proč byl vybrán zrovna on. Poté se autorka věnuje jednotlivým kauzám, které otevírá kauza velkého resetu, což je název pro zasedání Světového ekonomického fóra (WEF), které se sešlo se snahou o obnovu ekonomiky a společnosti po situaci s pandemií koronaviru. Volný termín ovšem používal podle svého a vůbec ne podle toho, co doopravdy byl, navíc termín používal pokaždé pro jinou událost. Zkráceně by se dalo říct, že všechny události, které se děly a Volnému se nelíbily, tak je spojoval s VR. Dalšími kauzami budou události týkající se koronavirového období, ve kterém byl Volný neaktivnější. Tyto příspěvky otevírá kauza letadlo, při které Volný prohlašoval, že letadlo společnosti DHL, které kvůli nepříznivému počasí nemohlo přistát v Brně, záměrně roznášelo nad Brnem britskou mutaci covidu, což bylo příčinou toho, proč bylo v Brně nejvíce těchto mutací. Další kauzou je Ivermektin, kdy Volný prohlásil, že vláda za účelem zdiskreditování tohoto léku úmyslně zavraždí pacienty, kterým bude lék podán, aby zabránila jeho dalšímu šíření a tím, podle něj, léčení pacientů. Zapomněl ovšem, že Ivermektin (sjednotit) není oficiálně schválený pro léčbu této nemoci. Navazuje kapitola testování a roušky, kdy Volný jako jediný poslanec nerespektoval nařízení vlády o nošení roušek a nabádal i českou společnost, aby roušky nenosila. Toto jeho počínání bylo jednak v rozporu s vládními nařízeními, tak i se světovými zdravotnickými studiemi. Analytickou část zakončuje kapitola týkající se výbuchu muničního skladu ve Vrběticích, ve které v roce 2021 vláda učinila prohlášení, že za výbuchem stála ruská tajná služba. Volný reagoval úplně opačně a označil za viníky Američany, a dokonce i české tajné služby. Otevřeně tedy hájil Rusko, i když pro to neměl jediný důkaz.

1. POLITICKÁ KOMUNIKACE

Pro porozumění této diplomové práce je potřeba vydefinovat termín politická komunikace, jelikož je to hlavní teoretický koncept, na kterém je práce postavená. Pippa Norris, známá komparativní politoložka, jež se zabývá výzkumem srovnávání veřejného mínění a voleb, politických institucí a kultury, genderovou politikou a politickou komunikací v mnoha zemích světa, jejíž názory jsou velmi ceněné, aktuální a často citované, říká že politická komunikace byla vždy ústředním prvkem volebního a politického procesu, ale od počátku 90. let tento proces zásadně změnily zejména poválečné trendy v masmédiích, které se přesunuly od tradičního světa novin, rozhlasu a televizního vysílání k používání internetu. (Norris 2015; Pippa Norris web)

Jednoznačně vymezit pojem politická komunikace není snadné, jelikož definice politické komunikace není jednotná, v podstatě každý autor vymyslel svoji vlastní definici, dovolím si zmínit aspoň některé. Eva Bradová ve své knížce *Od lokálních mítinků k politickému marketingu: Teorie a vývoj politické komunikace a volebních kampaní* argumentuje, že tento problém vychází zejména z multidisciplinární povahy politické komunikace jako vědního oboru a má tedy více možností interpretace (Bradová 2005). Doris Graber společně se Smithem považují za základní/mateřské obory výzkumu politické komunikace politologii a mediální studia, nesmíme však opomenout i obory jako sociologie, psychologie, marketing či žurnalistika. (Graber & Smith 2005).

O problematice obtížného definování tohoto pojmu se zmiňuje již Bryan McNair ve své knize *An Introduction to Political Communication* z roku 2003, kde konkrétně píše, že „každá kniha o politické komunikaci by měla začít uznáním, že tento termín se ukázal být notoricky obtížným definovat s jakoukoli přesností, jednoduše proto, že obě složky fráze jsou samy o sobě otevřené různým definicím, více či méně širokým.“ (McNair 2003)

Autoři Denton a Woodward nabízejí jinou definici politické komunikace, kterou sdíleli ve své knize *Political Communication in America*, publikované v roce 1990, uvádí politickou komunikaci jako „diskusi o alokaci veřejných zdrojů (příjmy), úřední moci (komu je dána pravomoc přijímat právní, legislativní a výkonná rozhodnutí) a úředních sankcích (co stát odměňuje nebo trestá)“. (Denton, Woodward 1990) McNair proti této definici namítal, že sice zahrnuje

verbální a psanou politickou rétoriku, nikoli však symbolické komunikační akty, které mají rostoucí význam pro pochopení politického procesu jako celku. (McNair 2003) Denton a Woodward charakterizují politickou komunikaci z hlediska záměrů jejích odesílatelů ovlivňovat politické prostředí. Jak napsali: zásadním faktorem, který činí komunikaci ‚politickou‘, není zdroj sdělení, ale její obsah a účel. (Denton, Woodward 1990)

McNair se do své definice snažil zahrnout veškerý politický diskurz, politická komunikace, je podle něj, stejně i pro Graber, vyjádřena nejen verbálními či písemnými projevy, ale také vizuálními prostředky, jako jsou šaty, make-up, účes, design loga, tedy všechny prvky komunikace, které dalo by se říci, že tvoří politický „obraz“ nebo identitu. Americká spisovatelka Doris Graber tuto definici doplňuje argumentem, že PK zahrnuje nejen rétoriku, ale i paralingvistické znaky, jako je řeč těla, a politické činy, jako jsou bojkoty a protesty. (Graber in McNair 2003)

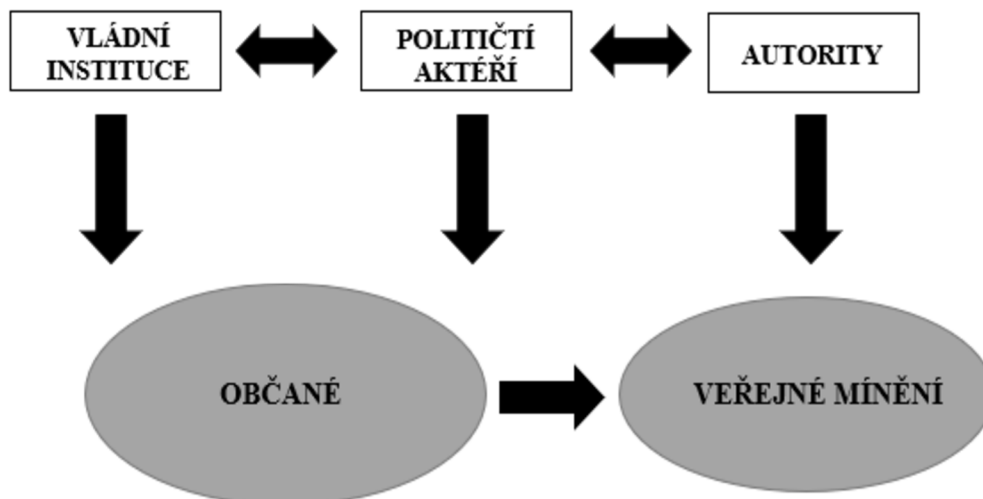
McNair poté ve své knize vychází z argumentů Dentona a Woodearda a přichází s novým vymezením PK, který definuje jednoduše jako *účelovou komunikaci o politice*. To zahrnuje následující body:

- 1) Všechny formy komunikace politiků a jiných politických aktérů za účelem dosažení konkrétních cílů.
- 2) Komunikace adresovaná nepolitickým aktérům, jako jsou voliči a novináři.
- 3) Komunikace o těchto aktérech a jejich aktivitách, jak je obsažena ve zprávách, úvodnicích a dalších formách mediální diskuse o politice.

McNair ve svém konceptu třístupňové definice ukázal, že jsou již patrnější role jednotlivých aktérů a směr ve kterém se politická komunikace mezi jednotlivými aktéry odehrává. Je však důležité zdůraznit, že občané jsou v jeho vnímání považováni za politické aktéry pouze v případě, že jsou členy politické strany nebo organizace v rámci nátlakové skupiny (McNair 2003).

S dalším, velmi dobrým vymezením pojmu PK přichází již výše citovaná Pippa Norris, která definuje politickou komunikaci takto: *„politická komunikace je interaktivní proces předávání informací mezi politiky, zpravodajskými médii a veřejností. Proces probíhá směrem dolů od řídicích institucí k občanům, horizontálně ve vztazích mezi politickými aktéry a také směrem od veřejného*

mínění k úřadům“. (Norris 2015) Pippa Norris zatím přišla asi z jedním z nejpropracovanějších pojmenování toho, co politická komunikace je. Tento směr je velmi aktuální, takže postupem času můžeme čekat nové definice pojmu. V následujícím obrázku jsou naznačeny směry politické komunikace, které ve své knize zveřejnila Eva Bradová a výborně se hodí k definici Norris.

Zdroj: Bradová 2005:17

Další kapitola naváže na toto téma s tím, že bude krátce popisovat historii politické komunikace a představí nejvýznamnější představitele tohoto konceptu a jejich myšlenky k tématu politické komunikace.

1.1. STRUČNÁ HISTORIE POLITICKÉ KOMUNIKACE A JEJÍ OSOBNOSTI

Studiu politické komunikace dominovala spíše dlouhotrvající, stabilní sada teoretických témat než jakákoli jediná zastřešující teorie. Nicméně teoretická rozmanitost politické komunikace vykazuje určitá společná témata, jako je trvalý zájem o komunikační efekty. Rogers píše, že obecně v roce 2000 měl téměř každý politický kandidát ucházející se o úřad na všech úrovních (prezidentské, státní, krajské, městské a místní) aktivní webové stránky, a to je období staré 20

let, dnes již má každý politik či strana účet v řadě sociálních sítí. Tvrdí, že tato skutečnost ukazuje na současný význam komunikačních technologií souvisejících s internetem v politické komunikaci a naznačuje, jak se tento speciální obor vyvíjel od svých počátků na začátku minulého století v rukou Waltera Lippmana, Harolda Lasswella a Paula F. Lazarsfelda. (Rogers 1994)

Někteří pozorovatelé považují publikaci Waltera Lippmanna *Public Opinion* (1922) za základní dokument pro moderní studium komunikace, a to i přestože počátky snahy o studium politické komunikace prováděl již Aristoteles ve svém díle *Rétorika*, datovaného přibližně 350 let před našim letopočtem (Graber & Smith 2005), ale pro tuto práci je zásadnější zaměřit se na moderní historii. Lippmann byl žákem politologa Harolda Lasswella ve studiu propagandy a veřejného mínění. Během první světové války Lippmann pracoval jako pisatel propagandistických letáků pro spojeneckou armádu ve Francii. Během 20. a 30. letech 20. století, kdy se rozvíjelo studium komunikace, až do 50. nebo 60. let 20. století představovala propaganda důležitý proud komunikační vědy. První světová válka představovala konflikt, ve kterém obě strany hojně využívali propagandu a veřejnost vnímala propagandistické techniky jako nebezpečné. Toto vnímání bylo založeno hlavně na neoficiálních důkazech a na přehnaných tvrzeních vlád. Strach veřejnosti z mocné propagandy přitáhl pozornost těchto raných učenců. (Rogers 1994).

Lasswell formalizoval metodologii obsahové analýzy v médiích. Je známý svým komunikačním modelem s pěti otázkami: „Kdo co komu říká, jakými kanály, s jakými účinky?“ Lazarsfeld vedl první kvantitativní studie volebního chování, přičemž jeho nejznámějším šetřením byla studie Erie County Study z roku 1940, která v určitých ohledech představovala nejdůležitější průkopnické zkoumání politické komunikace. (Tamtéž)

Politická komunikace se jako oblast bádání ustavila v USA, kde se poměrně brzy začala profilovat jako specifická disciplína. (Křeček 2013) Institucionalizace studia komunikace na univerzitách v USA proběhla kolem roku 1960, kdy mělo komunikační studium větší míru stálosti a kontinuity, což usnadnilo sledování důležitých teoretických otázek a paradigmat prostřednictvím organizovaných výzkumných programů. (Rogers 1994) I v současnosti se politická komunikace jeví jako dominantně svázaná se Spojenými státy, a to

navzdory rozmachu disciplíny v mnoha zemích Evropy i mimo ni. (Macková 2017)

Následující kapitola bude popisovat tři, respektive čtyři éry politické komunikace, tedy zásadní historické milníky, podle kterých se politická komunikace postupně vyvíjela. Toto vymezení časového období je nezbytné k doplnění porozumění o vývoji politické komunikace.

1.2. TŘI ÉRY POLITICKÉ KOMUNIKACE

Jedním z nejrozšířenějších konceptů popisujících proměny politické komunikace od poloviny dvacátého století je koncept „tří ér politické komunikace“, formulovaný Jayem G. Blumlerem a Dennisem Kavanaghem z roku 1999, který Blumler o více než deset let později rozšířil o definici éry čtvrté, nové. (Macková 2017)

První věk politické komunikace, taktéž někdy nazývaný zlatý věk politických stran, zahrnovali Blumler s Kavanaghem do rozmezí let 1945 až 1960 (Blumler, Kavanagh 1999; Janda, Colman 1998 in Křeček 2013) v této době existuje hluboké zakořenění politických stran do sociálních struktur (Křeček 2013), spojené s politickými systémy, v nichž dominovaly tradiční masové a politické strany. Tyto politické strany byly charakteristické svým napojením na určitou sociální skupinu či třídu, z níž odvozovaly svou legitimitu i své programy. (Duverger 2006 in Macková) Masové strany, jež se formovaly na konci 19. století se vyznačovaly kromě široké a pevné členské základny, také vysokou mírou voličské disciplíny a silně organizovanou centralizací. Pro tuto éru byla typická závislost komunikace na těchto silných a relativně stabilních stranách a jim přidruženým organizacím (např. odbory), které vytvářely silně ideologická politická sdělení určená postojově spřízněným skupinám. Komunikace byla přímá (nejčastěji formou setkání s voliči) za pomoci členů strany a jejich příznivců, či prostřednictvím tištěných (letáky, plakáty, stranický tisk atd.) a elektronických masových médií (rozhlas a televizní vysílání). Pippa Norris toto období nazvala „érou předmoderních kampaní“, v níž lokálně prováděné kampaně měly díky pevnému napojení elektorátu na strany zejména mobilizační

funkci a v níž se komunikace vyznačovala velmi nízkou mírou profesionalizace. (Macková 2017)

Druhá éra politické komunikace probíhala od začátku šedesátých, do konce osmdesátých let (Křeček 2013) a docházelo v ní k výrazným společenským změnám spojených s nárůstem sociální mobility a rychlým oslabením třídně založených vazeb na tradiční masové politické strany. Důsledkem těchto změn se stal nárůst volality a proměna politických stran reagujících tak, aby zůstaly konkurenceschopné. Odpovědí na erozi voličské podpory byla mimo jiné i proměna a „rozmrznutí“ (v té době již několik desítek let) fixovaných stranických systémů (Kopeček 2005; Lipset, Rokkan 1967). dalším znakem této doby bylo, že došlo ke zformování univerzálních „catch-all“ stran (Kirchheimer 1966; Kopeček 2005) oslovující široké voličské základny, které nově zahrnovaly nejen jednotlivé třídy, ale různé segmenty obyvatel včetně nové skupiny nerozhodnutých a fluktuujících voličů. Aby nové stranické alternativy dokázaly zaujmout co největší počet lidí, musely oslabit své ideologické základy a posílily důraz na kampaně. Určujícím hybatelem změn ve druhém období je posílení role elektronických médií konkrétně rychlý nástup nového média, a to televize (Křeček 2013), která se dočkala nového rozmachu. PK se v této éře stala daleko výrazněji masovější, jejím účelem bylo oslovit co nejvíce lidí najednou a maximalizovat tak dosah sdělení. Tyto aspekty nastartovaly proces profesionalizace, což znamená, že politické strany byly donuceny svou komunikaci přizpůsobit mediální logice a své projevy profesionalizovat, což se projevilo například nutností najmout si přímo odborníky na média, veřejné vystupování či strategii komunikace. PK se tedy v důsledku těchto změn stala více centralizovanou a řízenou, zároveň nákladnější, více zaměřenou na osobu lídra než na stranu, dále také univerzálnější a v období kampaní i intenzivnější. (Macková 2017)

Koncem osmdesátých let končí dle Blumlera s Kavanaghem druhý věk politické komunikace (Křeček 2013), nazývaný Pippou Norris též jako doba „postmoderních kampaní“. Tato éra je spojena s dalšími výraznými změnami jak ve společnosti, tak i v mediálním prostoru. Třetí věk je zasazený do začátku 90. let 20. století, je charakteristický postupující volatilitou, fragmentací a proměnlivostí stranických systémů, kterým kralují catch-all či masové strany. K těmto dvěma stranám Richard S. Katz společně s Peterem Mairem (1995)

přidávají strany kartelové, u nichž dochází k posílení určitých rysů catch-all stran, ale oproti nim jsou kartelové strany orientované na komunikaci a jsou často propojené se státem. V této éře dochází k proměně žurnalistiky, konkrétně k proměně postavení mezi tvůrci a příjemci sdělení i k rozostření hranic mezi mediálními žánry, což se podepisuje na politické komunikaci i mediálních praxích občanů. Třetí věk je dobou výměny mezi mediální a politickou sférou, strany i jednotliví političtí aktéři doplňují stávající akcent na masovou komunikaci, spojenou obzvláště s televizí jako dominantním médiem, o inovace spojené s nástupem nových technologií, díky nimž se politická komunikace stává permanentnější, decentralizovanější a konkrétně zaměřenější. Síťová média umožnila přímou zpětnou vazbu, pokročilejší cílení na voliče a adresnější formy mobilizace. Díky novým technologiím je snadnější organizace kampaní a také výzkum a monitorování veřejného mínění. Komunikaci ve třetí éře podle Mackové lze označit za profesionalizovanější a politická komunikace je současně více personalizovaná i populistická. (Blumler, Kavanagh 1999; Křeček 2013)

Podle Jay G. Blumlera (2013) intenzita změn a míra prohloubení trendů nastolených před pár desetiletími naznačují, že jsme se v posledních letech ocitli na prahu čtvrté éry politické komunikace, jejímž klíčovým prvkem je v první řadě masivní rozšíření nových technologií do všech myslitelných oblastí veřejného i soukromého života. Identifikovat hranici mezi třetí a čtvrtou érou není snadné, a to hlavně proto, že čtvrtá éra je charakteristická umocněním řady trendů započatých dříve. Blumler s Kavanaghem svým popisem velký rozmach nových médií a jeho důsledky ještě zcela nepostihují, ani nemohou, jelikož svou práci psali v 90. letech. Macková argumentuje, že pokud bychom právě v masivním rozmachu nových technologií jako nástrojů politické komunikace viděli klíčový symptom konce třetí éry, zasadili bychom počátek čtvrté éry na počátek 21. století (přesněji mezi roky 2004 až 2008). Dominantním rysem podle Blumlera je proces „mediace“ jako proces zprostředkování politického obsahu skrze média za pomoci technologie nebo organizace. Jelikož jsou média nejdůležitějším zdrojem informací o politickém dění, sama politika se ve čtvrté éře na média výrazně orientuje. (Macková 2017) Gianpietro Mazzoleni a Winfred Schulz ve svém článku „*Mediatization of Politics: A Challenge for Democracy?*“ o mediatizaci hovoří jako o situaci, v níž se političtí aktéři stále více přizpůsobují médiím, jejich fungování, požadavkům a jejich logice (např. načasování tiskových

konferencí, způsobem vyjadřování, snahou média zaujmout). (Mazzoleni, Schulz 1999)

Působení politické komunikace je důležité proto, že předmět práce byl v období, které je v práci analyzováno poslancem Parlamentu České republiky. Byl ve svém poslaneckém období jedním z nejaktivnějších politiků na sociálních sítích, i proto byl vybrán jako předmět k analýze. V této práci bude autorka pracovat hlavně s příspěvky na sociálních sítích Twitter a Facebook. Bohužel loni na jaře byl Facebookový účet Lubomíru Volnému zrušen, takže některé příspěvky byly dostupné už jen jako screenshoty, které byly nalezeny různě na internetu a v médiích, které kauzy rozebíraly. Naštěstí se podařilo k požadovaným příspěvkům dostat. Práce bude analyzovat vybrané skutečnosti, které se odehrály převážně minulý rok, a bude se snažit dokázat, zdali všechny příspěvky Volného byly dezinformace.

2. ÚČINKY INTERNETU

Článek „*Sociální a psychologické dopady používání internetu*“ sepsané šesti autory, mimo jiné i Mariannou Diomidous a Johnem Mantasem uvádí, že jak počítače, tak internet se staly jedním z nejvýznamnějších výdobytků moderní společnosti. Přinášejí svou vlastní revoluci v každodenním životě člověka ve spoustě odvětví jako je věda, vzdělání, informace, zábava atd., dále eliminují vzdálenosti a nabízejí okamžitý a snadný přístup k informacím a komunikaci. Díky nepřetržitému vývoji nových technologií jsou uživatelé internetu schopni komunikovat kdekoli na světě, nakupovat online, využívat jej jako vzdělávací nástroj, pracovat na dálku či uskutečňovat různé finanční transakce. (Diomidous et al. 2016)

Nekonečné možnosti internetu mohou často pobízet uživatele k tomu, že jej zneužijí ke škodlivým účelům proti jiným uživatelům či organizacím. S rychlým rozšířením internetu se objevily některé společenské jevy, jako je kyberšikana, internetová pornografie, grooming prostřednictvím sociálních sítí, kybernetické sebevraždy, závislost na internetu a sociální izolace či rasismus. Navíc vždy existuje riziko zneužití jakéhokoli druhu podvodu ze strany tzv. expertů na technologické systémy, kteří využívají internet jako prostředek k provádění nezákonných činů. (Diomidous et al. 2016)

Výhod internetu je mnoho a přispívají k pokroku a prosperitě lidí ve všech oblastech, nabízí rychlý přístup k informacím a usnadňuje komunikaci mezi lidmi. Internet je však snadno dostupný a nelogické používání internetu jej činí velice nebezpečným, zejména pro mladé uživatele. Z tohoto důvodu by si lidé používající internet měli být vědomi a kriticky čelit informacím předávaným na webových stránkách, aby zajistili správné chování a vymezili jejich nadměrné používání. Výsledkem bude, že se nikdy neobjeví žádný efekt, který by ohrozil osobní blaho uživatelů. (Diomidous et al. 2016)

V této kapitole budou celkem čtyři části, které se budou věnovat účinkům a vlivu internetu. Je zásadní tyto věci popsat, jelikož Volný působil hlavně na internetu a ten je v dnešní době nepostradatelná věc, na které se odehrává veškeré dění.

2.1. PSYCHOLOGICKÉ ÚČINKY POUŽÍVÁNÍ INTERNETU

Již mnoho vědců se snažilo prozkoumat psychologické účinky používání internetu. Existuje mnoho druhů studií, jež využívají studium mozkových funkcí uživatelů internetu, avšak rozcházejí se v názoru na to, zda změny jsou škodlivé či naopak prospěšné. (Carr 2012)

Například americký spisovatel Nicholas Carr, jež publikoval knihy a články o technologiích, podnikání a kultuře, tvrdí, že používání internetu může snižovat hloubkové myšlení, které vede ke kreativě člověka. Dále Carr tvrdí, že pokud člověk jen neustále „kliká“ na hypertextové odkazy, dochází k nadměrné stimulaci a mozek věnuje většinu své pozornosti pouze krátkodobým rozhodnutím. Posledním tvrzením tohoto autora je, že obrovská dostupnost informací na webových stránkách zahlučuje mozek a může poškodit dlouhodobou paměť, jinými slovy dostupnost podnětů vede k velké kognitivní zátěži, která ztěžuje zapamatování si čehokoli. (Carr 2012; The Economist 2010)

Počítačový vědec Ramesh Sitaraman tvrdí, že uživatelé internetu se stávají čím dál více netrpěliví. (Yenigun 2013; The Economist 2010) Příkladem pro jeho tvrzení je rozsáhlá výzkumná studie (Krishnan 2013; University of Massachusetts), dokončená v roce 2012 zahrnující miliony uživatelů sledujících videa na internetu. Studie ukázala, že uživatelé začnou vypínat online videa, pokud se nezapnou do dvou sekund. (Sutter společně se CNN, 2012) Uživatelé s rychlejším internetovým připojením navíc projeví menší trpělivost a opouštěli videa rychleji než uživatelé s pomalejším internetovým připojením. Mnoho vědců od té doby tvrdilo, že tyto výsledky poskytují pohled do budoucnosti: jak jsou internetové služby rychlejší a poskytují více okamžitého uspokojení, lidé jsou méně trpěliví (Carr 2012) a méně schopni odkládat uspokojení a pracovat na dlouhodobějších cílech. (Muther 2016)

Naopak psycholog Steven Pinker tvrdí, že lidé mají kontrolu nad tím, co dělají, a že výzkum nikdy nepřišel lidem přirozený. Říká, že „zkušenost nepředělává základní kapacity mozku na zpracování informací“ a tvrdí, že internet ve skutečnosti dělá lidi chytřejšími. (Pinker 2010)

Zajímavý výzkum ohledně magnetické rezonance mozků lidí závislých na internetu zveřejnilo BBC v recenzovaném vědeckém časopise PLoS ONE: „Výzkumný tým vedený Hao Lei z Čínské akademie věd ve Wu-chanu provedl

skenování mozku 35 mužů a žen ve věku 14 až 21 let. Sedmnáct z nich bylo klasifikováno jako trpících poruchou závislosti na internetu (IAD) na základě odpovědi „ano“ na otázky typu: „Opakovaně jste neúspěšně usilovali o kontrolu, omezení nebo zastavení používání internetu?“ (Briggs 2012) Specializované skenování mozku magnetickou rezonancí ukázalo změny v bílé hmotě mozku (části, která obsahuje nervová vlákna) u těch, kteří byli klasifikováni jako závislí na internetu, ve srovnání s lidmi, kteří závislí nejsou. (Yuan et al. 2011)

Dalším výzkumníkem v této oblasti je profesor psychiatrie z UCLA Gary Small, jež studoval mozkovou aktivitu u zkušených internetových „surfařů“ oproti příležitostným surfařům na webu. Použil již zmiňované snímky magnetické rezonance na obou skupinách k vyhodnocení mozkové aktivity. Studie ukázala, že při prohlížení internetu byla mozková aktivita zkušenějších uživatelů internetu mnohem obsáhlejší než u nováčků, zejména v oblastech prefrontálního kortexu spojeného s řešením problémů a rozhodováním. Obě tyto vzorové skupiny však neměly žádné významné rozdíly v mozkové aktivitě při čtení textu. Tyto důkazy naznačují, že charakteristické nervové dráhy zkušených uživatelů internetu se vyvinuly díky jeho používání. Psychiatr Small tedy dospěl k závěru, že „současná exploze digitální technologie nejen mění způsob, jakým žijeme a komunikujeme, ale rychle a hluboce mění naše mozky.“ (Carr 2020)

V časopise The Atlantic vyšel v srpnu roku 2008 článek „Is Google Making Us Stupid?“ v němž jeho autor Nicholas Carr ze své zkušenosti píše, že knihy se dostávají do pozadí, lidi nebaví číst klasické papírové knihy, raději usednou k počítači, kde mohou dostat daleko více informací a daleko rychleji, než by získali pročitáním knih. Je to velmi pohodlný způsob získávání informací. (Carr 2008)

Výzkumníci z University College London provedli pětiletou studii o internetových zvycích a zjistili, že lidé používající tyto webové stránky vykazovali „formu skimmingové aktivity“ – tedy přeskokování z jednoho zdroje na druhý a zřídka se vraceli ke dříve navštívenému zdroji. Zpráva z roku 2008 říká: „Je jasné, že uživatelé nečtou online v tradičním slova smyslu; skutečně existují známky toho, že se objevují nové formy „čtení“, protože uživatelé horizontálně „procházejí“ tituly, stránkami s obsahem a abstrakty. Skoro to vypadá, že jdou online, aby se vyhnuli čtení v tradičním smyslu.“ (Rowlands 2008)

Výzkum ohledně výkonu mozku naznačil, že používání internetu pomáhá zvýšit jeho výkon u lidí středního a staršího věku (Chivers 2009). Studie komparovala aktivitu mozku, když testovaní četli a surfovali na internetu. Zkoumání ukázalo, že surfování na internetu využívá mnohem více mozkové aktivity než čtení. Vedoucí výzkumu profesor Gary Small prohlásil: *"Výsledky studie jsou povzbudivé, že vznikající počítačové technologie mohou mít fyziologické účinky a potenciální výhody pro dospělé ve středním a starším věku. Vyhledávání na internetu zapojuje komplikovanou mozkovou aktivitu, což může pomoci při cvičení a zlepšení mozku. funkce."* (BBC 2008)

Jedním z nejvíce diskutovaných účinků sociálních sítí je jejich vliv na produktivitu. Na mnoha místech, například ve školách či na některých pracovištích jsou některé stránky na internetu blokovány, protože zaměstnavatelé se domnívají, že jejich zaměstnanci budou na těchto stránkách, např. na sociálních sítích trávit čas a nebudou plnit pracovní povinnosti. Studie společnosti Hearst Communications zjistila, že úroveň produktivity lidí, kteří používají stránky sociálních sítí, byla o 1,5 % nižší než těch, kteří je nepoužívali. (Petersen 2013)

Evgeny Morozov, intelektuál z Běloruska zabývající se politickými a sociálními důsledky technologie (wiki) poznamenává, že sociální sítě mohou být pro lidstvo potenciálně škodlivé. Uvádí několik příkladů toho, že mohou zničit soukromí, například že *„pojišťovny získaly přístup k účtům svých pacientů na Facebooku, aby se pokusily vyvrátit, že mají těžko ověřitelné zdravotní problémy, jako je deprese; zaměstnavatelé zkontrolovali stránky sociálních sítí, aby prověřili budoucí zaměstnance; univerzitní úřady hledali na webu fotografie svých studentů, jak pijí nebo kouří marihuanu."* Dále dodal, že internet dělá lidi samolibější či averzní k riziku, řekl, že kvůli stále častější všudypřítomnosti moderních technologií, jako jsou fotoaparáty, rekordéry a podobně, lidé možná nebudou chtít jednat neobvyklým způsobem ze strachu, že je někdo zachytí na kameru či fotoaparát a udělají si špatné jméno, nehledně na to, že všechno obsah se může objevit na sociálních sítích. (Morozov 2010)

Podle New York Times mnoho vědců říká, že *„schopnost lidí soustředit se je podkopávána záplavami informací"*. (Richtel 2010) Je zjištěno, že ti uživatelé, kteří čtou články online, procházejí článkem důkladněji než dotyční, kteří čtou z

tištěných materiálů. Zatímco online čtenáři přečtou 77 % obsahu článku, čtenáři tištěných materiálů se článkům věnují na 62 %. (Goldsmith 2007)

Interakce na internetu většinou nezahrnuje interakce tváří v tvář s jinou osobou, a proto může snadno vést k tomu, že se člověk cítí svobodněji a uvolněněji, není zde žádná vyšší autorita, a proto člověk mnohdy jedná jinak, než by jednal při fyzickém setkání s druhou osobou, konverzace jsou mnohdy velmi frivolnější. Faktem je, že lidé, kteří mohou být sociálně úzkostní, elektronickou komunikaci používají jako svůj častý, či mnohdy jediný prostředek. To může zvyšuje pravděpodobnost, že prozradí na internetu cizím lidem osobní údaje, které by při normální komunikaci mezi lidmi neprozradili. Tento jev se pak může stát pravděpodobnou příčinou rozšíření kyberšikany, a to zejména u dětí, které nerozumí „etiketě sociálních sítí“. (Kowalski et al. 2012)

Internetová anonymita může vést k online disinhibici¹ ve které lidé dělají a říkají věci, které by normálně osobně neudělali nebo neřekli. Psychologický výzkumník John Suler rozlišil dva druhy tohoto chování, zaprvé benigní disinhibici, ve které mohou lidé psychicky růst odhalováním tajných emocí, strachů a přání, proječováním neobvyklých skutků laskavosti a štědrosti a zadruhé toxickou disinhibicí, ve které lidé používají hrubý jazyk, tvrdou kritiku, hněv, nenávisť a hrozby, nebo dokonce navštěvují pornografické nebo násilné stránky, které by v „skutečném světě“ nenavštívili. (Suler 2004)

Lidé se stávají závislími na internetu kvůli nadměrnému používání počítače, které zasahuje do každodenního života. Kimberly S. Youngová, odbornice na poruchy závislosti na internetu a chování na internetu, spojuje poruchu závislosti na internetu s existujícími problémy duševního zdraví, nejčastěji s depresí. Youngová uvádí, že porucha má významné dopady sociální, psychologické i pracovní. (Young 1998)

V další studii využívající magnetickou rezonanci vědci vybrali sedmnáct subjektů se závislostí na online hraní a dalších sedmnáct naivních uživatelů internetu, kteří internet používali jen zřídka. Výsledky skenování odhalily, že závislost na online hrách „narušuje integritu šedé a bílé hmoty v oblasti mozku“ (Weng 2013), která má podle Keatha Lova, psychoterapeuta, „hlavní vliv na naši schopnost provádět takové úkoly, jako je plánování, stanovení priorit, věnování

---

¹ V sociální a komunikační oblasti málo uměřená až extrémní a nežádoucí ztráta zábrán, odvázanost, nerespektování zákazů a tabu, vulgární slovní napadání atd. (Slovník cizích slov)

pozornosti a zapamatování detailů a kontrola naší pozornosti“. Keith Low tvrdí, že lidé závislí na online hraní nejsou schopni upřednostnit svůj život nebo si stanovit cíl a dosáhnout ho kvůli již zmíněnému poškození části mozku. (Low 2020)

Snadný přístup k internetu může zvýšit chťíc používat internet jako „únik“ před nepříjemnými nebo banálními aspekty skutečného každodenního života. Poněvadž internet a virtuální realita snadno uspokojují sociální potřeby a pudy lidí, podle autorů Blascoviche a Bailensena *„někdy jsou tak uspokojující, že se závislí uživatelé fyzicky stahují ze společnosti.“* Stanfordský psychiatr Dr. Elias Aboujaoude věří, že *„pokroky ve virtuální realitě a pohlcující 3D technologie nás přivedly tam, kde můžeme mít ‚plnohodnotný život‘ online, který lze zcela oddělit z toho našeho.“* Nakonec může virtuální realita drasticky změnit sociální a emocionální potřeby člověka. *„Možná přestaneme ‚potřebovat‘ nebo toužit po skutečných sociálních interakcích, protože se nám mohou stát cizími,“* říká Aboujaoude. (Monica 2015)

2.2. NEGATIVNÍ ROLE INTERNETU V PŘEDVOLEBNÍCH KAMPANÍCH

Aristoteles kolem roku 350 př. n. l. poukázal na to, že „člověk je od přírody politické zvíře“. Dnes má průměrné „politické zvíře“ prostřednictvím internetu přístup k více informacím než kdykoli v historii. (Olson, Nelson 2010). Autoři článku *Political effects of the internet and social media* doplňují, že zprvu nebyla nová telekomunikační technologie využívána pro politické účely, a tak voliči s přístupem k internetu ztratili zájem o volby a politiku obecně. Postupem času se ale situace změnila a objevili se noví populističtí političtí aktéři, kterým se daří mobilizovat voliče tím, že se k nim připojují přímo přes internet. Tato změna se shodovala se vznikem sociálních sítí. (Zhuravskaya et al. 2020)

Navíc rychlost, jakou se informace po internetu pohybují, je téměř okamžitá. Přesto to není jen přístup k obrovskému množství informací dostupných prostřednictvím celosvětové sítě nebo rychlost, jakou se informace mohou šířit, co z nich dělá tak důležitý politický nástroj, ale spíše jeho kapacita, kterou internet vytváří pro každého jednotlivce, který má přístup na web, aby bylo

možné okamžitě reagovat na informace, ať už přijaté online nebo offline, které mění způsob, jakým politický svět funguje. Navíc tím, že reagují na informace prostřednictvím webu, mohou jednotlivci šířit své přesvědčení nejen k publiku ve svém vlastním sousedství, komunitě nebo státě, ale také na velké vzdálenosti k lidem v celém jejich národě nebo dokonce globálně. Stejně důležité je, že tak mohou učinit s malými nebo žádnými finančními náklady pro ně. Obrovské množství informací dostupných na webu, rychlost, kterou se tyto informace pohybují, a schopnost každého jednotlivce komunikovat s širším publikem tedy skutečně mění všechno v politickém prostoru. (Olson, Nelson 2010)

Internet se postupně stal jedním z nejoblíbenějších médií pro kampaně a volby a v některých zemích, jako například v Estonsku se používá i pro elektronické hlasování. Raisinghani dále doplňuje, že internet nevytváří zcela nový politický řád, poněvadž je využíván v rámci stávajících institucí, ale poskytuje novou a vylepšenou platformu pro organizaci, komunikaci a spolupráci v kampaních a volbách. Dále má pozitivní dopad a byl nápomocný při podpoře politické kultury a norem, které mají potenciál zvýšit centralizovanou demokratickou politiku a vytvořit více rozptýlené sociální a občanské sítě. Tyto důležité dopady internetu jsou viditelné v kampaních a volbách prostřednictvím usnadnění komunikace, organizace a spolupráce, které jsou levnější, širší a rychlejší než dříve. (Raisinghani 2011)

Dalším aspektem internetu je, že přináší nový, zábavný a mnohdy interaktivní proces získávání informací. Během posledního desetiletí vznikaly politické weby, došlo k získávání značných finančních prostředků, psaní politických blogů a nárůstu online aktivismu a výměny politických e-mailů. Internet má dále tendenci přitahovat mladší voliče a vábí jejich zájem prostřednictvím chytlavých online kampaní a pocitu komunity prostřednictvím stránek sociálních sítí. Role internetu ve vládě za poslední desetiletí exponenciálně vzrostla. Internet slouží běžným občanům jako důležitý nástroj pro komunikaci s volenými představiteli na všech úrovních státní správy. Komunikace se mohou zabývat aktuální politikou, návrhy na novou legislativu nebo jakoukoli záležitostí související s fungováním vlády. (Tamtéž)

Vznik internetu v kombinaci s levnými informačními technologiemi (např. fotoaparáty v chytrých telefonech s okamžitým připojením k internetu) do značné míry obrátil celý proces vzhůru nohama. V dnešním světě jsou jednotlivci, kteří

sdílejí společný soubor hodnot, jen pár kliknutí od toho, aby našli další jedince – ty, které znají, i ty, které neznají, geograficky blízké i vzdálené – kteří sdílejí jejich společné hodnoty a body pohledu. V našem světě sociálních sítí (Facebook, Twitter) video kanálů (Youtube) či blogů již nepotřebují mít hlavní skupinu na vrcholu politické pyramidy, která řídí informační, přesvědčovací a organizační procesy. Navíc nízké náklady na periferní technologie (např. videokamera, notebook a software pro úpravu videa) ve spojení se schopností internetu šířit informace vytvořily prostředí, ve kterém může každý jednotlivec potenciálně najít a motivovat stejně smýšlející a podniknout politickou akci. Navíc, pokud jsou informace, které sdělují, dostatečně zajímavé pro ostatní, jejich dosah prostřednictvím celosvětové sítě již není geograficky omezen. (Olson, Nelson 2010)

Důležitým aktérem na internetu jsou politické strany, které vznikly z jediného důvodu – soutěžit a snažit se vyhrát volby. Zatímco volební a vládní systémy, historické kontexty, kulturní normy a politické tradice se jednotlivých zemích odlišují, procesy, jimiž se jednotlivci spojují jako aktivní členové či pasivní příznivci politických stran, jsou univerzální. Abychom tedy pochopili, jak internet mění a bude i nadále měnit politiku na celém světě, je nutné porozumět jeho dopadu na tento proces. Politické strany a organizace jsou budovány spojením jednotlivců, jež sdílejí společný soubor hodnot, který přeměňují do společného politického úsilí. Při provádění tohoto procesu politické strany podnikají čtyři kroky: nejprve informují jednotlivce o společném souboru hodnot, které sdílejí. Zadruhé přesvědčují jednotlivce, že prostřednictvím společné práce v rámci demokratického systému a sjednocení kolem hodnot může politická strana řešit společné problémy a zájmy, které sdílejí. Za třetí, politické strany berou jednotlivce, které přesvědčily, a organizují je pod jediným praporem, aby se zapojili do politického systému. Konečně, jakmile se politické strany zorganizují, pokoušejí se mobilizovat své příznivce k politickým akcím (např. volit ve volbách, přispívat nebo oslovovat ostatní o podporu). (Tamtéž)

Volební kampaně ve věku sociálních médií rychle mění svůj charakter (Swanson a Mancini 1996; Gallagher 2003), s klesající loajalitou voličských stran se kdysi stabilní volební obvody stávají stále více nestabilními (Drummond 2006; Mair 1997; Mair, Müller a Plasser 2004). S tím, jak politické strany ztrácejí svůj vliv na volebním trhu, vzrostl význam kampaně (West 1993, 2005) a strany nyní,

častěji než v minulosti, volí útočnou kampaň zaměřenou na politické oponenty (např. Mair, Müller & Plasser 2004). Taková strategie je lépe známá jako „negativní kampaň“, což je strategie používaná k přilákání voličů kritikou oponenta (Swanson a Mancini 1996; Geer 2008). V průběhu volebních kampaní se negativní kampaň celosvětově etablovala na poli politické komunikace. Sledujeme-li Schmückinga (2015), pak je negativní kampaň součástí volební kampaně, a tedy i politické komunikace (Schmücking 2015 in Lehrner 2021). Zatímco směrové chápání předpokládá, že „jakákoli zmínka o politickém oponentovi ve svém příspěvku (bez ohledu na to, zda je kritika pravdivá, nepravdivá, eticky správná, triviální, čestná či nečestná) je již negativní kampaní“ (Rauh 2016; Surlin a Gordon 1977; Walter 2014), hodnotící přístup předpokládá, že negativní kampaň převažuje pouze tehdy, když je politický oponent ponižován (Elmelund-Præstekær 2010).

Lehrner říká, že se strana uchyluje k negativní kampani ve snaze stát se preferovanou stranou voličů a tím, že se snaží zmírnit pozitivní pocity z protikandidátů nebo stran. Negativní kampaň je tak vedena s cílem vychytat chyby a slabosti politických oponentů a zúročit je, volební kampaň je vedena s těmito domnělými slabinami politického konkurenta, místo aby se soustředila na své přednosti nebo kvality. Teoreticky se od kandidátů nebo stran očekává, že využijí negativní kampaně pouze tehdy, když očekávané přínosy (tj. podpora voličů) převáží potenciální rizika (odmítnutí voličů). Výzkum obecně naznačuje, že kandidáti využívají sociální média k vytváření prospěšných příběhů kampaně, komunikaci s voliči a mobilizaci voličů a budování důvěryhodné pověsti. (Lehrner 2021)

Negativní kampaň je neoddělitelně spojena s nežádoucími účinky, které vyplývají z jejího používání. Nejčastěji jsou uváděny tři varianty: zaprvé *bumerangový efekt*, kdy negativní reklama vyvolá více negativních pocitů směrem k zadavateli než vůči kandidátovi, na něhož je negativní reklama zaměřena. Reklama použitá proti politickému soupeři se tak paradoxně otočí jako bumerang na samotného zadavatele. Druhým typem je *syndrom oběti*, kdy použitá reklama vyvolá u voličů dojem neférovosti a vzbudí u nich spíše pozitivní pocity vůči napadenému kandidátovi, v očích voličů bude napadený kandidát budít dojem oběti útoku, užitá reklama má tedy pro zadavatele opět kontraproduktivní účinek. Třetí varianta nazvaná *dvojnásobně poškozující účinek*

či *syndrom dvojí škody* znamená, že negativní reklama vyvolá negativní pocity jak směrem k soupeři, tak k zadavateli reklamy. (Lebedová 2013)

Vládní status strany ovlivňuje její sklon používat negativní kampaň. Strany, které nezastávají úřad, s větší pravděpodobností použijí tuto strategii kampaně, protože opoziční strany musí voličům objasnit, proč by měly být v úřadu, a naopak proč vládní strany by neměly (Hale, Fox a Farmer 1996; Kahn a Kenney 2004). Vládnoucí strany mají oproti opozičním stranám přirozenou výhodu, mohou propagovat sebe a svůj program prostřednictvím svého oficiálního postavení a povinností (Lau, Sigelman a Rovner 2007). Navíc, kvůli jejich postavení, vládní strany obvykle získávají větší mediální pokrytí, a proto těží z uznání jména a zavedeného renomé (Kaid a Holtz-Bacha 2006). A nakonec, ve srovnání s vládními stranami nejsou opoziční strany v úřadu, a proto mají méně co ztratit a více získat tím, že budou mluvit negativně. Walter a Van der Brug (2013) společně tvrdí, že to, zda se strany zapojí do negativní kampaně v systému více stran, závisí částečně na jejich koaličním potenciálu, strany s nízkým koaličním potenciálem nemají negativními kampaněmi co ztratit, protože jejich šance být součástí vlády jsou od začátku mizivé až žádné. Takové strany budou ochotnější podstoupit s tím spojená rizika než strany s vysokým koaličním potenciálem. (Brug, Walter 2013)

Kdybychom se zabývali budoucností negativních kampaní, zajímavá je myšlenka Davida Marka, kterého ve svém článku zmiňuje Eva Bradová, že nové technologie a nové procesy, např. mikrocílení, které umožňuje oslovit malé skupiny voličů tím, že jim dodají konkrétní sdělení, postupně učiní negativní kampaň individualizovanou a již nebude třeba zabývat se širokým spektrem voličů jako je to potřeba nyní. (str. 234) Autor zároveň upozorňuje, že nová technologie představuje i určité omezení pro negativní kampaň a reklamu obecně. Moderní technologie, např. digitální videorekordéry atd., umožňují voličům vynechat nebo přeskočit program nebo změnit kanál, kdykoli se na obrazovce objeví reklama. Proto je ve skutečnosti obtížnější zaujmout a následně i udržet zájem diváka a přimět ho, aby viděl celou reklamu. (Mark in Bradová 2007)

Mark dále píše, že trend permanentní akce se přenáší do oblastí negativní kampaně, jak je známo z klasických volebních kampaní. „Konečnými vítězi v permanentních negativních kampaních budou ti, kteří převezmou nejúčinnější

kontrolu nad jazykem a lidovou řečí politiky. To, jak je popisován oponent nebo jak je problém zformulován, značně ovlivňuje vnímání voličů.“ (Mark in Bradová 2007)

Nástin knihy Davida Marka také ukazuje, že negativní kampaň z politického prostoru nezmizí. Témata a metody se budou lišit, ale samotná taktika přežije, i když se to voličům, akademikům a mnoha politickým komentátorům a novinářům nemusí líbit. Pravdou je, že negativita jako způsob kritiky soupeře byla v politice vždy přítomná. Autor se domnívá, že negativní kampaně mohou odhalit i to, jak by kandidát v případě zvolení reagoval na kritiku a jak se bude ve funkci chovat k veřejnosti. (Mark in Bradová 2007)

2.3. FAKE NEWS

Pojem fake news není nový koncept, naopak, existoval ještě před vznikem internetu, kdy byl používán pro nepravdivé a zavádějící informace k prosazování zájmů jejich šířitelů. (Aldwairi, Alwahedi 2018) Lazer at al. definují fake news jako „smyšlené informace, které napodobují obsah zpravodajských médií formou, ale nikoli organizačním procesem nebo záměrem“, doplňují že „falešné zpravodajské kanály postrádají redakční normy a procesy zpravodajských médií pro zajištění přesnosti a důvěryhodnosti informací. Fake news se překrývají s jinými informačními poruchami, jako jsou dezinformace.“ (Lazer, Baum, Benkler et al. 2018)

Falešné zprávy upoutaly v poslední době pozornost především v politickém kontextu, ale byly také zdokumentovány v informacích zveřejňovaných o tématech, jako je očkování, výživa a hodnoty akcií. Pojem je zvláště zhoubný v tom, že parazituje na standardních zpravodajských kanálech a současně těží z jejich důvěryhodnosti a podkopává ji. (Lazer, Baum, Benkler et al. 2018)

Nedávné politické události – zejména kontroverzně těsné referendum o Brexitu ve Velké Británii a těsné vítězství Donalda Trumpa v prezidentských volbách v USA v roce 2016 vedly k vlně zájmu o fenomén falešných zpráv, o němž se všeobecně soudí, že sehrál významnou roli při formování výsledku obou politických událostí. (Gelfert 2018) Studie hodnotící šíření prominentních falešných zpráv odhaduje, že průměrný Američan se během měsíce před

volbami v roce 2016 setkal s jedním až třemi příběhy od známých vydavatelů falešných zpráv. (Lazer, Baum, Benkler et al. 2018)

Quandt souhlasí s Gelfertem, když píše, že pojem fake news je výraz, jež se během prezidentských amerických voleb v roce 2016 zpopularizoval a zpolitizoval, dále rozvádí myšlenku pojmu, když píše, že před těmito volbami termín označoval nepřesné zprávy, často záměrně vymyšlené nebo byl používán jako specifitější termín pro politickou satiru ve formě inscenovaných zpravodajských pořadů. Avšak používání tohoto termínu od roku 2016 zejména prezidentským kandidátem a pozdějším americkým prezidentem Donaldem Trumpem změnilo jeho význam, tudíž se tento pojem stal mnohostranným a velmi rozmazaným. (Quandt 2019)

Známý slovník Collins Dictionary jej dokonce pojmenoval „slovem roku 2017“, což značí neoficiální ukazatel všeobecné popularizace termínu během zmíněné doby. Význam tohoto termínu se nyní pohybuje od vymyšlených zpráv šířených prostřednictvím sociálních médií až po polemický zastřešující termín určený k diskreditaci starších či tradičnějších zpravodajských médií. (Tamtéž)

Jádrem debaty o fake news je sociální interakce. Pro dekonstrukci měnícího se prostředí je zásadní zdůraznění dvojí role médií jako zdrojů informací i míst koordinace, „protože skupiny, které něco vidí nebo slyší, sledují nebo poslouchají, se nyní mohou shromáždit a mluvit spolu“ (Shirky in Albright 2017).

Studium ekosystému falešných zpráv jako takové zahrnuje rekonstrukci toho, jak publikum vyjadřuje sentiment ohledně vývoje zpráv. Sledováním toku informací napříč rozsáhlými sítěmi webových stránek, profilů a platform můžeme „získat přehled o vzájemném utváření platform a aplikací jako součást větší online struktury, kde každé vyladění ovlivňuje jinou část systému.“ (Van Dijck in Albright 2017). S ohledem na tyto strukturální úvahy nastíním několik Albrightových úvah pro výzkum médií a komunikace v éře falešných zpráv, konkrétně transparentnost a důvěra; sociální deformace a modely pozornosti: (Albright 2013)

Transparentnost a důvěra - privátní technologie „černé skříňky“ (Pasquale 2015), včetně neprůhledného filtrování, hodnocení a doporučování algoritmů, zprostředkovávají přístup k informacím na úrovni skupinové) a individuální komunikace. Kromě poskytování obsahu jsou od základu vytvořeny nástroje

platformy, aby vytvořily základní kontext kolem interakcí uživatelů (např. tlačítko „To se mi líbí“ na Facebooku). Van Dijck vysvětluje, že sociální média jsou nevyhnutelně automatizované systémy, které konstruují a manipulují spojení, aby bylo možné rozpoznat, co lidé chtějí a mají rádi, Facebook a další platformy sledují touhy kódováním vztahů mezi lidmi, věcmi a nápady do algoritmů. (Van Dijck in Albright 2013).

Nedostatek transparentnosti je problematický také v tom smyslu, že informační gramotnost, definovaná jako schopnost „rozpoznat, kdy jsou informace potřebné, a mít schopnost je vyhledat, vyhodnotit a použít“ (American Library Association 2000) je méně užitečná, když mechanismy používané k „vyhledání“ a „vyhodnocení“ informací (např. aktuální výsledky vyhledávání) nejsou plně známy.

Dále sociální deformace, definované jako mechanismy, jimiž lze ovlivňovat pozornost, jsou dalším hlediskem při studiu širšího prostředí falešných zpráv. Například aplikace třetích stran umožňují rychlé zesílení emocionálně nabitých zpráv napříč platformami jako je Twitter. Toto strategické zkreslení pozornosti může urychlit šíření dezinformací a stanovení „alternativních faktů“: když uživatel Facebooku zveřejňuje příspěvky, slova, která volí, ovlivňují slova, která později zvolí jeho přátelé. Tento účinek je v souladu s předchozím výzkumem emocionální nákazy, která tkví v tom, že přátelé lidí, kteří vyjadřují emocionální jazyk, nakonec vyjadřují jazyk stejné valence. (Albright 2017)

Nástroje pro sdílení založené na sentimentu (např. emotikony „reakce“ Facebooku) dále komplikují problém sociálního zkreslení, protože kodifikují a agregují sentiment, který je spojen se zprávami. To znamená, že i když může být kontroverzní tvrzení adekvátně „ověřeno fakty“, mohlo již u své cílové skupiny vzbudit pobouření nebo zmatek. (Tamtéž)

Nakonec model pozornosti - třetí výzva v éře fake news zahrnuje průmyslový model tradičně zaměřený na „výrobu“ publika (Bermejo in Albright 2017) Prostřednictvím shromažďování „podrobných a důvěrných znalostí o touhách a zálibách lidí vyvíjejí platformy nástroje k vytváření a řízení konkrétních potřeb“ (Van Dijck in Albright 2013). Hlavní činnost technologických společností spočívá v návrhu systémů pro sběr dat a profilování založených na identitě, takže i pro ty nejnynalézavější zpravodajské organizace bude obtížné doručovat zprávy

prostřednictvím platform, jako je Facebook, které dokážou uspokojit jak publikum, tak „potřeby publika“. (Albright 2017)

V reakci na nárůst výrazu fake news ve veřejné debatě se jej mnozí akademici pokusili přesněji definovat pro vědecké použití, většinou se zaměřují na fake news jako na specifickou formu záměrně vymyšleného obsahu. Například Alcott a Gentzkow (2017) specifikují fake news poměrně úzce jako „zpravodajské články, které jsou záměrně a ověřitelně nepravdivé a mohly by čtenáře uvést v omyl“. Autoři výslovně vylučují jiné formy zavádějících informací, jako jsou chyby novinářů nebo politiků, fámy nebo konspirace bez spojení s konkrétními zpravodajskými články a formáty zaměřené na zábavu, jako je satira. Jiní akademici obecně vnímají falešné zprávy jako součást většího problému dezinformací online (Wardle & Derakhshan, 2017), nebo konkrétně jako „novou formu politických dezinformací v novinářských účtech“ (Guess, Nyhan a Reifler 2018). V široce citovaném prvním návrhu článku o falešných zprávách Wardle (2017) zavádí typologii dezinformací. Argumentuje tím, že obsah, základní motivace tvůrců a šíření informací se liší a že dezinformace mohou existovat v různých formách, spíše než jen v jednom jednoznačném typu zvaném fake news. Wardle identifikuje sedm různých typů na škále zamýšleného podvodu. Ty sahají od satiry přes zavádějící titulky, zavádějící obsah a nepravdivé kontextové informace až po podvodný obsah (s falešnými informacemi o zdroji), manipulovaný obsah a plně vymyšlený obsah. Podobně Nielsen a Graves (2017) identifikují řadu pohledů na falešné zprávy, odvozené z ohniskových skupin se členy publika. Z jejich pohledu to může být buď satira, špatná žurnalistika, propaganda (tj. stranický nebo politický obsah), reklama nebo falešné zprávy (tj. záměrné výmysly). (Nielsen & Graves 2017).

Tito autoři proto spatřují fake news jako formy existující v širším kontinuu nepravdivých nebo zavádějících informací, zatímco někteří autoři považují fake news za důsledek úmyslného klamání. Pozoruhodné je, že dezinformační kampaně často strategicky využívají existující a důvěryhodné informační kanály jako masku pro šíření jejich zpráv. Identifikace záměrnosti dezinformací je jako taková náročná a může být citlivá na mezilidské rozdíly (Nielsen & Graves 2017).

Stručně řečeno, při konceptualizaci falešných zpráv jako určité formy mediálního obsahu lze rozlišovat různé formy nesprávných, zavádějících nebo smyšlených zpráv podle několika dimenzí a aspektů přenášených informací.

Napodobují profesionální formáty zpravodajských médií, ale liší se od nich organizačními procesy nebo obsahem (Lazer et al. 2018). Jak naznačuje Wardle (2017), odchylka se může týkat různých prvků, které tvoří publikovanou zprávu: od skutečných obsahových prvků (které Wardle nazývají „pravé“ informace) po více kontextové aspekty. (Quandt 2019)

Dalším pojmem, který s falešnými zprávami souvisí se nazývá „clickbait“. Clickbaits jsou fráze, které jsou navrženy tak, aby upoutaly pozornost uživatele, který je po kliknutí na odkaz přesměrován na webovou stránku jejichž obsah je výrazně pod jejich očekáváním. Mnoho uživatelů považuje clickbaity za nesmyslné a otravné a výsledkem je, že většina takových jedinců stráví návštěvou takových stránek jen velmi krátký čas. Pro vydavatele obsahu však více kliknutí znamená vyšší příjmy, protože komerční aspekt používání online reklam je vysoce závislý na internetovém provozu (Aldwairi, Alwahedi 2018).

Dalším důležitým fenoménem v oblasti fake news jsou tzv. sociální či političtí „boti“, tedy autonomní programy používající se jako zástupci politických aktérů, kteří doufají, že ovlivní veřejné mínění šířením propagandy a dezinformací. Političtí aktéři využívají technologické proxy v podobě proprietárních algoritmů a polo automatizovaných sociálních aktérů politických botů v rafinovaných pokusech manipulovat veřejným míněním (Howard, Woolley 2016).

Političtí roboti algoritmy, které fungují na sociálních médiích a jsou napsány tak, aby se učily a napodobovaly skutečné lidi, aby manipulovaly veřejné mínění v různých sítích sociálních médií a zařízení. Takovými roboty jsou různé automatizované počítačové skripty, které komunikují s ostatními uživateli na platformách sociálních médií, jako je Twitter a komunitně spravovaných webech, jako je Wikipedie. Političtí boti jsou nasazováni například ke zvýšení počtu sledujících a retweetování obsahu politických kandidátů na Twitteru, k útokům na politické oponenty na Facebooku nebo k přehlušení konverzací aktivistů na Redditu. Ne všechny politické algoritmy, které stojí za to prozkoumat, fungují na sociálních sítích, ale právě tam fungují ty nejotevřenější a nejagresivnější. (Tamtéž)

Sociální média, političtí roboti a internet věcí celkově umožňují výpočetní propagandu. Počítačovou propagandu definujeme jako seskupení platform sociálních médií, autonomních agentů a velkých dat, jejichž úkolem je

manipulovat s veřejným míněním. Autonomní agenti, vybavení velkými daty o našem chování shromážděnými z internetu věcí, pracují přes sociální média, aby se s námi zabývali politickými otázkami a prosazovali ideologické projekty. Výpočetní propaganda zahrnuje softwarové programy, které jsou interaktivní a ideologicky prodchnuté. Ideologické jsou jednak v tom, že jsou naprogramovány tak, aby podporovaly určitou perspektivu v politicky nabitých rozhovorech, a zadruhé v tom, že jsou umělým důkazem myšlenky, že technologie lze použít k ovlivňování politiky. Počítačová propaganda patří k nejnovějším a nejšrudypřítomnějším technickým strategiím, které mají být nasazeny těmi, kdo chtějí využívat informační technologie pro sociální kontrolu. (Howard, Woolley 2016).

Tyto falešné účty botů mohou lajkováním, sdílením a vyhledáváním informací řádově zvětšit šíření falešných zpráv. Podle jednoho nedávného odhadu, že klasifikované účty na základě pozorovatelných funkcí, jako je chování při sdílení, počet vazeb a jazykové vlastnosti – mezi 9 a 15 % aktivních účtů na Twitteru tvoří roboti. Facebook odhaduje, že jeho platformu může zamořit až 60 milionů botů tvrdí se, že byli zodpovědní za podstatnou část politického obsahu zveřejněného během kampaně v USA v roce 2016 a někteří stejní roboti byli později použiti k pokusu ovlivnit francouzské volby v roce 2017. Boti jsou také nasazeni k manipulaci s algoritmy používanými k předpovídání potenciálního zapojení širší populace do obsahu. Ve skutečnosti bílá kniha Facebooku uvádí rozsáhlé snahy o provedení tohoto druhu manipulace během amerických voleb v roce 2016. (Lazer, Baum, Benkler Berinsky et al. 2018)

Lazer upozorňuje, že pokud neexistují metody pro odvození reprezentativních vzorků robotů a lidí na dané platformě, je třeba jakékoli bodové odhady prevalence botů interpretovat opatrně. Detekce botů bude vždy hra na kočku a myš, ve které může být velké, ale neznámé množství robotů podobných lidem neodhaleno. (Lazer, Baum, Benkler Berinsky et al. 2018)

2.4. DEZINFORMACE A SOCIÁLNÍ SÍŤ

Sociální média se stala oblíbeným prostředkem pro vyhledávání informací a konzumaci zpráv. Protože média mají malé překážky v poskytování a šíření zpráv online, navíc rychleji a snadněji prostřednictvím sociálních médií, velké množství dezinformací, jako jsou fake news, tedy takové zpravodajské články se záměrně nepravdivými informacemi, jsou vytvářeny online pro různé účely, ať již politické či finanční. Rozsáhlé šíření falešných zpráv může mít vážné negativní dopady na jednotlivce i společnost, autoři uvádí tři hlavní příčiny: za prvé, falešné zprávy mohou ovlivnit důvěru čtenářů ve zpravodajský ekosystém (v mnoha případech byly populárnější falešné zprávy široce rozšířené na Facebooku než mainstreamové zprávy během prezidentských voleb v USA v roce 2016). Za druhé, falešné zprávy záměrně přesvědčují spotřebitele, aby přijali zaujaté nebo falešné přesvědčení pro politický nebo finanční zisk (v roce 2013 byla hodnota akcií v hodnotě 130 miliard dolarů vymazána během několika minut po tweetu Associated Press o explozi, která zranila Baracka Obamu). Za třetí, falešné zprávy mění způsob, jakým lidé interpretují skutečné zprávy a reagují na ně, a brání jejich schopnosti rozlišovat, co je pravda od toho, co není. (Shu, Wang, Lee, Liu 2020)

Definicí dezinformací je mnoho, například podle knihy *Disinformation: Former Spy Chief Reveals Secret Strategies for Undermining Freedom, Attacking Religion, and Promoting Terrorism* o dezinformačních taktikách a historii zakořeněné v informační válce napsané profesorem práv Ronaldem J. Rychlakem ve spolupráci s bývalým generálem tajné policie Rumunské socialistické republiky Ion Mihai Pacepa dezinformace definují jako „podmnožinu propagandy a jsou to nepravdivé informace, které jsou záměrně šířeny za účelem oklamání. Jsou také známé jako černá propaganda“. (Pacepa, Rychlak 2015) Někdy bývá termín zaměňovaný s m/dis-informací, což je sice nepravdivá informace (Ireton, Posetti 2018), neúmyslně prezentované jako fakt. (Merriam Webster Dictionary 2020).

Historie slova dezinformace pochází z aplikace latinského „převrácení nebo odstranění informace“. Poprvé se slovo s tímto významem objevilo v tisku již v roce 1887. (Newspapers archiv, 1887, 1892, 1907, 1917) Někteří akademici výraz považují za půjčený překlad ruského „dezinformatsiya“, (Davis, Bittman

1986; Godson, Shultz 1984) odvozeného z názvu oddělení černé propagandy KGB (Garth, O'Donnell 2005) již zmíněný rumunský generál Ion Mihai Pacepa byl přesvědčený, že tento termín vytvořil Josif Vissarionovič Stalin a dal mu francouzsky znějící jméno, aby zmátl veřejnost, že slovo má západní původ. (Pacepa, Rychlak 2015) Ruské používání pojmu začalo zavedením „zvláštního dezinformačního úřadu“ v roce 1923. (Martin) V roce 1952 byl pojem dezinformace byla definován ve Velké sovětské encyklopedii jako „nepravdivé informace s úmyslem oklamat veřejné mínění“. (Bittman 1985; Taylor 2016) Příkladem ruské dezinformační kampaně z této doby byla operace INFEKTION, jež měla cíl ovlivnit názor, že Spojené Státy vynalezly AIDS. (Pacepa, Rychlak 2015; Taylor 2016)

V anglických slovnících se slovo dezinformace objevilo až v roce 1939. (Bittman 1985; Pacepa, Rychlak 2015), používání v anglickém jazyce vzrostlo v roce 1986, po odhalení, že Reaganova administrativa se zabývala dezinformacemi proti libyjskému vůdci Muammaru Kaddáfimu. (Biagi 2014), v roce 1990 to byl pojem všudypřítomný v politice USA; (Martin) a v roce 2001 obecně odkazovalo na lhaní a propagandu. (Barton 2001) V současné době se jedná ve spojení s politikou a sociálními sítěmi o jedno z nejpoužívanějších slov. (Cunningham 2002)

Díky snadnému použití, rychlosti a dosahu sociální média rychle mění veřejný diskurz ve společnosti a určují trendy a agendy v tématech, která sahají od životního prostředí a politiky po technologie a zábavní průmysl. (Asur, Huberman 2010) Co jsou tedy sociální média a jak lze moderovat, izolovat a ovlivňovat komunikační procesy uvnitř?

Zatímco vědci předpokládají přirozené chápání sociálních médií na základě existujících technologií, autoři Caleb a Carr se shodují, že neexistuje žádná běžně přijímaná definice toho, co sociální média jsou, jak funkčně, tak teoreticky, v rámci komunikačních studií. Oba se shodují na to, že když se běžného člověka zeptáte, co vlastně jsou sociální sítě, vyhrlí na vás řadu nástrojů, jako je Facebook či Twitter, ale nebude schopen definovat, co pojem znamená. (Carr, Hayes 2015) Sbor autorů z UCL Press ve své knize *How the World Change Social Media* doplňuje, že sociální média by neměla být vnímána primárně jako platformy, na kterých lidé publikují, ale spíše jako obsah, který je na těchto platformách zveřejňován. (Miller, Costa, Haynes et al. 2016)

Autoři přicházejí se dvěma definicemi pro sociální sítě, konkrétně s definicí „předchozí a novou“, přičemž předchozí definice jsou od ostatních autorů a nové definice od autorů tohoto článku. Předchozí definice se obvykle sblíží kolem pojmu sociální média a odkazují na digitální technologie zdůrazňující obsah nebo interakci vytvářený uživateli, například Lewis sociální média definuje takto: *sociální média jednoduše slouží jako označení digitálních technologií, které lidem umožňují propojovat se, komunikovat, vytvářet a sdílet obsah*. Všechny tyto definice vyřčené již dříve jsou problematické v tom, že by mohly být snadno aplikovány na jiné komunikační technologie, jako je e-mail, a postrádají jedinečné technologické a sociální možnosti, které odlišují sociální média. (Carr, Hayes 2015)

Carr s Heynes předkládají svojí definici sociálních sítí, která zní takto: „Sociální média jsou internetové kanály, které uživatelům umožňují příležitostně interagovat a selektivně se prezentovat, buď v reálném čase, nebo asynchronně, s širokým i úzkým publikem, které odvozuje hodnotu z obsahu vytvářeného uživateli a vnímání interakce s ostatními.“ Základem jejich definice je, že sociální média jsou online nástroje fungující prostřednictvím širšího internetu, což znamená, že sociální média nemusí být založena na webu. Internet odkazuje na vzájemně propojené počítačové sítě po celém světě a týká se především systémové infrastruktury. (Carr, Hayes 2015)

V souvislosti s rychlým šířením vlivu sociálních sítí je třeba brát v úvahu, jestli by sociální sítě neměly podléhat alespoň minimální kontrole, co je přípustné zveřejňovat a co už nikoliv. Tímto tématem se zabývá autor Tomáš Svoboda ve článku *Sociální sítě a veřejný zájem*, ve kterém píše, že se nacházíme v době přeměny komunikačních prostředků – dříve používané komunikační prostředky ustupují, jejich místo je obsazováno internetem a jinými formami digitální komunikace. Svoboda zdůrazňuje, že tato přeměna probíhá velmi rychle a právo na ni nestačí reagovat. (Svoboda 2021)

Významným projevem této změny jsou právě digitální platformy, zejména sociální sítě, na kterých se odehrává stále více soukromých i veřejných interakcí, se kterými je spojena řada otázek, včetně těch právních. Rostoucí význam těchto sítí dle autora představuje zřetelnou výzvu pro pojetí a ochranu práv jednotlivců a s tím související otázku vlivu státu vzhledem k sociálním sítím. Autor dochází k závěru, že určitá forma regulace obsahu na sociálních sítích se zdá

nevyhnutelná, přesto že souvisí s jistým omezením svobody projevu. Na druhé straně ale dochází k odstranění pouze protiprávního obsahu, směřujícího k ochraně veřejného pořádku. (Tamtéž)

3. ANALYTICKÁ ČÁST

Komunikace Lubomíra Volného byla zvolena jako předmět této práce proto, aby na něm bylo ukázáno, jak funguje česká dezinformační scéna, navíc i proto, že je bývalým poslancem Parlamentu České republiky. V období, kdy autorka přemýšlela o tom, koho jako předmět práce vybrat měl Volný nejvíce interakcí s lidmi na sociální síti Facebook. Hojně zveřejňoval živé streamy, ve kterých mu lidé mohli pokládat otázky a on na ně odpovídal. Dokonce v době lockdownu jezdil po městech na Moravě a pořádal stávky proti opatřením a nařízením vlády. Okolnosti dospěly do takového bodu, kdy byl Volnému Facebook zrušen (rozebráno v kauze letadlo strana 40). Práce se tedy soustředí na vybrané dezinformační kauzy, rozebírá fakta, jak Volný tyto kauzy obrací ve svůj prospěch a přetváří je do dezinformační podoby. Některé příspěvky se podařilo získat přímo z jeho Twitteru, některé, hlavně ty, co zveřejňoval na svém Facebooku, byly nalezeny z různých internetových médiích v podobě screenshotů.

3.1. PŘEDSTAVENÍ LUBOMÍRA VOLNÉHO

Zkoumaná osobnost této práce, Lubomír Volný, narozen 3. července 1973, vystudoval obor tělesná a technická výchova na Pedagogické fakultě Ostravské Univerzity. (Zykmundová, CNN Prima News 2021) Jeho politická kariéra je velmi pestrá, v letech 2018 až 2020 působil jako zastupitel Moravskoslezského kraje, roky 2017 až 2021 strávil jako člen Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, předtím, než začal působit ve Volném bloku byl členem hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD) a jeho předposledním politickým účinkováním bylo předsednictví v hnutí Jednotní - alternativa pro patrioty (JAP). V současné době působí jako nejvýznamnější člen strany VOLNÝ blok. (iRozhlas)

Lubomír Volný svou politickou kariéru započal v hnutí Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD) jako předseda jeho krajské organizace, přičemž se v roce 2016 stal zastupitelem Moravskoslezského kraje, kde vykonával funkci člena Výboru pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost a člena Výboru pro tělovýchovu a sport. V nadcházejících volbách do PS PČR v roce 2017 byl lídrem SPD Moravskoslezském kraji a z této pozice byl zvolen poslancem. (Bečák 2016; Máca 2016)

Po zvolení ovšem vyvstaly problémy, kterým Volný musel čelit. Konkrétně se jednalo o to, že členové Moravskoslezské krajské organizace SPD označovali Volného jednání za nedemokratické, prováděl čistky ve straně, neuznával názory jiných členů, měl tendence dosazovat do stranických postů rodinné příslušníky či jiné osoby, které mu byly loajální. Jeho chování vyvrcholilo snahou spolustraníků o uspořádání referenda ve snaze situaci vyřešit, které bylo ovšem neúspěšné a výsledek byl, že část členů moravskoslezské SPD stranu opustila. (Janouš, Janoušek 2017) Roku 2018 setrval ve svém postu poslance za SPD, ale v roce 2019 přišla změna, když Volný veřejně oznámil, že hodlá vystoupit z SPD a zamýšlí založit vlastní hnutí nesoucí název Jednotní – alternativa pro patrioty (JAP). Společně s volným odešli i jeho spolustraníci Marian Bojko a Ivana Nevludová. (Fořt 2019; Novinky 2019) Ve stejném roce, kdy Volný oznámil odchod z SPD a zároveň přechod na novou politickou platformu JAP se v květnu konaly volby do Evropského parlamentu, kam Volný kandidoval již za svoje uskupení JAP. Výsledky voleb pro něj byly žalostné, neboť hnutí dosáhlo pouze 0,49 % hlasů, přičemž Volnému se podařilo získat 999 preferenčních hlasů. (Volby.cz)

V následujícím roce (2020) se v České republice konaly krajské volby, do kterých Volný vstupoval již jako kandidát své strany JAP a obhajoval post zastupitele Moravskoslezského kraje, avšak tentokrát neúspěšně. (Volby.cz) Rok poté (2021) opět vystřídal kabát a začal se angažovat v politickém seskupení VOLNÝ blok, ve kterém převzal vedení a stal se opět lídrem kandidátky v Moravskoslezském kraji. (Volby.cz) Přestože Volný předpovídal straně zisk okolo 20 %, ve volbách byl zisk strany pouhých 1,33 % hlasů, což nejenže zdaleka nestačilo na to na vstup do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, strana nezískala ani 1,5 %, což je mezní hranice pro získání příspěvku na úhradu volebních nákladů, vyplácená jednorázově po volbách a odvíjí se od absolutního počtu získaných hlasů. (MVČR)

V lednu 2022 vyšlo najevo, že Volný 19. října 2021, tedy 10 dní po volbách, nastoupil na nemocenskou vypočítanou z poslaneckého platu. Přesto však jezdil po celé České republice, a účastnil se demonstrací proti povinnému očkování. (Chaloupská, Janeček 2022a) Nemocenskou nakonec 7. ledna sám ukončil. (Chaloupská, Janeček 2022b)

Sám Volný se na Twitteru prezentuje takto: „O virus ani Ukrajince tady nejde! Jde o Vaše děti!!! Kontrajihádista, civilizacionista, obdivovatel přímé demokracie.“ Poté uvádí „svůj manifest“, který je pro doplnění kontextu důležitý: „Podporuji tradiční rodinu, bojuji za švýcarizaci naší země a proti její islamizaci a afrikanizaci. Souhlasím s tím, že se svobodný Krym dobrovolně, po poctivém referendu, na základě garantovaného práva národů na sebeurčení, připojil k Rusku a proto nesouhlasím se sankcemi proti Rusku. Jsem Rusku vděčný za likvidaci ISIS a tvrdím, že bez ruského vojenského zásahu, po boku legitimního syrského prezidenta Asada, by oblast ovládali západem, Katar, Kuvajtem, Saudskou Arábií i některými státy NATO podporovaní muslimští teroristé a situace by bylo dramaticky horší. Nejsem ani proruský, ani proamerický, jsem pročeský (srdíčko). Odsuzuji brutální, fašistický zákrok španělské policie proti katalánskému referendu! Odsuzuji válečné zločiny ukrajinské armády, páchané na Donbasu. Bílé přílby jsou muslimští teroristé, podvodníci a PR ISIS. Nikdy to nebyli záchranáři a už vůbec ne hrdinové. Islám není náboženství, ale nenávislná primitivní středověká ideologie, která stejně jako žádná jiná totalita nemá v Evropě co dělat. Věřím svému národu a nemyslím si, že jsou Švýcaři chytřejší než my, jsou pouze svobodnější. Vnímáte-li to stejně, s radostí si za tyto hodnoty a názory zabojuji po Vašem boku.“ (Twitter Volný)

Tento jeho takzvaný manifest je dle mého názoru dobrým úvodem pro představu, jaké jsou názory Volného. V následující části budou uvedeny jednotlivé dezinformační posty, které Lubomír Volný vypustil na sociální síť. Nutno podotknout, že Volný začínal své působení na Facebooku, který mu byl v loňském roce zablokovan, a proto přešel na platformu Twitter, kde již vystřídal několik účtů. Všechny kauzy Volného jsou vybrány z webu manipulátoři.cz, jejichž hlavní činností je kontrola faktů, snaha kontrolovat dezinformační scénu a vyvracet dezinformace a jiné falešné výroky.

3.2. KAUZA VELKÝ RESET

Pro pochopení toho, z čeho vychází většina dezinformací šířených Lubomírem Volným, je nutné se podívat na téma Velkého Resetu (The Great Reset). Jedná se o téma, které často podléhá dezinformacím a Volný z těchto nepravdivých zpráv vychází. Podle něj je Velký reset jakási forma nadvlády a Nového světového řádu, Velký Reset je určený ke zničení tohoto světa (takového, jak ho „máme rádi“) a právě covidová krize podle něj slouží k tomu, aby mohly vlády omezit naše práva. (Šlajch 2021)

Jaká je tedy skutečnost? The Great Reset je název 50. výročního zasedání Světového ekonomického fóra (WEF), které se konalo v červnu 2020. Sešli se na něm vysoce postavení obchodní a političtí vůdci, svolal jej princ Charles z Walesu a World Economic Forum (WEF), za účelem obnovy společnosti a ekonomiky po pandemii COVID-19. (Inman 2020)

Generální ředitel WEF Klaus Schwab popsal tři základní složky Velkého resetu: první zahrnuje vytvoření podmínek pro „ekonomiku zainteresovaných stran“; druhá složka zahrnuje budování „odolnějším, spravedlivějším a udržitelnějším“ způsobem na základě environmentálních, sociálních a správních (ESG) metrik, které by zahrnovaly více zelených projektů veřejné infrastruktury; třetí složkou je „využít inovace čtvrté průmyslové revoluce“ pro veřejné blaho. (Schwab 2020) Ředitelka Mezinárodního měnového fondu Kristalina Georgieva ve svém hlavním projevu zahajujícím dialogy uvedla tři klíčové aspekty udržitelné reakce: zelený růst, chytřejší růst a spravedlivější růst. (Georgieva 2020; Inman 2020)

Na zahajovací akci Velkého resetu princ Charles vyjmenoval klíčové oblasti pro akci, podobné těm, které jsou uvedeny v jeho iniciativě pro udržitelné trhy, představené v lednu 2020. Mezi ně patřilo opětovné oživení vědy, technologie a inovací, posun k čisté nule. Globální přechody, zavedení cen uhlíku, přetvoření dlouhodobých struktur pobídek, přerovnání investic tak, aby zahrnovaly více (i když ne všechny) zelené investice, a podpora projektů zelené veřejné infrastruktury. (Inman 2020)

V červnu 2020 bylo téma výročního zasedání 50. Světového ekonomického vyhlášeno jako „Velký reset“ spojující jak osobně, tak online globální lídry ve švýcarském Davosu se sítí mnoha zainteresovaných stran ve

400 městech po celém světě. (SDG 2021) Velký reset měl být také hlavním tématem summitu WEF v Lucernu v květnu 2021, který byl odložen na rok 2022. (France 24 2020; The Economic Times 2021)

Světové ekonomické fórum obecně naznačuje, že globalizovaný svět je nejlépe řízen samostatně vybranou koalicí nadnárodních korporací, vlád a organizací občanské společnosti (CSOs). (Martens 2020) Období globální nestability – jako je finanční krize a pandemie COVID-19 – považuje za příležitost zintenzivnit své programové úsilí. Někteří kritici proto vidí Velký reset jako pokračování strategie Světového ekonomického fóra, která se zaměřuje na konotovaná aktivistická témata, jako je ochrana životního prostředí (WEF 2020) a sociální podnikání, aby se zakryly údajné skutečné plutokratické cíle organizace. (Mudde 2020)

Podle médií jako The New York Times, BBC News, The Guardian, Le Devoir a Radio Canada se konspirační teorie šířené americkými krajně pravicovými skupinami napojenými na QAnon² prudce rozmohly na začátku fóra Great Reset a zvýšilo se nadšení, když vůdci, jako je americký prezident, Joe Biden, novozélandská premiérka Jacinda Ardernová a kanadský premiér Justin Trudeau začlenili do svých projevů myšlenky založené na „resetu“. (Goodman, Carmichael 2020)

Článek WEF z 15. května 2020 nabízí COVID-19 příležitost „resetovat a přetvořit“ svět způsobem, který je více v souladu s cíli udržitelného rozvoje OSN do roku 2030 (SDG 2021), jako jsou klimatické změny, nerovnost a chudoba. Které se staly během pandemie ještě více naléhavé. (Bhattacharya 2020) To zahrnuje resetování trhů práce, protože více lidí pracuje na dálku, čímž se urychluje proces budoucnosti práce. Reset pokročil v již započaté práci na přípravě přechodu ke čtvrté průmyslové revoluci zvyšováním kvalifikace a rekvalifikací pracovníků. () Dalším problémem po COVIDu, který WEF vyvolal, je potravinová bezpečnost včetně „rizika narušení potravinových dodavatelských

---

² QAnon je několik různých teorií přes sebe. Ta mediálně nejvděčnější říká, že svět ovládá tajná klika pedofilů uctívajících satana, která kontroluje politiky, média i Hollywood. Proti nim pak stojí Donald Trump, který chce jejich panství ukončit. Lze také říci, že jádro teorie se týká údajného boje mezi prezidentem Trumpem a tzv. deep state, tedy více méně utajenou strukturou státních úředníků, kteří mají pod vedením Hillary Clinton, Baracka Obamy a George Sorose Trumpovi vzdorovat. Na tuto základní osu jsou pak přidávány průběžně další teorie, z nichž některé tuto základní představu rozšiřují, jiné s ní naopak v zásadě nesouvisí. (Linder 2020)

řetězců“ a potřeba „globální koordinace politiky“, aby se zabránilo tomu, že se „potravinový protekcionismus stane postpandemickým novým normálem“.
(Reinhart, Subbaraman 2020)

19.2.2021 – Twitter

Umírá Vás málo a umíráte pomalu.

GREAT reset potřebuje rychlejší tempo.

Proto přitvrdíme v tom co víme, že NEFUNGUJE, nedáme Vám žádné vitamíny, žádné léky, zařídíme Vám ještě méně kyslíku, ještě více stresu a ještě více buzerace.

(58 lajků, 12 retweetnutí, 8 komentářů)

11.3.2021 – Twitter

Hmmm, vizitka Velkého resetu, který prosazuje vláda ruku v ruce s opozicí, nese své ovoce.

Děti bez vzdělání, lidé bez perspektivy, stupidní policejní brutalita, rozštěpený národ, rozhádané rodiny, kamarádi.

Jen ti nerozumnější a nejsilnější odolají.

(31 lajků, 5 retweetnutí)

31.3.2021 – Twitter

@ODScz @kducsl @TOP09cz otevřeně podporují velký Reset, globalizační agendu včetně depopulizace. Koalice @SpoluKoalice vás po volbách uzavře v nekonečném lockdownu!!!

4.5.2021 – Facebook

Globální “důchodová reforma” ve stylu Velkého resetu pokračuje.

Staří, kteří si ještě pamatují jak se pozná totalita a co skutečně znamená svoboda a demokracie, musí jít z cesty novému Pirátskému světu.

(19 lajků, 1 komentář)

19.10.2021 – Twitter

1% elita bohatší než kdy jindy.

Malé podniky zkrachovaly.

Investoři kupující nemovitosti.

Inflace vás činí chudými.

Všude nedostatek dodávek.

Stoupající ceny energií.

Brzy nebudete vlastnit nic a budete šťastní.

Jak se vám líbí Velký reset?

(50 lajků, 8 retweetnutí)

9.11.2021 – Twitter

mRNA GT, dělá přesně to, na co byla vyvinuta, to co je jejím skutečným úkolem.

Mrzačí a Vraždí.

Okamžitě, za měsíc, za rok, za pět.

Vojáci, policisté, učitelé, lékaři, kritická infrastruktura.

Přesně tyto lidi bych také otrávil jako první, kdybych plánoval GREAT RESET.

(30 lajků, 4 retweetnutí)

21.12.2021 – Twitter

Velký reset #TheGreatReset je trendem.

Pro ty, kteří si myslí, že je to směšná "konspirační teorie" a nemá nic společného s destrukcí naší současné ekonomické struktury a #HumanRights ...

No, tu "konspirační teorii" si můžete koupit na Amazonu.

(10 lajků, 3 retweetnutí)

2.1.2022 – Twitter

Jistě.

Při zavádění fašismu plánujeme, že poteče i krev, bude zima i hlad.

Statisíce Vás musí zbankrotovat pro GREAT reset, Green deal a naše výstřelky s Ruskem.

Miliony vás budou trpět kvůli otravě mRNA GT, ale my vám vysvětlíme "kdo za to muže".

(34 lajků, 10 retweetnutí)

Jak můžeme vidět, počet lajků na tweetech Volného není nijak závratný, početně se pohybuje v rozmezí mezi 10 až 60. Problém bohužel je, že nejsme schopni změřit dosah i jiným způsobem, spousta lidí si může tweet přečíst, nedát mu like, ale to co napsal může zůstat v myslích mnoha lidí. Dále je dobré podotknout, že na zrušeném Facebookovém účtu byla odezva lidí větší, což může být dáno i tím, že většina české populace je přihlášená na Facebooku, na Twitter se spíše dívají lidé, kteří chtějí stručné informace o současném dění.

Co se týče přímo pojmu velký reset, z tweetů je patrné, že Lubomír Volný termín používá výhradně podle svého, v jakém kontextu se mu termín hodí, v tom ho použije. Nedodržuje ani jednotu pro jeho použití. V tomto období, kdy se věnoval Velkému resetu ho používal hlavně proto, když se mu něco nelíbilo, tak prostřednictvím tohoto pojmu všechno kritizoval. V období před volbami se dokonce nebál Velký reset použít proti koalici spolu, kde se snažil lid zastrašit, že pokud zmíněná koalice vyhraje volby, zavře nás v „nekonečném lockdownu“. Dalším pokusem varovat proti Velkému resetu byly ekonomické témata, jako například důchody, dále že Velký reset zapříčiní že děti nebudou mít vzdělání, lidé budou bez perspektivy, bude následovat policejní brutalita, rozhádání rodit... a tomuto odolají jen nejsilnější jedinci. V dalším tweetu dokonce spojuje Velký reset s nástupem fašismu. Celkově tweety ohledně velkého resetu jsou velmi nevyvážené, Volný ani nedodržuje nějakou linii, kterou by kritizoval. Jsou to spíše náhodné události, na které se snaží teorii Velkého resetu napasovat.

3.3. COVIDOVÉ OBDOBÍ

3.3.1. KAUZA LETADLO A ŠÍŘENÍ KORONAVIRU

4.3.2021 – Facebook

Níže uvedený letoun společnosti DHL, údajně včera 4x elipsovitě obkroužil Brno, po níže uvedené dráze.

Je zde někdo kdo umí tuto informaci jednoznačně potvrdit a nebo vyvrátit?

Děkuji.

To, že je Covid uměle vytvořenou biologickou zbraň, to už víme od nositele Nobelovy ceny za izolaci viru HIV pana Luca Montagniera, a nositelky ceny České mensy paní MUDr. Pekové.

Další otázka zní, rozšiřuje někdo tuto biologickou zbraň úmyslně po celém světě.

V Brně je největší nárůst nakažených lidí s „britskou mutací“ a nikdo neví, odkud to spadlo a kde se to vzalo.

Děkuji za seriózní informace a příspěvky.

Dalším vybraným případem je kauza týkající se Covidu a letadla DHL, která zahýbala českou společností loni v březnu. Tato kauza spočívá v tom, že Volný na svém facebookovém účtu, který mu byl po této události zablokován,

zveřejnil dezinformaci, která se týkala nákladního letadla společnosti DHL. Volný tvrdil, že letadlo letící z Lipska (podle serveru Aeronet.cz registrované ve Velké Británii) schválně kroužilo nad Brnem a roznášelo koronavirus, konkrétně jeho britskou mutaci, což se poté projevilo tím, že v Brně nastal největší nárůst britské mutace covidu.

Jen pro představu zde krátce zmíním, jaké renomé mají stránky Aeronet.cz, protože jdou ruku v ruce s Volného smýšlením. Aeronet (také AE News) je anonymně provozovaný dezinformační internetový server. Šéfredaktor serveru není známý a vystupuje pod zkratkou VK jako „vedoucí kolotoče“. Podle vlastní charakteristiky autorů jde o „nezávislý internetový zpravodajský portál připravovaný českými a slovenskými krajany žijícími v Nizozemsku, Rusku a v USA“, resp. „ústřední server mediálního odboje v České republice“. (Aeronet.cz) obsahem těchto zpráv jsou převážně těžko ověřitelné zprávy a spekulace. Bezpečnostní informační služba v roce 2014 označila Aeronet.cz za zdroj nebezpečné ruské propagandy. (Kundra 2015) Ministerstvo vnitra České republiky vede Aeronet.cz na seznamu webových stránek šířících dezinformace. (Prchal, Zelenka 2017) Příspěvky na těchto stránkách jsou většinou nepodepsané a jejich zdroje obvykle anonymní a jejich zaměření je většinou jednoznačně proruské. Není zřejmé, kým je tento web financován. Federace židovských obcí ve své zprávě za rok 2020 označila server Aeronet za jednoho z neaktivnějších propagátorů antisemitských konspirací v souvislosti s epidemií koronaviru. (Seznam zprávy 2021; lidovky 2021) K vyvrcholení tohoto webu došlo 25. února 2022, kdy správce národní domény .cz na doporučení české vlády několik webů, včetně Aeronetu zablokoval odvoláním na ohrožení národní bezpečnosti v souvislosti s ruskou invazí na Ukrajinu. Aeronet se ovšem přesunul na novou doménu .news. (Sedlák 2022)

Skutečnost byla ovšem úplně jiná. Letadlo nemohlo přistát kvůli mlze, takže nad letištěm v Brně zaujalo tzv. vyčkávací vzorec a po několika okruzích, když se počasí nezlepšilo, odletělo zpátky do Lipska. Tuto skutečnost potvrdilo řízení letového provozu letiště v Brně a posléze přidalo vyjádření na svůj Facebookový profil:

5.3.2021 – Facebook

Vzhledem k tomu, že se kolem včerejšího ranního letu společnosti DHL do Brna strhla opravdu velká diskuse, pojdme si vše uvést na pravou míru a seriózní notu.

Posádka nákladního letu společnosti DHL Air UK, číslo letu QY5568 (Lipsko-Brno), se v ranních hodinách 4. 3. 2021 z důvodu nízké dohlednosti na letišti v Brně rozhodla nad letišťem vyčkávat na zlepšení podmínek. Jelikož ke zlepšení počasí nedošlo, standardním způsobem se letadlo vrátilo do Lipska. Povětrnostní podmínky na letišti v Brně byly pod limity ICAO cat. I pro přístrojové přiblížení, což neumožnilo posádce provést bezpečné přistání.

Vyjádření k šíření dezinformací už jsme vám poskytli dopoledne. Díky za podporu a zachování zdravého rozumu.

(292 lajků, 56, komentářů, 101 sdílení)

Další kuriozitou, kterou Lubomír Volný napsal v tomto příspěvku je, že covid je uměle vytvořená biologická zbraň. Tento názor prezentuje veřejně v médiích i ve sněmovně, podkládá ho argumenty paní Pekové, která se ovšem ve svých tvrzeních mýlí a její názory jsou mnohdy velmi zmatené. (Šlajch 2021) Volný také dodává, že ke stejnému názoru jako paní Peková dospěl i Luc Montagnier, držitel Nobelovy ceny za identifikaci viru HIV, který na jaře prohlásil, že virus SARS-CoV-2 se v podstatě neliší od viru HIV, že byl uměle vytvořen v laboratoři v čínském městě Wu-chan, že je to biologická zbraň vyrobená v režii vlády Spojených států a že nákaza virem HIV hrozí i z mRNA vakcín. Sociálními sítěmi se také začal šířit údajný Montagnierův výrok, že lidé, kteří byli očkováni třetí dávkou vakcíny proti covid-19, by měli být testováni právě na přítomnost viru HIV. Většina těchto dezinformací se šířila a byla postupně vyvracena již během uplynulých dvou let, v současnosti však zažívá další vlnu, pravděpodobně v důsledku Montagnierova úmrtí. (Krupka 2022)

Přesto že někteří tuto informaci potvrzují a podporují, vědci ze Světové zdravotnické organizace (WHO) již v roce 2020 informovali, že „všechny dostupné důkazy svědčí o zvířecím původu viru a o tom, že nebyl upraven nebo vyroben v laboratoři nebo někde jinde. Je pravděpodobné, že jde o virus zvířecího původu,” uvedla mluvčí WHO Fadela Chaibová. Odborníci WHO tak nadále pokládají za nejpravděpodobnější, že se virus způsobující nemoc covid-19, na člověka přenesl z netopýrů v Číně. Jak k tomuto přenosu došlo, není zatím zřejmé. Je ale jasné, že patogen musel mít i další hostitele, dodala Chaibová.

Světová zdravotnická organizace svou úterní zprávou popřela nedávné spekulace administrativy amerického prezidenta Donalda Trumpa o tom, že mohla nákaza uniknout z laboratoře v čínském Wu-chanu. Česká tisková kancelář doplňuje, že Wuchanský institut virologie, který je podporovaný státem, už v únoru takové tvrzení odmítl. (Novinky 2020)

6. března 2021 – Facebook

1. Takže si to zopakujeme.

„Covidová krize“ je naplánována a řízená tak, aby NIKDY neskončila.

Nicméně vše stojí pouze a jen na strachu ovcí.

Čím více „vakcinace“ tím více „mutací“.

Kde se „vakcinuje“ tam se to „mutuje“.

Tedy, s výjimkou Ruska ;).

Obavy se naplnily. V USA se zkřížily dvě varianty koronaviru v nebezpečný hybrid.

Že by příprava na nekonečný lockdown?

Naděje, kterou státy vkládají do vakcinace proti koronaviru, mohou neustále vznikající nové mutace významně ohrozit. Jedna taková se objevila v USA, kde došlo ke sloučení místní varianty s virem z Kentu. Vzniklý hybrid teď straší odborníky.

Výrok „čím více vakcinace tím více mutací“ odborníci vyvracejí, očkování podle nich snižuje počet nakažených a díky tomu i počet mrtvých. „To, co říká Volný, rozhodně není pravda. Čím více vakcinací, tím méně je infikovaných, a tím menší prostor má virus pro to, aby mutoval,“ řekl virolog z České zemědělské univerzity Jiří Černý pro internetové zpravodajství iDNES.cz. Vakcinace podle Černého může na virus vytvořit určitý selekční tlak, covid-19 by však mutoval i bez očkování. „Mohou se vyvinout rezistentní mutace proti té či oné vakcíně. Právě proto je důležité, aby se do budoucna počítalo s tím, že bude nutné třeba po roce podstoupit přeočkování,“ vysvětlil. „Kdybychom vůbec neočkovali, nedělali žádná opatření a nechali populaci volně promořit, tak by nové mutace stejně vznikaly, a naopak by to vedlo k větším ztrátám na lidských životech i ekonomice,“ doplnil virolog Černý. (Režňáková, Vachtl 2021)

U této kauzy opět docházíme k tomu, že veškeré příspěvky, co Volný napsal, nejsou pravdivé. Navíc se Volný nechává rád inspirovat u dezinformačních webů, což ještě podtrhuje jeho záměrné šíření nepravdivých informací. Ať už je jednalo o přenos covidu pomocí nákladního letadla či dezinformace o tom, že covid je

uměle vytvořená biologická zbraň. Další představenou dezinformací je kauza Ivermektin.

3.3.2. IVERMEKTIN

Další vybraný příspěvek je kauza s Ivermektinem, kdy v březnu roku 2021 Volný prohlašoval, že česká vláda se chystá poškodit lék Ivermektin a udělá to tím způsobem, že zaviní vraždu několika pacientů, kterým bude lék podán. Toto uvedl na svém (tehdy ještě nezrušeném) facebookovém účtu. Příspěvek dosáhl 3,4 tisíce lajků, což je asi nejvyšší dosažené číslo mezi vybranými kauzami. Volný zároveň vyzval zdravotníky, že pokud o něčem takovém budou vědět, aby to nedělali. Tato domněnka je už velmi hraniční, psát o úmyslném zabití lidí je velmi nevhodné. Celkově lze říct, že Volný byl loni v březnu velmi aktivní, měl podporu u lidí, tudíž své příspěvky sdílel čím dál častěji a snažil se co nejvíce šokovat.

2.3.2021 – Facebook

Podle mých informací se připravuje plán na diskreditaci Ivermektinu pomocí úmrtí (tedy vraždy) několika pacientů, kteří jej budou užívat.

Jste-li jako lékař, lékařka, zdravotník, součástí tohoto plánu NEDĚLEJTE TO!!!

Ať už Vám vyhrožují čímkoliv!!!

Nejste sám, nejste sama!!!

(3,4 tisíce lajků, 2.2 tisíce komentářů, 3.8 tisíce sdílení)

Co je vlastně Ivermektin? Po přečtení příbalového letáku zjistíme, že Ivermektin Exeltis obsahuje léčivou látku Ivermektin. Je to lék, který se používá k léčbě infekcí způsobených některými parazity. Používá se k léčbě střevní infekce; infekce krve a svrabu. (SUKL)

Americká vládní agentura FDA – Úřad pro kontrolu potravin a léčiv zveřejnila článek, ve kterém píše, že tablety Ivermektinu jsou schváleny FDA k léčbě lidí se střevní strongyloidózou a onchocerciázou, dvěma stavy způsobenými parazitickými červy. Kromě toho jsou některé topické formy Ivermektinu schváleny pro léčbu vnějších parazitů, jako jsou vši, a pro kožní onemocnění, jako je růžovka. Některé formy živočišného Ivermektinu jsou

schváleny k prevenci onemocnění srdečními červy a léčbě určitých vnitřních a vnějších parazitů. Je důležité si uvědomit, že tyto produkty se liší od produktů pro lidi a jsou bezpečné pouze při použití u zvířat podle předpisu. Důležitá je informace, že FDA nepovolila ani neschválila Ivermektin k použití při prevenci nebo léčbě COVID-19 u lidí nebo zvířat. Ivermektin je schválen pro použití u lidí k léčbě infekcí způsobených některými parazitickými červy a vši a kožními onemocněními, jako je růžovka. V současnosti dostupné údaje neukazují, že by Ivermektin byl účinný proti COVID-19. Probíhají klinické studie hodnotící tablety Ivermektinu pro prevenci nebo léčbu COVID-19 u lidí. Užívání velkých dávek Ivermektinu je nebezpečné, může dojít k předávkování. Tablety Ivermektinu jsou schváleny FDA k léčbě lidí se střevní strongyloidózou a onchocerciázou, dvěma stavy způsobenými parazitickými červy. Kromě toho jsou některé topické formy Ivermektinu schváleny pro léčbu vnějších parazitů, jako jsou vši, a pro kožní onemocnění, jako je růžovka. (FDA 2021)

23.5.2021 – Twitter

HURÁÁÁÁÁ.

Děkuji @PolicieCZ za možnost v PŘÍMÉM PŘENOSU z pléna @snemovna opět zhodnotit jak prokazatelné výsledky Ivermektinu v boji s Covidem, tak celou dehonestáční kampaň vůči němu.

Věřím tomu, že jsem zachránil oběť či obětí(i) plánované VRAŽDY!!!

Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně vydala článek s názvem Ivermektin: Dobrá tolerance léčby a možný pozitivní efekt, ve kterém lékaři z I. interní kardiologické kliniky Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně a lékařská fakulta Masarykovy univerzity zhodnotila zkušenosti s léčbou nemoci COVID-19 Ivermektinem. Lék je původně, jak je napsáno výše, antiparazitární preparát, u něhož byly prokázány i antivirotické účinky. Lékaři analyzovali podání léku u 150 pacientů. Ivermektin byl ve světě podán v řadě menších studií u onemocnění COVID-19. U některých z nich odborníci publikovali pozitivní účinky, jiné vyzněly neutrálně, preparát byl hodnocen jako bezpečný. Vzhledem k tomu, že indikace tohoto léku v léčbě nemoci COVID-19 není schválená, jedná se o léčbu experimentální. V České republice je možné ho podávat během hospitalizace a

také používat v ambulantní léčbě (rozhodnutí MZ z 12. 3. 2021) dle uvážení ošetřujícího lékaře a po souhlasu a poučení pacienta. (FNUSA)

Lékaři konstatovali, že pro průkaz účinku Ivermektinu je třeba větší randomizované, placebem kontrolované studie. „Výsledky naší léčené skupiny potvrdily již opakovaně publikovanou dobrou toleranci léčby a zároveň naznačují možný pozitivní efekt. Ten však nelze kvantifikovat vzhledem k absenci kontrolní skupiny. Nemůžeme ho tedy na základě této retrospektivní analýzy považovat za potvrzený, nicméně se nám jeví jako smysluplné v léčbě pokračovat. Jasnější evidenci může přinést jen prospektivní randomizovaná, placebem kontrolovaná klinická studie, kterou jsme ve spolupráci s Lékařskou fakultou Masarykovy univerzity a Czecriin připravili, a která nyní byla odeslána ke schválení do Státního ústavu pro kontrolu léčiv. Bude-li projekt schválen, může se však limitací stát počet zařazených pacientů v době poklesu incidence nemoci,“ upřesnil primář Michal Rezek a zmínil ještě jednu zajímavou věc. „Pozoruhodná je skutečnost, že ve skupině analyzovaných pacientů jich celkem 17 dostalo kombinaci remdesiviru a Ivermektinu. A ani u těchto pacientů nebyl pozorován žádný nežádoucí účinek léčby, naopak. Z těchto pacientů zemřel pouze jeden člověk na druhotnou komplikaci v době, kdy se zlepšoval z covidového zápalu plic. To je zajímavý výsledek, který stojí za případné další zkoumání a zhodnocení na větším počtu pacientů. Kombinovaná antivirotická léčba by pravděpodobně mohla mít větší účinnost u hospitalizovaných pacientů než léčba jedním preparátem.“ (FNUSA)

„Státní ústav pro kontrolu léčiv připravil k Ivermektinu dvě odborná stanoviska, o které požádalo ministerstvo zdravotnictví. Při jejich tvorbě vycházel ze zdrojů, které odpovídaly míře poznání ke dni vydání stanoviska a ve stanoviscích mimo jiné uvedl, že pro použití proti nemoci COVID-19 není dostatečné množství dat, přesněji SÚKL upozornil, že řada studií, nedosahuje požadované úrovně medicíny založené na důkazech a že v případě předepsání Ivermektinu, musí být k nedostatečným datům pro doložení účinnosti Ivermektinu přihlíženo.

Ve stanoviscích SÚKL uvádí, že pokud dojde ke změnám a objeví se nové poznatky, bude Ústav neprodleně informovat ministerstvo zdravotnictví, a tak se nyní stalo. Na používání Ivermektinu v souvislosti s COVID-19 se totiž zaměřila Evropská agentura pro léčivé přípravky (EMA) a jeho použití v souvislosti s

nemocí COVID-19 nedoporučuje. Evropská agentura pro léčivé přípravky (EMA) přezkoumala nejnovější důkazy k používání Ivermektinu v prevenci a léčbě onemocnění COVID-19 a došla k závěru, že dostupné údaje nepodporují jeho použití pro účely léčby onemocnění COVID-19 nad rámec spolehlivě koncipovaných klinických hodnocení.

Vzhledem k nedávným mediálním zprávám a publikacím o použití Ivermektinu EMA přezkoumala nejnovější publikované důkazy z laboratorních studií, observačních studií, klinických hodnocení a meta-analýz. Ačkoliv v laboratorních studiích bylo zjištěno, že Ivermektin může blokovat replikaci viru SARS-CoV-2 (viru způsobujícího onemocnění COVID-19), výsledky z klinických hodnocení byly nejednoznačné, kdy některá klinická hodnocení nevykazovala žádné přínosy, a jiná hlásila potenciální přínos. Většina studií, které EMA přezkoumávala, byly malé studie, které byly ohraničeny i dalšími omezeními, včetně odlišných režimů dávkování a současně podávaných léčiv. EMA tedy došla k závěru, že důkazy, které jsou v současné době k dispozici, nepostačují k podpoře použití Ivermektinu v léčbě onemocnění COVID-19 nad rámec klinických hodnocení. Přestože je Ivermektin v dávkách schválených pro jiné indikace obecně dobře snášen, k dosažení účinných koncentrací v plicích by bylo zapotřebí vyšších dávek. Pokud by se však Ivermektin používal ve vyšších než schválených dávkách, nebylo by možné vyloučit toxicitu. EMA proto došla k závěru, že použití Ivermektinu v prevenci ani léčbě onemocnění COVID-19 nelze v současné době doporučit a k dosažení definitivních závěrů ohledně účinnosti a bezpečnosti přípravku v prevenci a léčbě onemocnění COVID-19 je zapotřebí dalších spolehlivě koncipovaných, randomizovaných studií.

Rozhodnutí ministerstva zdravotnictví z 12. března 2021 umožnilo předepsání léčivého přípravku s Ivermektinem i pacientům, kterým je poskytována ambulantní péče. Na základě tohoto Rozhodnutí se tak k pacientům dostane léčivý přípravek HUVEMEC bez informací v českém jazyce. SÚKL tedy před začátkem léčby doporučuje dostatečnou konzultaci s ošetřujícím lékařem.“ (SÚKL 2021)

Tyto tři úryvky z odborných zdrojů, jeden z amerického prostředí, dva z českého, jasně dokazují, že Ivermektin není stoprocentně bezpečný na léčbu covidu. Lubomír Volný tedy opět záměrně šířil nepravdivé informace, jednak již výše zmiňovaným obviňováním z vražd, tak i tím, že se radoval, že tím, že

Ivermektin obhajoval a zachránil tak nespočet život. Poslední tweet, který je až z prosince, kdy asi Volný nevěděl, o čem by informoval, tak si vybral šťastný konec pro jednu rodinu, kde byl jejich tatínkovi aplikován Ivermektin, ovšem již ne proti covidu, ale na zápal plic. Dále pochválil lékaře, že se lék nebránili podat. Závěr t této kauzy je, že Lubomír Volný není lékař ani člověk pracující s léčivý a měl by se podobným tématům, kterým nerozumí, naprosto vyhnout a nesnažit se milně informovat veřejnost.

4.12.2021 – Twitter

Další případ přímo z rodiny. Mladý tatínek v nemocnici s oboustranným zápalem plic. Nasazen brazilský Ivermektin 4 dny po 24 miligramů a Liposomální vitamín C, 12 gramů denně, za 5 dnů tatínek doma. Lékaři naštěstí samoléčbě nebránili. Ale asi se z ní ani neponaučili. (51 lajků, 11 retweetnutí)

3.3.3. TESTOVÁNÍ + ROUŠKY

Tyto výroky započaly události v únoru loňského roku. Předmět této práce, zároveň také odpůrce nošení roušek a obecně všech opatření v rámci pandemie covidu řekl ve Sněmovně, že ji bude nosit v případě, že bude schváleno povinné testování poslanců před každou schůzí. Reagoval na šéfa poslanců Pirátské strany Jakuba Michálka, který mu vytkl, že ohrožuje jiné poslance. Ministr vnitra Jan Hamáček připomněl Volnému § 153 trestního zákona šíření nakažlivé lidské nemoci z nedbalosti. Tato situace započala, když pandemický zákon schválený vládou i opozicí (s výjimkou SPD) označil Volný za Pandořinu skříňku, kterou se podle něj otevírá cesta k budoucí „hygienické totalitě“ v České republice, dále varoval před uzavřením v „epidemiologickém“ lágru. (Kopecký 2021)

„Testování dětí je jen cesta, jak prodlužovat nouzový stav.“

„Vy chcete uvalit povinné testování na děti. Takž buďte tak laskaví, pokud chcete, abych já nosil roušky, uvalte povinné testování na poslance. A já tady veřejně říkám, jestli zavedeme povinné testování před každou schůzkou

Poslanecké sněmovny, a to veřejně, abychom šli lidem příkladem, tak já si pro ty lidi špejle do nosu strkat budu a začnu nosit roušku. Přestaňte být pokrytci,“ řekl Volný. „Jste jen pokrytci, podvodníci a lháři,“ rozohnil se nezařazený poslanec. (Kopecký 2021)

Výrok byl převzat z webu manipulátoři.cz, (který se, jak už bylo zmíněno, se věnuje boji proti dezinformacím), který se pojí s následujícím tweetem. Volného výroky o testování a rouškách zapadají do covidového kontextu, ve kterém byl Volný neaktivnější. Volný totiž tvrdí, že testování je chybné a vykazuje vysokou míru falešných výsledků. Toto tvrzení je ale nepravdivé a zavádějící, dle dostupných vědeckých dat citlivost PCR testů velmi vysoká. (Jarrom, Elston, Washington et al. 2020) Tvrzení je zavádějící proto, jelikož závažnost pandemie není ovlivněna počtem pozitivních testů, které slouží pouze k monitorování situace a k trasování. Šlajch alias Illuminátor píše, že situaci dokáže dostatečné testování pozitivně ovlivnit, nakažené osoby jsme pak totiž schopni díky včasnému odhalení dříve izolovat a v případě dobrého trasování můžeme zabránit šíření viru mezi kontakty onoho nakaženého. Závažnost situace se odvíjí od počtu hospitalizovaných a s tímto nemá samotná efektivita testů nic společného. (Šlajch 2021)

23.3.2021 – Twitter

Povinné testy jsou pouze další akcí COVIDOVÉ mafie.

Kdo podporuje povinné testování podporuje organizovaný zločin na @strakovka úrovni. (57 lajků, 4 retweetnutí)

Situace kdy Volný byl pro testování se velmi rychle změnila v pravý opak. Již v březnu zveřejnil tento tweet, kde povinné očkování haní. Docházíme tedy k závěru, že Volný se opět dostává do problému s pravdivými a jednoznačnými argumenty, nadržuje se vůbec jedné linii, když jeden měsíc je pro povinné testování a nošení roušek, další měsíc je již odpůrcem testování.

„Roušky snižují imunitu.“

Volný tento dezinformační případ započal začátkem února, kdy se před novináři rozpovídal o tom, proč nenosí ochranu úst a nosu: „Vaše rouška ohrožuje vás a moje rouška ohrožuje mě,“ uvedl na úvod. „Dlouhodobé nošení

roušky, kterou máme všichni občas v kapse a potom si ji nasadíme, z nás dělá biologické zbraně minimálně pro sebe. Když jsme do té roušky nachytali cokoliv, když jsme prošli nějakým aerosolem, tak se to tam úspěšně množí. Vy si to pak nasadíte na obličej a dýcháte vlastní zplodiny, dýcháte namnožené cokoliv, co jste do té roušky chytili,“ hájil svůj názor Volný, podle kterého roušky snižují imunitu člověka. (Režňáková, Vachtl 2021)

Jeho názor však vyvrátilo ministerstvo zdravotnictví. „Neexistuje žádný důkaz o tom, že by nošení roušek jakýmkoliv způsobem oslabovalo imunitní systém. Taktéž není jakýkoliv důkaz, že by roušky způsobovaly jakákoliv onemocnění. Naopak, jedním z významných opatření, kterým lze dosáhnout omezení šíření epidemie, je právě povinnost nosit ochranný prostředek dýchacích cest, který brání šíření kapének,“ vysvětluje resort [na svém webu](#), kde se snaží vyvracet dezinformace o covidu-19. (Režňáková, Vachtl 2021)

Pozitivní vliv ochrany úst a nosu dokládá také Světová zdravotnická organizace (WHO), Evropské středisko pro kontrolu a prevenci nemocí (ECDC) a Středisko pro kontrolu a prevenci nemocí Spojených států amerických (CDC). „Roušky představují jednoduchou bariéru, která zabraňuje šíření kapének respiračních sekretů vzduchem na jiné lidi, především při mluvení, kašláním nebo kýcháním. Pokud přijde zdravý jedinec do kontaktu s nemocným, který je bez roušky, je pravděpodobnost přenosu onemocnění velmi vysoká,“ uvádí resort. (Režňáková, Vachtl 2021)

V polovině února poslanec Volný na svém Twitteru sdílel video ze sociální sítě TikTok. Video ukazovalo muže, který zkoušel dvě roušky, a to látkovou i chirurgickou. Toto video mělo ukázat, že roušky jsou vůči koronaviru nefunkční, zejména proto, že na videu byla jasně vidět, jak pře roušky uniká pára. Situace, jak je to u Volného běžné, se má trochu jinak. Roušky a respirátory mají významný vliv na zpomalení šíření nákazy covid-19. Když člověk vydechuje, šíří do okolí kapénky slin různých velikostí. Pokud je člověk nakažlivý, pak jeho kapénky obsahují virové částice, a tímto se infekce covid-19 šíří. Právě roušky a respirátory tvoří bariéru, která brání těmto kapénkám v cestě. „Když je člověk laik, tak mu to přijde jako důkaz, že kvůli tomu roušky „nezachycují“ koronavirus. Vzduch, který je v plynném skupenství, ale musí respirátorem nebo rouškou procházet, jinak bychom se udusili. Můžeme si to snadno představit tak, že kdybychom měli na ústech například neprodyšnou gumovou masku, přes kterou

by ani vzduch neprocházel, tak se prostě za chvíli udusíme,“ popsal vedoucí Oddělení chemie a fyziky aerosolů Ústavu chemických procesů AV ČR Vladimír Ždímal. „Respirátory a roušky jsou vyrobeny tak, aby jimi plyny maximálně procházely a částice se na nich maximálně zachytávaly. Tyto ochranné prostředky dýchacích cest mají tedy za úkol oddělit částice, které jsou v kapalném nebo tuhém skupenství, od plynné fáze. Pozorovaný jev, tedy že vodní pára, která je v našich ústech v plynném skupenství, po výdechu ve venkovním chladnějším vzduchu kondenzuje, to je vyvoláno přirozeným fyzikálním procesem, který znali naši předkové i před tisíci lety,“ dodal. (Režňáková, Vachtl 2021)

Jak tedy roušky či respirátory zachytávají koronavirus? „Když dýcháme, nebo kýcháme, tak s vystupujícím vzduchem je unášen proud miniaturních vodních kapiček, uvnitř kterých je virion vynášen ven. Tento „automobil“ vyletí z našeho těla a když tam není žádná ochrana, tak vyletí do vzduchu, voda se vypaří a zbude pouze suchá částička, která je skoro stejně tak malá jako virion, který s sebou nese. Pak se v prostoru šíří jako aerosolová částice, a protože po odpaření vody téměř nic neváží, je volně unášena vzdušnými proudy prostorem. Ale když máte respirátor a dýcháte přes něj, tak je pod ním vlhký vzduch. Tím pádem se voda z kapének nemůže tak rychle vypařit a ony zůstanou stejně velké. Jsou jako projektily, střely, které narazí na materiál ochranného prostředku a na něm se zachytí,“ popsal. (Režňáková, Vachtl 2021)

I u druhého výroku lze konstatovat, že Volný záměrně šíří dezinformace a nabádal své sledující k nedodržování účinných opatření během pandemie covid, navíc jeho názory jsou v rozporu se všemi vědecky ověřenými fakty.

3.4. VRBĚTICE

Posledním z vybraných dezinformačních kauz jsou informace, které Volný šířil v souvislosti s výbuchem muničních skladů ve Vrběticích (okres Zlín), ke kterým došlo v říjnu a v prosinci roku 2014, a zemřeli při něm dva lidé. Obce v okolí Vrbětic musel být na nezbytně dlouhou dobu evakuovány a následovalo vyšetřování příčin výbuchu. Šetření bezpečnostních složek bylo ukončeno po šesti letech v říjnu 2020. (Kramář 2020)

Hasičský záchranný sbor České republiky (Zlínský kraj) napsal na svém webu toto: „5 let, 11 měsíců a 28 dní (16.10.2014 – 13.10.2020) je celkový čas, který v areálu muničních skladů ve Vrběticích na Zlínsku strávily složky IZS včetně profesionálních i dobrovolných hasičů, kteří pomohli tak s odstraňováním následků po výbuchu a následném požáru skladů s municí. První oznámení přijali hasiči 16. října 2014 na tísňovou linku 112, kde oznamovatel sdělil, že hoří muniční sklad u obce Vlachovice – Vrbětice. Na místo hlášené události postupně vyjelo více než deset jednotek hasičů Zlínského kraje, Záchranný útvar HZS ČR a další specializované týmy. Tímto začal mnohaletý zásah hasičů na jednom místě jedné události. Nic obdobného hasiči v minulosti nezažili. Na šest let se místem pro výkon své práce mnoha hasičů stal bývalý vojenský areál muničních skladů, kde bylo v prostoru ohraničeném drátěným plotem třeba vybudovat zázemí pro zasahující složky. Hasiči v areálu postavili velkokapacitní stany a kontejnery pro vedení zásahu a zasahující, dále zajistili přístřešky, skladovací kontejnery, osvětlení a zálohování elektrickou energií, ubytování, topení či zajistili přes 20 000 obědů pro zasahující hasiče a v prvním roce evakovali 2 000 obyvatel z blízkého okolí areálu. Dováželi potřebný materiál jako písek, makadam, panely či asfaltovou drť. Zajištění zázemí však byl jen nepatrný zlomek prací, které hasiči měli na starost. 1210 profesionálních hasičů a 27 jednotek dobrovolných hasičů ze Zlínského kraje, kteří se v průběhu let vystřídali při záchranných a likvidačních pracích v zasaženém areálu, opakovaně použili 1008 kusů různé techniky a ujeli 82 155 km. Pro zasahující složky IZS zajistili více než 160 000 litrů nafty. Po celou dobu zajišťovali požární asistenci v areálu. Neustále se celých šest let objevovaly další a další činnosti, které zabezpečovali hasiči. Jednalo se například o měření přítomnosti chemických látek, spolupráci na tvorbě plánu opatření pro případ vzniku další mimořádné události či asistenci Policii ČR při dokumentaci skladových objektů. Taktéž zajišťovali činnosti ve štábech na všech úrovních řízení. Použití těžké techniky při zásahu v areálu i změny počasí přinesly také další činnosti, které bylo potřeba udělat, aby zásah mohl probíhat. Proto hasiči zajišťovali opravy průjezdnosti komunikací uvnitř areálu, čistili silnice a technické prostředky a vozidla, plnili pytle pískem a stavěli ochranné valy, prováděli různé opravy techniky a dle potřeby pořezy spadlých stromů či křovin. Hasiči vykonávali i různé specifické práce. Jednalo se například o práci lezecké skupiny, která jistila pyrotechniky v těžko dostupném terénu, dále

prováděli jeřábnické práce a práce s výškovou technikou při odstraňování nebezpečné munice. Práci bylo bezpočet. I když se v mnoha případech jednalo o nebezpečnou práci v rizikovém areálu, nedošlo při výkonu těchto prací k vážným úrazům hasičů. Vše skončilo, hasiči se vrací zpět na své stanice a život se v tomto postiženém místě vrací pomalu zpět k normálu.“ (Javoříková 2020)

Oba zničené sklady měla v pronájmu ostravská firma Imex Group (ČTK 2020), jež se zabývá obchodem se zbraněmi a v areálu měla od armády pronajato šest budov, ve kterých skladovala zbraně, munici a další materiál. Vlastníkem firmy byl Petr Bernatík ml., který byl současně výkonným ředitelem a společně se svým otcem působil také v několika dalších zbrojařských firmách. V roce 2010 byli oba obviněni z nelegálního vývozu zbraní na Slovensko, soud je zprostil viny. (ČT Brno 2014; Válková 2014) Den před prvním výbuchem dostali pracující ve skladu nečekané volno a do skladu se dostavil i majitel Imexu Petr Bernatík. Policisty při vyšetřování zaujalo nezvyklé chování majitele firmy. V únoru 2021 Petr Bernatík skončil na 48 hodin v cele předběžného zadržení. Policie jak u něj doma, tak i ve firmě Imex Group provedla prohlídku. (ČTK 2017; Chaloupská, Janoušek, Troníček 2021)

Jelikož muniční sklad nebyl zanesen do krizového plánu Zlínského kraje, zasahující hasiči neměli tušení, k jakému typu požáru vyjždějí, což je vystavilo zbytečnému riziku. (Sejková 2021) Velitel hasičů z Valašských Klobouk Jiří Ovesný po krátkém průzkumu rozhodl o okamžitém stažení zasahujících hasičů a díky tomuto rozhodnutí zachránil lidské životy, byl za to posléze prezidentem vyznamenán. (Tamtéž) Bezprostředně po výbuchu bylo z areálu muničního skladu evakuováno sto lidí, taktéž byli vakuováni obyvatelé přilehlé obce Vlachovice, stejně jako žáci ze škol ve Slavičíně. Evakuace 375 obyvatel z okolních vesnic, trvající dva dny, byla vyhlášena z preventivních důvodů, pyrotechnici totiž zahájili průzkum částí areálu blíže k obcím. (ČT24 2014)

Dne 3. prosince 2014 došlo ve skladu číslo 12 k dalšímu výbuchu munice. Sklad, který obsahoval 13 tun výbušnin, (ČTK 2014b) byl vzdálen 1 200 metrů od epicentra původního výbuchu. (ČT24 2014) Evakuováno bylo 430 obyvatel okolních obcí. (ČT24 2014) Podle vyjádření právního zástupce Imex Group byla v objektu uskladněna dělostřelecká munice a samopaly. Sklad podle jeho názoru nemohl samovolně explodovat. (Novinky 2014) Po druhé explozi se z areálu stále

ozývaly neřízené výbuchy, poslední byl zaznamenán v polovině prosince 2014. Pyrotechnici se tak do Vrbětic vrátili až 22. prosince. Odvážení munice z areálu probíhalo od ledna do prosince 2015, celkem šlo o téměř 550 kamionů. (Mazancová 2017) Munice byla dočasně uložena do armádního muničního skladu v obci Květná na Svitavsku, opuštěného armádou v roce 2013, kde původně měla zůstat jen do konce roku, poslední kamiony byly odtud nakonec odvezeny až v srpnu 2018. (iRozhlas 2018)

Policie exploze šetřila jako úmyslné obecné ohrožení. (ČTK 2017) Necelé tři roky po událostech bylo vyšetřování stále ve fázi prověřování. (Mazancová 2017) Do konce června 2017 policie prováděla ohledání prvního epicentra, od července téhož roku pokračovala na místě druhého výbuchu. (ČTK 2017) Při vyšetřování bylo zjištěno, že hejtman Zlínského kraje nevěděl, že muniční sklad již od roku 2006 neslouží armádě, ale Ministerstvo obrany České republiky jej pronajímá soukromým zbrojařským firmám. Tuto informaci neměl ani Český báňský úřad, který měl v muničním skladu provádět kontroly výbušnin. (ČTK 2017) Kontroly ve Vrběticích neprováděla ani Policie České republiky, která má podle zákona provádět kontrolu munice. (Otto 2014) Ve skladu byly porušeny bezpečnostní předpisy, protože letecké pumy a dělostřelecká munice byly uloženy hned vedle vysoce vznětlivých látek. (Gazdík, Hrubeš 2014) Zajišťování vnější ostrahy areálu bylo povinností státního podniku Vojenský technický ústav (VTÚ), který spadá pod Ministerstvo obrany, ale jeho ředitel Václav Irovský pochybení odmítl a v prosinci roku 2014 prohlásil, že plot kolem areálu byl opakovaně opravován a *„letos se tam nejela žádná rallye, nechodili tam ani myslivci. Na kamerových záznamech jsou všechny vstupy a vjezdy.“* (Gazdík, Hrubeš 2014) Firma Imex Group si v areálu kolem každého skladu na vlastní náklady postavila další oplocení. (Třeček 2014)

K oživení kauzy došlo 17. dubna 2021 kdy tehdejší předseda vlády Andrej Babiš společně s 1. místopředsedou vlády, ministrem vnitra a ministrem zahraničních věcí Janem Hamáčkem na mimořádném brífinku vlády České republiky sdělili, že byli na základě jednoznačných důkazů bezpečnostních složek informováni o důvodném podezření o zapojení důstojníků ruské zpravodajské služby GRU, konkrétně tajné jednotky číslo 29155, do výbuchu muničních skladů v areálu města Vrbětice v roce 2014. Premiér Andrej Babiš vzpomněl, že při explozích došlo k velkým materiálním škodám, vážnému

ohrožení života místních obyvatel, a především že zde přišli o život dva čeští občané. Dále vyzdvihnul práci českých bezpečnostních složek, zejména Národní centrálu proti organizovanému zločinu a Policii České republiky. Zdůraznil, že Česká republika je svrchovaný stát a že musí na tyto bezprecedentní zjištění odpovídajícím způsobem reagovat. (Vrbová, Magdoňová, Roháčková 2021) Jan Hamáček zopakoval Babišova slova, že Česká republika musí reagovat, a dodal, že Česká republika je v podobné situaci jako Velká Británie v případě pokusu o otravu Sergeje a Julije Skripalových v Salisbury. Hamáček dále oznámil, že z pozice ministra zahraničních věcí rozhodl do 48 hodin vyhostit všech 18 pracovníků ruské ambasády v Praze, kteří byli českými tajnými službami jasně identifikováni jako důstojníci ruských tajných služeb, tedy SVR (Služba vnější rozvědky) a GRU (Hlavní správa rozvědky). Na závěr dodal, že společně s Andrejem Babišem průběžně informují spojence a partnery ČR v Evropské Unii a v NATO a že je požádají o jejich podporu. Celou akci posvětil i prezident Miloš Zeman. (Kopecký, Wasserbauerová 2021)

Před společným vystoupením s Babišem si Hamáček mimo jiné předvolal ruského velvyslance Alexandra Zmejevského. (Kopecký, Wasserbauerová 2021) Babiš o incidentu a vyhoštění ruských diplomatů mluvil také i s předsedou Evropské rady Charlesem Michelem (ČTK 2021) a má v plánu podrobně informovat partnery v Evropské unii na příštím summitu, uvedl premiér večer na svém Twitteru. ministr průmyslu a obchodu Karel Havlíček řekl ČTK, že pokud se potvrdí zapojení Ruska do výbuchu ve vrbětickém skladu, ovlivní to účast ruské firmy Rosatom v tendru na dostavbu české jaderné elektrárny Dukovany, nevedl ale konkrétně jak. Česká policie zároveň po vystoupení Babiše a Hamáčka oznámila, že kvůli výbuchu ve Vrběticích hledá dva muže, které jsou podle zveřejněných fotografií stejné, které Britové spojují s pokusem o vraždu bývalého ruského agenta Sergeje Skripala a jeho dcery Julie v britském Salisbury v roce 2018. (Kopecký, Wasserbauerová 2021)

V první vlně bylo od 17. dubna 2021 vyhoštěno z ruské ambasády v Praze osmnáct diplomatů, mezi nimi byl i oficiální vojenský a letecký přidělenec v Praze Viktor Viktorovič Bud'jak, zástupce velvyslance Alexandr Antonov (figurující i v kauze agenta s ricinem), první sekretář ambasády Alexej Kolmakov, politický atašé Jurij Jegorov, náměstek obchodního zástupce Dmitrij Moskovkin a tajemníci velvyslanectví Jevgenij Golikov, Andrej Makarenko, Anton Bělov,

Maxim Krailin, Alexej Triakin, Alexander Dudnik a Konstantin Ševčuk. Rusko jako reakci na tyto události následující den vyhostilo dvacet pracovníků českého velvyslanectví v Moskvě, z toho šestnáct diplomatů. Česká strana tento krok vyhodnotila jako nepřiměřený a reagovala vyhoštěním dalších 63 ruských zaměstnanců ambasády v Praze, čímž srovnala počty na zastupitelských úřadech obou zemí. (Troníček 2021)

O aktuálních informacích píše i deník Respekt ve svém článku vydaném v lednu tohoto roku, který je velmi přehledně napsaný. Hlavním poselstvím článku je, že vyšetřování výbuchu muničních skladů ve Vrběticích, které způsobila ruská tajná služba, přineslo nové posuny. Národní centrála proti organizovanému zločinu a kontrarozvědka BIS dosud podezřívaly ruské agenty Anatolije Čepigu a Alexandra Miškina, že výbušninu ve Vrběticích nastražili. Jak týdeník Respekt a Radiožurnálu potvrdily tři důvěryhodné zdroje, pozornost se kromě nich zaměřuje i na Nikolaje Šapošnikova, bývalého ruského vojáka, který pro firmu skladující v obou vybuchlých halách zbraně pracoval jako poradce. Když loni oznámila vláda Andreje Babiše na základě poznatků Národní centrály proti organizovanému zločinu a tajné služby BIS s oznámením, že za výbuchem muničních skladů ve Vrběticích stála ruská vojenská rozvědka GRU, způsobilo to sice otřes, ale alespoň se veřejnost začala dozvídat první konkrétní informace, jak měla teroristická akce proběhnout. (Kundra, Spurný 2022)

Za hlavní postavy činu byli označení tři muži, již zmínění agenti GRU Anatolij Čepiga a Alexandr Miškin, kteří měli ve Vrběticích v roce 2014 nainstalovat výbušné zařízení, a jejich velitel, generál Andrej V. Averjanov, jenž řídí speciální jednotku GRU označovanou číselným kódem 29155. Právě do ní Čepiga s Miškinem patřili a s jejími dalšími členy měli vrbětickou akci pod dozorem Averjanova provést. Od okamžiku, kdy na vládní tiskovce Andrej Babiš propojil Vrbětice s GRU, se zdá, že vše důležité již bylo řečeno, nicméně vystoupení premiéra a ministra vnitra bylo jen viditelnou politickou rovinou celé věci. Politici promluvili, když měli pocit, že pro svá slova mají dostatek indicií, a případ tedy už nelze držet před veřejností pod pokličkou. Nashromážděné důkazy ale ještě nebyly dostatečné pro případné soudní řízení proti konkrétním možným viníkům, proto nadále probíhalo policejní vyšetřování s cílem dát jich dohromady co největší počet. Hlavní důkaz, že Čepiga s Miškinem skutečně fyzicky vstoupili do vrbětického areálu stále chybí. Nepodařilo se to dosud doložit

například fotografií nebo kamerovým záznamem. Řadu dalších zjištění ovšem policie za poslední tři čtvrtě rok zaprotokolovala, což vyšetřování posunulo do důkazní roviny. Jedním z nových důkazů má být svědectví bulharského obchodníka se zbraněmi Emiliana Gebreva, který měl podle zdrojů Respektu a Radiožurnálu potvrdit, že měl ve vybuchlých halách pronajatých společností Imex Group vojenský materiál připravený k expedici na Ukrajinu a do Sýrie. Tato skutečnost je důležitá, potvrzuje totiž motiv výbuchu, s nímž bylo původně neformálně pracováno. (Kundra, Spurný 2022)

A sice, že Gebrevovy zbraně mohly mířit na Ukrajinu k posílení tamní armády v boji proti proruským separatistům, kteří pomáhali Kremlu okupovat území na východě země. Nyní je prokázané, že Rusko mělo důvod atentát uskutečnit, kdyby zbraně na Ukrajinu došly, představovaly by vážné riziko pro její muže. Posunem má být i lepší orientace v tom, kdo všechno se mohl kromě Čepigy s Miškinem a Averjanovem na akci v Česku podílet. Respekt ve spolupráci s mezinárodní investigativní skupinou novinářů Bellingcat již popsal, že do přípravy atentátu bylo dohromady zapojeno až osm agentů GRU. Jak zjistil Respekt a Radiožurnál (informovali o tom i Reportéři ČT), policie a BIS se víc zaměřují i na veřejnosti doposud nepříliš známého spolupracovníka Imex Group Nikolaje Šapošnikova. Policie konkrétně prověřuje, jestli nefungoval jako česká spojka agentů GRU, tedy jako někdo, kdo jim připravoval půdu pro práci v neznámém českém terénu. V téhle souvislosti policie podle zdrojů Respektu a Radiožurnálu mapuje Šapošnikovovy kontakty a mimo jiné i to, zda se stýkal s generálem Averjanovem. Nikolaj Šapošnikov je Rus s českým pasem, bývalý profesionální voják ruské armády, který se v Česku usadil s manželkou v devadesátých letech a začal zde pracovat. Už nějakou dobu spolupracuje s firmou Imex, a to i v současnosti. „Nikolaj Šapošnikov je stále zaměstnancem společnosti na pozici odborného referenta. Podílí se na vyřizování konkrétních obchodů v rámci své odbornosti a znalostí,“ uvedl advokát Imex Group Radek Ondruš. (Kundra, Spurný 2022)

Když došlo k výbuchu, byli od sebe Šapošnikov a Averjanov vzdálení několik hodin cesty autem. Bez ohledu na jejich výpovědi se ale policie domnívá, že poradce Imexu mohl sehrát roli při cestě Čepigy s Miškinem do vrbětického areálu. Případ je vyšetřován nejen v Česku, zdejší policie spolupracuje podle informací Respektu a Radiožurnálu s Ukrajinou a Bulharskem, kde také

v minulosti vybuchlo několik skladů, dále i s Američany. Jak již Respekt informoval, Česko po vystoupení vlády navštívili agenti FBI, do Prahy volal i ředitel FBI Christopher Asher Wray. „Policejní prezident jednal s ředitelem FBI Wryem. Ten vyjádřil podporu české policii a ocenil úsilí, které případu Vrbětice věnovala,“ řekla Respektu a Radiožurnálu mluvčí policejního prezidia Kateřina Rendlová. Zástupci Imex Group stejně jako Šapošnikov vylučují, že by byli do výbuchu jakkoliv zapojení. “Co to znamená nějaký agent? Já žádné agenty neznám,“ odmítl Šapošnikov v rozhovoru s Reportéry ČT, kteří ho natočili v zahraničí. Kdy bude vyšetřování uzavřeno a jestli bude někdo obviněn a obžalován, policie ani BIS nekomentují. „Stále probíhá intenzivní vyšetřování a shromažďování důkazů ze strany Národní centrály proti organizovanému zločinu a my za BIS k tomu nemáme žádný komentář,“ uvedl mluvčí služby Ladislav Šticha. (Kundra, Spurný 2022)

Výše je pro přehlednost popsáné, co se ve Vrbětících stalo, jaká byla následná reakce vlády a v podstatě celý proces, jak probíhal od roku 2014 do tohoto roku. Na tyto události samozřejmě reagoval i předmět této práce, Lubomír Volný. S příspěvky i s nepodloženými argumenty jako vždy nešetřil. První příspěvek, který ohledně Vrbětíc zveřejnil byl, kdy Vrbětice přirovnat ke Gwilicím a prohlásil, že žádné české tajné služby neexistují:

18.4.2021 – Facebook

NENECHME SE ZATÁHNOUT DO VÁLKY PROTI RUSKU!!!

Gwilice – Vrbětice!!!

Nevěříme „českým“ tajným službám, žádné „české“ tajné služby NEEXISTUJÍ, existují pouze apendixy tajných služeb NATO, kterým na nás VŮBEC NEZÁLEŽÍ!!!

Přirovnání přepadení vysílačky v Gwilicích v roce 1939, které se nacházelo v Horním Slezsku a patřilo Německo je naprosto zcestné a nepřesné. Útok na vysílačku v Gwilicích byla falešná operace, která měla doložit polskou agresi vůči Německu a ospravedlnit tak před světem útok na Polsko a začít tak druhou světovou válku. Akci provedla 31. srpna 1939 speciální jednotka příslušníků SS převlečených do polských uniforem, která byla zorganizována Reinhardem Heydrichem a Heinrychem Müllerem. Akce měla vyvolat dojem, že

následující útok na Polsko je odvetou za toto přepadení a že Německo není tím agresorem, který válku začal. (Godson, Wirtz 2011; Lightbody 2004)

Následovalo otočení celé situace, kdy Volný obvinil české a americké tajné služby, že výbuchy způsobili oni, protože chtěli zakrýt dodávky zbraní na Ukrajinu a do Sýrie. Podle výše zmíněných informací je situace zcela naopak a Volný vyjádřil svůj proruský postoj a úmyslně očeřoval české i zahraniční tajné služby, aniž by pro to měl nějaké důkazy.

20.4.2021 - Parlament ČR, Reddit

Za teroristickým činem ve Vrběticích stojí americká CIA a české BIS, které tak chtěly zakrýt dodávky do Sýrie a Ukrajiny. Žádáme okamžité vyhoštění 20 diplomatů USA a zrušení rezidentury USA, požadujeme aby USA zaplatily veškeré škody. Žádáme potrestání všech vedoucích pracovníků BIS a všech tajných služeb v okolních státech, které se podílejí na této rasistické rusofobní kampani proti zemi, která jako jediná nám může postavit jadernou elektrárnu a nikdy nás politicky nevydírала.

23.4.2021 – Twitter

Já fakt nevím kdo zapálil Vrbětice.

Kdo to tady ví?

Mohl bych tady od někoho dostat nějaké DŮKAZY?

PROSÍM!!!

Chci se polepšit.

26.4 2021 – Twitter

Já nám jde naše DOPROŠOVÁNÍ se u “partnerů”, o podporu ve vylhané akci Vrbětice?

@strakovka @mzvcr @AndrejBabis @jhamacek @PiratskaStrana

(25 lajků, 2 retweetnutí)

4.5.2021 – Twitter

Snad neprozradím žádné utajované informace, když veřejně prohlásím, že větší frašku, než dnešní akci Hamáček - Vrbětice, jsem ve sněmovně ještě nezažil, ani v televizi neviděl.

Akce “muž s ricinovým olejem 2 hadr”.

(224 lajků, 23 retweetnutí)

Poté bylo uvedeno ještě několik příspěvků na Twitteru, kterými chtěl na sebe Volný přilákat pozornost, byli to spíše nějaké výstřely do tmy, které neměly žádný velký ohlas. Kauzu Vrbětice zakončil tím, že přirovnal pana Hamáčka a kauzu Vrbětice k akci „muže s ricinovým olejem“. Kauza agenta s ricinem je událost, která se stala v dubnu roku 2020, kdy časopis Respekt zveřejnil článek, v němž Ondřej Kundra tvrdí, že podle nejmenovaných zdrojů přicestoval do České republiky muž s ruským diplomatickým pasem, který s sebou přivezl jed ricin (ricin byl používán zejména v období studené války bulharskou tajnou službou při vraždě bulharského disidenta G. Markova v Londýně roku 1978 a také při pokusu o zavraždění dvojitého agenta CIA B. Korčaka v roce 1981). (Bláha 2020; Kundra 2020) Bezpečnostní složky údajně o příletu cestovatele věděly a muže vyhodnotily jako bezprostřední riziko pro dva české politiky, působící na komunální úrovni, konkrétně Ondřeje Koláře a Zdeňka Hřiba. Nakonec se ukázalo, že české bezpečnostní složky reagovaly na cíleně smyšlenou informaci, vypuštěnou jedním z pracovníků na ruském velvyslanectví v Praze. Česká vláda proto jako reakci na tuto záměrnou provokaci vyhostila dva ruské diplomaty ze země. (Kottová 2020)

Jak znovu můžeme pozorovat, Volný reaguje velmi aktivně na situace, kdy se jedná o kauzy týkající se hlavně Ruska, kdy se fakta, která jsou podložena důkazy snaží otočit v jejich prospěch a očernit Českou republiku. Jeho reakce jsou mnohdy nahodilé, hlavní posláním je otočit situaci v ruský prospěch, přestože důkazy mluví jasně opačně.

Politická komunikace v současné době probíhá hlavně na internetu, velmi často prostřednictvím sociálních sítí. Tato případová studie se pokusila na vybraných kauzách ukázat, jak politickou komunikaci na sociálních sítích používá exposlanec Lubomír Volný. Pomocí sociálních sítí Twitter a Facebook se snažil šířit svoje názory s cílem ovlivnit co největší část veřejnosti.

ZÁVĚR

Tato magisterská diplomová práce měla za cíl ukázat, jak funguje česká dezinformační scéna. Pro tuto analýzu byl vybrán Lubomír Volný, který v roce 2021, kdy byly dezinformační příspěvky analyzovány, zastával post poslance a hlavního kandidáta strany VOLNÝ blok pro podzimní volby do PS PČR. Autorka si tuto osobnost vybrala zejména proto, že ve zmiňované dobu měl nejvíce interakcí s lidmi na svém facebookovém účtu.

Práce byla rozdělena do dvou hlavních částí, a to na teoretickou část, která se věnuje politické komunikaci a analytickou část, která zkoumá Volného příspěvky na sociálních sítích Twitter a Facebook. První kapitola vysvětlovala teorii politické komunikace, zaměřila se zejména na definice PK, které díky četným výzkumům vedly k obrovskému množství a vzájemně se liší či naopak doplňují. Vybranými autory jsou například Pippa Norris, Eva Lebedová, Doris Graber, autoři Denton a Woodward a v neposlední řadě i Bryan McNair a jeho třístupňová definice politické komunikace. První část uvedla stručnou historii politické komunikace a osobnosti, jež se jí v historii zabývali. Za průkopníka v oblasti politické komunikace v moderní historii bývá považován Walter Lippmann a jeho knížka *Public Opinion* vydaná roku 1922. Nejvýznačnější zemí, ve které se politická komunikace rozvíjela a postupně se ustavila jako vlastní vědní disciplína, jsou Spojené státy americké. Druhá část charakterizovala tři éry politické komunikace, tedy jak se v průběhu času měnily, jakými prostředky, jako tisk, rádio či televize, byly v dané době šířeny. Jejimi zakladateli jsou Jay G. Blumlerem a Dennis Kavanagh, přičemž Blumler po čase rozšířil definici o čtvrtou éru, která je charakteristická masivním rozšířením nových technologií do všech oblastí veřejného i soukromého života.

Druhá kapitola se nazývá účinky internetu a popisuje čtyři vybrané aspekty, a to jmenovitě psychologické účinky internetu, negativní role internetu v předvolebních kampaních, fake news a nakonec dezinformace a sociální sítě. Tato kapitola byla do práce zařazena proto, aby vysvětlila, jak moc je dnes internet důležitým nástrojem a jak ovlivňuje náš život každý den. Používání internetu má svoje klady i úskalí. První aspekt, psychologické účinky internetu se věnuje tomu, jaký vliv má používání internetu na psychickou stránku člověka. Ukázali jsme si například, že se lidé na internetu mohou stát závislými, internet

může potlačovat jejich kreativitu, stávají se méně trpělivými, nesetrvávají u jedné věci dlouho, dále je internet může rozptylovat ve škole či v práci, takže klesne jejich produktivita. Dalším důležitým aspektem je, že lidé se mohou navzájem spojit na sociálních sítích, a za zástěrkou anonymity se mohou cítit lépe, svobodněji, odhodí stud, což někdy může vést až k závažným důsledkům, jako je slovní napadání či kyberšikana.

Kapitola, ve které autorka rozebírala negativní role internetu v předvolebních kampaních zprvu poukazuje na to, jak rychle se informace na webu šíří, což z něj dělá neopomenutelný politický nástroj. Každý politik či politická strana teď mohou prostřednictvím internetu komunikovat, předávat důležité informace a v neposlední řadě vést i svou politickou kampaň, kdy na svých stránkách mohou zveřejňovat fotky, videa či různá prohlášení, kterými by přilákali voliče. Důležité je, aby příspěvky byly zábavné a interaktivní, tedy aby případného voliče zaujaly. S tím, jak strany ztrácejí svůj vliv, vzrostl význam předvolebních kampaní, hlavně těch, které se soustředí na své oponenty a snaží se je všemožnými způsoby znemožnit. Tomuto efektu se říká negativní kampaň, jejíž význam s internetem vzrostl. Nyní je velmi snadné, díky rychlému šíření informací na webových stránkách či sociálních sítích, roznést negativní informace o kandidátovi. Tímto rozvojem sociálních sítí a hledáním nových algoritmů bude permanentní kampaň nadále posilována.

Třetím vybraným tématem jsou fake news, které ačkoliv se může zdát, že jsou novým fenoménem, opak je pravdou, existovaly již před vznikem internetu, ale nebyly tolik vidět. Fake news jsou záměrně šířené dezinformace, které mají zmást společnost a znemožnit předmět, proti kterému je nepravdivá informace namířena. V současné době jsou fake news spojovány hlavně s politickým světem na internetu, dvě události pro ně byly klíčové, Brexit ve Velké Británii v roce 2016 a prezidentské volby Donalda Trumpa v USA v tomtéž roce. Existují dokonce spekulace, že dezinformace na tyto dvě události měly významný vliv, tedy že pomohly do prezidentského úřadu Donaldu Trumpovi a že zapříčinili odchod Velké Británie z Evropské Unie. Zajímavým prvkem, jež se na internetu začal vyskytovat, jsou tzv. trollové a boti. Trollové jsou falešné účty, které mají za úkol lajkovat či komentovat příspěvky. Většinou jsou to lidé, kteří sedí za počítačem a musí za daný časový úsek vypustit na sociální sítě daný počet

příspěvků. Naproti tomu boti jsou softwarové sofistikované algoritmy, které sbírají, zpracovávají a odesílají určitá data.

Poslední kapitola se týkala dezinformací a sociálních sítí. Tato kapitola se dá považovat za syntézu kapitol předchozích. Tato část práce zmiňuje tři hlavní příčiny šíření falešných zpráv, které mohou mít negativní dopady na jednotlivce i společnost: falešné zprávy mohou ovlivnit důvěru čtenářů ve zpravodajský ekosystém; falešné zprávy záměrně přesvědčují spotřebitele, aby přijali zaujaté nebo falešné přesvědčení pro politický nebo finanční zisk; fake news mění způsob, jakým lidé interpretují skutečné zprávy a reagují na ně, a brání jejich schopnosti rozlišovat, co je pravda od toho, co není. Dále je v kapitole zmíněná definice slova dezinformace. Nakonec stojí za zmínku uvést rozdělení autorů Carra a Hayese na starou a novou definici, přičemž stará definice je od ostatních autorů a oni dva přicházejí s definicí novou.

Druhá polovina práce se věnuje samotné analýze vybraných příspěvků, které Volný postupně zveřejňoval. První kapitola představuje Volného se zaměřením na jeho politickou historii. Poté následovaly rozборы jednotlivých kauz, přičemž první nese název velký reset, v této kauze jde o to, že Lubomír Volný záměrně chybně interpretuje, co teorie velkého resetu znamená. Skutečnost je taková, že The Great Reset je název padesátého výročí zasedání Světového ekonomického fóra (WEF), konaného v červnu roku 2020. Setkání významných politických i ekonomických vůdců, svolané anglickým princem Charlesem z Walesu, proběhlo za účelem obnovit ekonomiku a celkově i společnost po vlně pandemie COVID-19, se zaměřením na klimatické změny, nerovnost mezi lidmi a chudobu, jež právě COVID-19 ještě více prohloubil. Volný tuto událost naprosto překroutil a úplně změnil její význam. Pojem používal pokaždé, když chtěl nějaký skutek kritizovat. Nedodržel ani jednotu tohoto pojmu, všechno, co se mu nelíbilo, tak sváděl na velký reset. Pro příklad psal že velký reset znamená totalitu v důchodové reformě, děti bez vzdělání, lid bez perspektivy, dochází k policejní brutalitě, rozštěpí to národ a rozhádá rodiny. Další jeho argumenty byly například že vakcíny mRNA jsou určeny k tomu, aby mrzačily a vraždily vojáky, policisty, učitele i lékaře, a že to přesně chtějí plánovači velkého resetu.

Následovala kapitola týkající se příspěvků Volného v období, kdy probíhala pandemie COVID-19, v tomto případě na jaře roku 2021. Prvním

příspěvkem je kauza letadlo a šíření koronaviru. V tomto případě šlo o to, že na jaře roku 2021 nad Brnem letělo letadlo doručovací společnosti DHL, které kvůli nepříznivému počasí nemohlo přistát, tudíž nad Brnem chvíli kroužilo, jestli se počasí nezlepší, to se nestalo, a tedy odletělo zpět, odkud přiletělo. Volný okamžitě reagoval v tom smyslu, že letadlo nad Brnem roznášelo britskou mutaci koronaviru, čímž vysvětloval, proč je zrovna v Brně tato mutace nejvíce rozšířená. Dalším tvrzením, které spojil s touto kauzou je, že covid je uměle vytvořená biologická zbraň. Tyto spekulace byly věci vyvráceny, Volný tedy opět záměrně šířil dezinformace mezi českou společností.

Následující zkoumanou kauzou byly dezinformace týkající se léku Ivermektin. Vše začalo tak, že Lubomír Volný na svém facebookovém účtu napsal, že se připravuje plán na ztrátu důvěryhodnosti tohoto léku tím, že několik pacientů po užití tohoto léku zemře. Dále na svém twitterovém účtu napsal, že věří, že když mohl na půdě sněmovny uvést prokazatelné výsledky Ivermektinu na léčbu koronaviru, zachránil tak oběti plánované vraždy. Dále jsou uvedeny tři studie, které se shodují, že Ivermektin není oficiálně chváleným lékem na léčbu koronaviru. Záleží tedy na stavu pacienta a domluvu s lékařem. Volný tedy doporučuje lék, který sice může pomoci, není ovšem dostatečně vyzkoušený na lidech a může mít, jak je v kapitole napsáno, i silné vedlejší účinky.

Další kapitola se věnovala testování a rouškám. Volný v této souvislosti vyřkl dva výroky: „*Testování dětí je jen cesta, jak prodlužovat nouzový stav.*“ „*Roušky snižují imunitu.*“ Co se týká testování, tak Lubomír Volný nejdříve řekl, že je pro povinné testování poslanců a také že začne nosit roušku. Velmi rychle však svůj názor změnil a napsal na Twitter, že testování je pouze další akcí covidové mafie. Druhý výrok, že roušky snižují imunitu je pouze další pokus vyvolat chaos a šířit dezinformace. Jak je v kapitole psáno, vědci dokazují, že roušky tvoří bariéru, která zabraňuje šíření kapének respiračních sekretů vzduchem na jiné lidi, především při mluvení, kašláním nebo kýchním. Jedná se tedy o účinný nástroj, jak chránit sebe i své okolí.

Analytickou část uzavřela kapitola s názvem Vrbětice. K výbuchu muničních skladů ve Vrbětících, nacházejících se ve Zlínském kraji, došlo dvakrát v roce 2014. Kauza byla prošetřena a v roce 2020 ukončena. K oživení kauzy došlo na jaře roku 2021, když tehdejší premiér Andrej Babiš, společně s místopředsedou vlády, ministrem vnitra a zahraničí Janem Hamáčkem sdělil,

že na základě důkazů bezpečnostních složek, byli do výbuchů zapojeni důstojníci ruské zpravodajské služby GRU. Reakcí na politickém poli bylo vyhoštění diplomatů. Volný situaci ale zcela otočil. Prohlásil, že za činem ve Vrběticích stojí česká BIS společně s americkou CIA a žádal o vyhoštění amerických diplomatů. Dále psal, že žádné české tajné služby neexistují. Na této kauze je vidět, že Volný záměrně šíří dezinformace a otevřeně se hlásí ke svému proruskému postoji.

Práce byla do jisté míry limitovaná tím, že Lubomíru Volnému byl loni na jaře 2021, po kauze letadlo (kapitola 3.3.1.) zrušen jeho profil na Facebooku, na kterém byl velmi aktivní. Autorka se tedy zaměřila hlavně na příspěvky na Twitteru, které už ovšem nebyly tak bohaté na lajky a komentáře. Při prohlížení jak Facebooku, tak Twitteru autorka našla řadu účtu nesoucí jméno Lubomír Volný, které se ovšem nedaly ověřit, zda jsou to opravdu Volného účty či nikoliv. Práce se zprvu chtěla zaměřit na dopad na veřejnost, ale bohužel tím, že již byl zrušen jeho Facebook, a spousta důležitých příspěvků už byla smazaná, a příspěvky byly najity už pouze jako screenshoty na internetu, musel se pohled práce změnit. Autorka se tedy zaměřila na dezinformační povahu jednotlivých kauz. Pozitivní je, že i když byl jeho Facebook smazán, příspěvky, které byly pro jednotlivé kauzy zásadní, byly najity.

Další výzkum bylo dobré zaměřit na jiné osobnosti. Lubomír Volný byl zajímavý hlavně ve zkoumaném období na jaře 2021, teď je jeho osobnost již vytěžená. Tato případová studie byla výjimečná tím, že probíhala v období pandemie koronaviru. Budoucí výzkum by se například mohl orientovat na Volného postoj týkající se války na Ukrajině, jelikož je to další nestandardní situace, nebo naopak Volného sledovat z dlouhodobější perspektivy, kdy může nastat období bez krize, jelikož jeho příspěvky jsou velmi pomíjivé z hlediska toho, že často dochází k jejím smazáním.

Použitá literatura, která byla k dispozici, a věnuje se výzkumu politické komunikace je kvalitně zpracována a umožňuje provádění takových prací, jakou je autorčina. Vzhledem k tomu, že autorka psala teorii politické komunikace, která je v současnosti velmi atraktivní, je to hodně zkoumané téma, tudíž problém najít literaturu na požadované téma v podstatě odpadl. Politické komunikaci se věnuje řada autorů, bylo tedy jenom na uvážení, koho si vybrat a kdo byl vzhledem k tématu práce pro autorku nejužitečnější. K takovým titulům patřily zejména Brian McNair a jeho kniha *An Introduction to Political Communication*, dále Dorris

Graber a James Smith s článkem *Political Communication Faces the 21st Century* či Pippa Norris a její článek *Political Communication*. Z českých autorů je to potom Jan Křeček s knihou *Politická komunikace*, Eva Bradová s dílem *Od lokálních mítinků k politickému marketingu: Teorie a vývoj politické komunikace a volebních kampaní*, a nakonec Alena Macková a její publikace *Nová média v politické komunikaci. Politici, občané a online sociální sítě*. Pro analytickou část byly použity zejména tweety a příspěvky na Facebooku, jak již bylo zmíněno, některé již byly smazané, takže byly hledány na internetu, naštěstí úspěšně. Pro dokreslení kauz byly použity české internetové články, které také nebyl problém najít.

Autorčiným cílem diplomové práce bylo poukázat, jak se v České republice mohou šířit dezinformace. Pro tuto analýzu bylo vybráno pět událostí, které se staly během jara roku 2021. Šířitelem těchto kauz byl Lubomír Volný, tehdejší poslanec PČR. Práce analyzovala Volného příspěvky ze sociálních sítí Twitter a Facebook. Záměr byl ukázat, co Volný napsal a doložit informace a fakta, jaká je pravda.

Byla zvolena stěžejní výzkumná otázka, na kterou se práce snažila odpovědět:

Zda a nakolik by byl Lubomír Volný úspěšný v šíření dezinformací, kdyby nepropukla pandemie koronaviru v roce 2020?

Můžeme konstatovat, že koronavirus Volnému pomohl zviditelnit se. Neustálou kritikou vlády, negováním jejích prohlášení, znevažováním jejích nařízení, podněcováním nenošení roušek se Lubomír Volný zviditelnil. V podstatě se postavil do přímé opozice proti vládě a každý počín, který učinila směrem k pandemii, kritizoval. Dalším důvodem s tím spojeným může být také to, že kvůli pandemii vláda vyhlásila nouzový stav, zavřela všechny podniky, do práce chodily v podstatě jenom ti nejpotřebnější lidé, tudíž velká většina z nich zůstala doma, střídavě dokonce platil zákaz vycházení, a tak měli čas sledovat dění na sociálních sítích, který by, za normálních okolností, třeba neměli.

Druhý faktor byl ten, že v říjnu roku 2021 se konaly volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, do kterých Volný kandidoval jako hlavní tvář a lídr strany VOLNÝ blok. Koronavirus mu tedy zajistil skvělou předvolební

kampaň, na které postavil svoji kandidaturu. Přesto že Volný očekával zisk okolo 20%, strana propadla.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

2021 Davos summit shifted to Lucerne in May. *France24*. (2020). Dostupné z: <https://www.france24.com/en/20201007-2021-davos-summit-shifted-to-lucerne-in-may>

Aeronet. News. <https://aeronet.news>

Albright, J. (2013). *Book Review: Media Life*.

Albright, Jonathan. (2017). *Welcome to the Era of Fake News. Media and Communication*. 5. 87. <https://doi.org/10.17645/mac.v5i2.977>.

Aldwairi, Monther & Alwahedi, Ali. (2018). *Detecting Fake News in Social Media Networks. Procedia Computer Science*. 141. 215-222. <https://doi.org/10.1016/j.procs.2018.10.171>.

Allcott, Hunt & Gentzkow, Matthew. (2017). Social Media and Fake News in the 2016 Election. *Journal of Economic Perspectives*. 31. 211-236. <https://doi.org/10.1257/jep.31.2.211>.

Allcott, Hunt, and Matthew Gentzkow. (2017). Social Media and Fake News in the 2016 Election. *The Journal of economic perspectives* 31:236. <https://doi.org/10.1257/jep.31.2.211>.

American Library Association 2000. Dostupné z: <https://www.ala.org>

Asur, Sitaram & Huberman, Bernardo. (2010). *Predicting the Future with Social Media. Proceedings - 2010 IEEE/WIC/ACM International Conference on Web Intelligence, WI 2010*. 1. <https://doi.org/10.1109/WI-IAT.2010.63>.

Barton, Geoff. (2001). *Developing Media Skulls*. Londýn: Heinemann.

BBC. *Internet use 'good for the brain'*. (2008). Dostupné z:
<http://news.bbc.co.uk/2/hi/health/7667610.stm>

Bečák, Libor. (2016). SPD+SPO v Havířově slavila zisk šesti mandátů.
Dostupné z:https://karvinsky.denik.cz/zpravy_region/spd-spo-v-havirove-slavila-zisk-sesti-mandatu-20161008.html

Bhattacharya, CB. (2020). *How the great COVID-19 reset can help firms build a sustainable future*. Dostupné z: <https://www.weforum.org/agenda/2020/05/the-covid-19-reset-sustainability/>

Biagi, S. (2014). *Media/Impact: An introduction to mass media*. Cengage Learning.

Blumler, Jay. (2001). The third age of political communication. *Journal of Public Affairs*. 1. 201 - 209. <https://doi.org/10.1002/pa.66>.

Bradová, Eva. (2005). *Od lokálních mítinků k politickému marketingu: Teorie a vývoj politické komunikace a volebních kampaní*. Brno: Mezinárodní politologický ústav.

Briggs, Helen. (2012). *Web addicts have brain changes, research suggests*. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/health-16505521>

Carr, C. T., & Hayes, R. A. (2015). Social media: Defining, developing, and divining. *Atlantic Journal of Communication*, 23(1).
<https://doi.org/10.1080/15456870.2015.972282>

Carr, N. (2020). *The shallows: What the Internet is doing to our brains*. WW Norton & Company.

Carr, Nicolas. (2012). *Patience is a network effect*. Dostupné z:
<https://www.routhtype.com/?p=2069>

Cunningham, Stanley B. (2002). *The Idea of Propaganda: A Reconstruction*. Santa Barbara: Praeger.

ČT Brno. (2014). *Majitelé vybuchlého skladu se už v minulosti ocitli v hledáčku policie*. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/regiony/1006175-majitele-vybuchleho-skladu-se-uz-v-minulosti-ocitli-v-hledacku-policie>

ČT24, (2014). *Po výbuchu v muničním skladu jsou dva lidé nezvěstní*. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/regiony/1013421-po-vybuchu-v-municnim-skladu-jsou-dva-lide-nezvestni>

ČTK. (2017). *Za Babišovy výroky o Vrběticích zbrojaři odškodné nedostanou. Imex žádal po státu 15 milionů*. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-z-domova/za-babisovy-vyroky-o-vrbeticich-zbrojari-odskodne-nedostanou-imex-zadal-po-statu_1703221034_

ČTK. (2020). *Nejvyšší soud vrátil případ odškodnění za Babišovy výroky*. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/nejvyssi-soud-vratil-pripad-odskodneni-za-babisovy-vyroky-40329860>

ČTK. (2021). *V Česku v éře covidu sílí antisemitismus. Konspirace prý nejvíc šíří Aeronet*. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/v-cesku-v-ere-covidu-sili-antisemitismus-konspirace-pry-nejvic-siri-aeronet-166865>

Davis, C. C., & Bittman, L. (1986). The KGB and Soviet Disinformation: An Insider's View. *Naval War College Review*, 39(4), 22

Denton, Robert E. & Woodward, Gary C. (1990). *Political communication in America*. New York: Praeger

Diomidous, Marianna & Chardalias, Kostis & Magita, Adrianna & Koutonias, Panagiotis & Panagiotopoulou, Paraskevi & Mantas, John. (2016). Social and Psychological Effects of the Internet Use. *Acta Informatica Medica*. 24. 66. <https://doi.org/10.5455/aim.2016.24.66-69>.

Drummond, Andrew J. 2006. Electoral volatility and party decline in Western democracies: 1970–1995. *Political Studies* 54 (3):628-647.

Důkazy podle WHO mluví jasně: Koronavirus nepochází z laboratoře. (2020). Dostupné z: <https://www.novinky.cz/koronavirus/clanek/dukazy-podle-who-mluvi-jasne-koronavirus-nepochazi-z-laboratore-40321260>

Duverger, Maurice. (2016). *Politické strany*. Praha: Karolinum.

Dvořáková, Ilona. (2010). *Obsahová analýza / formální obsahová analýza / kvantitativní obsahová analýza*. Dostupné z: http://www.antropoweb.cz/media/webzin/webzin_2_2010/Dvorakova__I-2-2010.pdf

Elmelund-Præstekær, Christian. (2010). Beyond American negativity: Toward a general understanding of the determinants of negative campaigning. *European Political Science Review* 2 (1):137-156.

Eva Bradová. (2007). *Negative Campaigning as a Global Perspective*. Dostupné z: http://www.ces.upol.cz/wp-content/uploads/2014/12/CES_1_2007_63to68.pdf

FDA. (2021). *Why You Should Not Use Ivermectin to Treat or Prevent COVID-19*. Dostupné z: <https://www.fda.gov/consumers/consumer-updates/why-you-should-not-use-ivermectin-treat-or-prevent-covid-19>

Firma DHL se ohradila vůči dezinformaci o šíření koronaviru nad Brnem. (2021). Dostupné z: <https://denikn.cz/minuta/576334/>

FNUSA. *Ivermectin: Dobrá tolerance léčby a možný pozitivní efekt*. Dostupné z: <https://www.fnusa.cz/ivermectin-dobra-tolerance-lecby-a-mozny-pozitivni-efekt/>

Fořt, Tadeáš. (2019). *Poslanci Volný, Bojko a Nevludová vstoupili do nového hnutí*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/lubomir-volny-marian-bojko-ivana-nevludova-spd-jednotni-alternativa-pro-patrioty-hnuti.A190317_202112_ekonomika_hm1

Gallagher, Michael. (2003). *Do political campaigns matter? Campaign effects in elections and referendums*. Representation 40:68. <https://doi.org/10.1080/00344890308523247>.

Gazdík, Jan, Karel Hruběš. (2014). *Kdo selhal? Hejtman nevěděl, že muniční sklad nepatří armádě*. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/kdyz-granaty-bouchaji-a-nikdo-nic-netusi/r~eebeb83065c811e49e4b0025900fea04/>

Geer, John G. (2008). *In defense of negativity: Attack ads in presidential campaigns*: University of Chicago Press.

Gelfert, Axel. (2018). *Fake News: A Definition*. Informal Logic. 38. 84-117. <https://doi.org/10.22329/il.v38i1.5068>.

Georgieva, Kristalina. (2020). *The Great Reset*. Dostupné z: <https://www.imf.org/en/News/Articles/2020/06/03/sp060320-remarks-to-world-economic-forum-the-great-reset>

Godson, Roy, James J. Wirtz. (2011). *Strategic Denial and Deception: The Twenty-First Century Challenge*. London: Transaction Publishers.

Goldsmith, Belinda. (2007). *Web news readers have greater attention span: study*. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-internet-attention-idUSL292443320070331>

Goodman, Jack, Flora Carmichael. (2020). *The coronavirus pandemic 'Great Reset' theory and a false vaccine claim debunked*. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/55017002>

Graber, Doris A. James M. Smith, Political Communication Faces the 21st Century, *Journal of Communication*, Volume 55, Issue 3. (2005). Pages 479–507, <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.2005.tb02682.x>

Guess, A., Nyhan, B., & Reifler, J. (2018). Selective exposure to misinformation: Evidence from the consumption of fake news during the 2016 US presidential campaign. *European Research Council*, 9(3), 4

Hale, Jon F, Jeffrey C Fox, and Rick Farmer. (1996). Negative advertisements in US Senate campaigns: The influence of campaign context. *Social Science Quarterly*: 329-343.

Chaloupská, Markéta, Artur Janeček. (2022a). *Exposlanec Volný je na nemocenské, přitom vystupuje na akcích odpůrců očkování*. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/lubomir-volny-volny-blok-pracovni-neschopnost_2201060600_zuj

Chaloupská, Markéta, Artur Janeček. (2022b). *Exposlanec Volný ukončil nemocenskou. Den poté, co vyšlo najevo, že během ní objíždí demonstrace*. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/lubomir-volny-nemocenska-ukonceni-demonstrace_2201110500_til

Chaloupská, Markéta, Artur Janoušek, Jakub Troníček. (2021). *Den před výbuchem ve Vrběticích: brigádníci dostali nečekané volno, do skladu vyrazil jen majitel*. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/vrbetice-imex-group-bernatik-zbrojni-sklad-vybuch-rusko-agenti-gru_2105060500_onz

Chivers, Tom. (2009). *Internet use 'may improve brain function in adults', says UCLA study*. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20141106170929/http://www.telegraph.co.uk/science/science-news/6395627/Internet-use-may-improve-brain-function-in-adults-says-UCLA-study.html>

Chystá se spiknutí, psal poslanec Volný na Facebooku. Předvolá ho policie. (2021). Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/chysta-se-spiknuti-psal-poslanec-volny-na-facebooku-predvola-ho-policie-145267>

Inman, Phillip. (2020). *Pandemic is chance to reset global economy, says Prince Charles.* Dostupné z: <https://www.theguardian.com/uk-news/2020/jun/03/pandemic-is-chance-to-reset-global-economy-says-prince-charles>

Ireton, C., & Posetti, J. (2018). *Journalism, fake news & disinformation: handbook for journalism education and training.* Unesco Publishing.

Janda, Kenneth & Colman, Tyler. (1998). Effects of Party Organization on Performance during the 'Golden Age' of Parties. *Political Studies*. 46. 611-632. <https://doi.org/10.1111/1467-9248.00157>.

Janouš, Václav. Janoušek Artur. (2017). *V SPD chtějí odvolat vlastního poslance. Sepisují proti němu petici.* Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/lubomir-volny-spd-odvolani-petice-poslanec.A171113_211306_domaci_ane

Javoříková, Lucie. (2020). *Hasiči ukončili svou činnost ve Vrběticích.* Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hasici-ukoncili-svou-cinnost-ve-vrbeticich.aspx>

Jay G. Blumler & Dennis Kavanagh. (1999). *The Third Age of Political Communication: Influences and Features, Political Communication*, 16:3, 209-230, <https://doi.org/10.1080/105846099198596>

Jowett, Garth S., Victoria O'Donnell. (2005). *What Is Propaganda, and How Does It Differ From Persuasion?* Dostupné z: https://www.sagepub.com/sites/default/files/upm-binaries/11847_Chapter1.pdf

Kaid, L.L. & Holtz-Bacha, C. (2006). *Television advertising and democratic systems around the world: A comparison of videostyle content and effects*. <https://doi.org/10.4135/9781412973403.n27>.

Kaid, Lynda Lee, and Christina Holtz-Bacha. (2006). *The Sage handbook of political advertising*. Sage Publications.

Kenney, P. J., & Kahn, K. F. (2004). *No Holds Barred: Negative Campaigning for the U.S. Senate*. Londýn: Pearson.

Kim, Monica. (2015). *The Good and the Bad of Escaping to Virtual Reality*. Dostupné z: <https://www.theatlantic.com/health/archive/2015/02/the-good-and-the-bad-of-escaping-to-virtual-reality/385134/>

Kimberly S. Young and Robert C. Rogers. (2009). The Relationship Between Depression and Internet Addiction. *CyberPsychology & Behavior* 1998 1:1, 25-28. <https://doi.org/10.1089/cpb.1998.1.25>.

Kirchheimer, O. (1966). The Transformation of the West European Party System. In J. La Palombara, & M. Weiner (Eds.), *Political Parties and Political Development*. Princeton: University Press.

Kopecký, Josef, Terezie Wasserbauerová. (2021). *Rusko se podílelo na výbuchu ve Vrběticích, Česko vyhostí 18 diplomatů*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/vrbetice-vybuch-rusko-agenti-cesko-vyhosti-ruske-diplomaty.A210417_184513_domaci_wass

Kopecký, Josef. (2021). *Hamáček varoval Volného paragrafem, poslanec opět exhiboval bez roušky*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/snemovna-volny-bez-rouscky-povinne-testovani-poslancu.A210218_123935_domaci_kop

Kopeček, Lubomír, Maxmilián Strmiska, Vít Hloušek, Lubomír Kopeček a Roman Chytilík, (Eds.) (2005). *Politické strany moderní Evropy*. Praha: Portál.

Kottová, Anna. (2020). *„Persona non grata“*. Česko v souvislosti s *„ricinovou kauzou“* vyhostilo dvojici ruských diplomatů. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/rusko-vyhosteni-velvyslancu-cesko-ricin_2006051333_ako

Kowalski, Robin M., Susan P. Limber, Patricia W. Agatston. (2012). *Cyberbullying: Bullying in the Digital Age*. New Jersey: Wiley-Blackwell.

Kramář, Rudolf. (2020). *Zásah ve Vrběticích je po dlouhých letech ukončen*. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/zasah-ve-vrbeticich-je-po-dlouhych-letech-ukoncen.aspx>

Krishnan, S. & Sitaraman, Ramesh. (2013). *Video Stream Quality Impacts Viewer Behavior: Inferring Causality Using Quasi-Experimental Designs*. Networking, IEEE/ACM Transactions on. 21. 2001-2014. <https://doi.org/10.1109/TNET.2013.2281542>.

Krupka, Jaroslav. (2022). *Po smrti vědce Montagniera se opět rozběhly fámy, nejčastěji o očkování a AIDS*. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/luc-montagnier-richard-fleming-dezinformace.html

Křeček, Jan. (2013). *Politická komunikace: Od res publica po public relations*. Praha: Grada.

Kundra, Ondřej, Jaroslav Spurný. (2022). *Případ Vrbětice: Policie prověřuje, zda se pracovník Imexu před výbuchem sešel se špiónem GRU*. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/kontext/pripad-vrbetice-policie-proveruje-zda-se-pracovnik-imexu-pred-vybuchem-sesel-se-spionem-gru>

Kundra, Ondřej. (2020). *Muž s ricinem*. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2020/18/muz-s-ricinem>

Lau, Richard & Sigelman, Lee & Rovner, Ivy. (2007). The Effects of Negative Political Campaigns: A Meta-Analytic Reassessment. *Journal of Politics*. 69. 1176 - 1209. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2508.2007.00618.x>

Lazer, David & Baum, Matthew & Benkler, Yochai & Berinsky, Adam & Greenhill, Kelly & Menczer, Filippo & Metzger, Miriam & Nyhan, Brendan & Pennycook, Gordon & Rothschild, David & Schudson, Michael & Sloman, Steven & Sunstein, C. & Thorson, Emily & Watts, Duncan & Zittrain, Jonathan. (2018). The science of fake news. *Science*. 359. 1094-1096. <https://doi.org/10.1126/science.aao2998>.

Lebedová, Eva. (2014). *Voliči, strany a negativní kampaň: Politická komunikace v České republice*. Praha: SLON.

Lehrner, S. (2021). Negative Campaigning on Social Media Sites: A Quantitative Analysis of the 2019 Austrian National Council Election Campaign. *Journal of Liberty and International Affairs*, 7(1), 11-26. <https://doi.org/10.47305/JLIA21170011>

Lightbody, Bradley. (2004). *The Second World War: Ambitions to Nemesis*. Londýn: Routledge

Linder, Tomáš. (2020). *Qanon je politická hrozba i pohádka pro dospělé. To se nevyklučuje*. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/rozhovor/qanon-je-politicka-hrozba-i-pohadka-pro-dospELE-to-se-nevyklucuje>

Lippman, Walter. (2004). *Public Opinion*. Mineola: Dover Publications Inc.

Lipset, S. M., & Rokkan, S. (1967). *Cleavage Structures, Party Systems and Voter Alignments: An Introduction*. In S. M. Lipset & S. Rokkan (Eds.), *Party Systems and Voter Alignments: Cross-National Perspectives*. New York: Free Press.

McNair, Brian. (2003). *An Introduction to Political Communication*. London, New York: Routledge.

Merriam Webster Dictionary 2020. Dostupné z: <https://www.merriam-webster.com>

Miller, D., Costa, E., Haynes, N., McDonald, T., Nicolescu, R., Sinanan, J., Spyer, J., Venkatraman, S., & Wang, X. (2016). *How the World Changed Social Media* (1st ed., Vol. 1). UCL Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctt1g69z35>

Morozov, Evgeny. (2010). *Losing our minds to the web*. Dostupné z: <https://www.prospectmagazine.co.uk/magazine/losing-our-minds-to-the-web>

Mudde, Cas. (2020). *The high priests of plutocracy all meet at Davos. What good can come from that?* Dostupné z: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2020/jan/25/davos-world-economic-forum-capitalism-plutocracy>

Muther, Christopher. (2016). *Instant gratification is making us perpetually impatient*. Dostupné z: https://www.bostonglobe.com/lifestyle/style/2013/02/01/the-growing-culture-impatience-where-instant-gratification-makes-crave-more-instant-gratification/q8tWDNGeJB2mm45fQxtTQP/story.html?s_campaign=8315

Newspapers archiv, 1887, 1892, 1907, 1917. Dostupné z: <https://www.newspapers.com>

Nicolas, C. (2008). *Is Google Making Us Stupid?* *Atlantic*, July/August. www.theatlantic.com/doc/200807/google.

Nielsen, R. K., & Graves, L. (2017). *"News you don't believe": Audience perspectives on fake news*. Dostupné z: <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/our-research/news-you-dont-believe-audience-perspectives-fake-news>

Norris, Pippa. (2015). *Political Communication*. <https://doi.org/10.1016/B978-0-08-097086-8.95025-6>.

Od okamurovců odcházejí tři poslanci. (2019). Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/volny-vystupuje-z-okamurovy-spd-prykvuli-neonacistum-40274463>

Olson, Trygve, Terry Nelson. (2010). *The Internet's Impact on Political Parties And Campaigns*. Dostupné z: https://www.kas.de/c/document_library/get_file?uuid=6ad14ad9-40fd-46c4-6017-3ca7f19231f4&groupId=252038

Otto, Pavel. (2014). *Kauza Vrbětice smetla tři ředitele, šéf VTÚ pochybení odmítá*. Dostupné z: <https://www.e15.cz/domaci/kauza-vrbetice-smetla-tri-reditele-sef-vtu-pochybeni-odmita-1145808>

Pacepa, Ion Mihai, Ronald J. Rychlak. (2013). *Disinformation: Former Spy Chief Reveals Secret Strategy for Undermining Freedom, Attacking Religion, and Promoting Terrorism*. Chicago: WND Books.

Pasquale, F. (2015). *The Black Box Society: The Secret Algorithms That Control Money and Information*. Harvard University Press.
<http://www.jstor.org/stable/j.ctt13x0hch>

Petersen, Lainie. (2019). *The Negative Effect of Social Media on Society and Individuals*. Dostupné z: <https://smallbusiness.chron.com/negative-effect-social-media-society-individuals-27617.html>

Proplácení hlasů politickým stranám, politickým hnutím a koalicím. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/proplaceni-hlasu-politickym-stranam-politickym-hnutim-a-koalicim.aspx>

Quandt, Thorsten & Frischlich, Lena & Boberg, Svenja & Schatto-Eckrodt, Tim. (2019). Fake News. 1-6. 10. <https://doi.org/1002/9781118841570.iejs0128>.

Raisinghani, Mahesh & Weiss, Randy. (2011). *The Impact of the Internet on Politics: The "Net Effect" on Political Campaigns and Elections*. IJEP. 2. 29-40. <https://doi.org/10.1080/1097198X.2010.10856506>.

Rauh, Christina Angela. (2016). *Wahlkampf im Kontext: Negative Kampagnenstrategien in 58 Landtagswahlen*. Wiesbaden.

Reinhart, Carmen M., Rob Subbaraman. (2020). *How can we prevent a COVID-19 food crisis?* Dostupné z: <https://www.weforum.org/agenda/2020/05/preventing-a-covid-19-food-crisis/>

Režňáková, Lada, Jiří Vachtl. (2021). *Vraždy kvůli ivermektinu, covid jako zbraň. Vyvracíme dezinformace Volného*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/dezinformace-lubomir-volny-socialni-site-prispevky-koronavirus-covid.A210308_102344_domaci_Ire

Richtel, Matt. (2010). *Attached to Technology and Paying a Price*. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2010/06/07/technology/07brain.html>

Rogers, E. M. (2004). Theoretical Diversity in Political Communication. In L. L. Kaid (Ed.), *Handbook of political communication research* (pp. 3–16). Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.

Rowlands, Ian & Nicholas, David & Williams, Peter & Huntington, Paul & Fieldhouse, Maggie & Gunter, Barrie & Withey, Richard & Jamali, Hamid R. & Dobrowolski, Tom & Tenopir, Carol. (2008). The Google generation: The information behaviour of the researcher of the future. *Aslib Proceedings*. 60. 290-310. <https://doi.org/10.1108/00012530810887953>.

Sedlák, Jan. (2022). *Správce národní domény kvůli dezinformacím o Ukrajině zablokoval Aeronet a další proruské weby*. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/aktuality/spravce-narodni-domeny-kvuli-ukrajine-zablokoval-aeronet-a-dalsi-proruske-weby/>

Sejková, Kateřina. (2021). *Následky explozí ve Vrběticích hasiči likvidovali 6 let*. Dostupné z: <https://tn.nova.cz/zpravodajstvi/clanek/433282-nasledky-explozi-ve-vrbeticich-hasici-likvidovali-6-let-pripomente-si-udalost>

Shu, Kai & Sliva, Amy & Wang, Suhang & Tang, Jiliang & Liu, Huan. (2017). *Fake News Detection on Social Media: A Data Mining Perspective*. ACM SIGKDD *Explorations Newsletter*. 19. <https://doi.org/10.1145/3137597.3137600>.

Shu, Kai & Wang, Suhang & Lee, Dongwon & Liu, Huan. (2020). *Disinformation, Misinformation, and Fake News in Social Media Emerging Research Challenges and Opportunities: Emerging Research Challenges and Opportunities*. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-42699-6>.

Shultz, Richard H., Roy Godson. (1984). *Dezinformatsia: Active Measures in Soviet Strategy*. Oxford: Pergamon-Brassey's

Schmücking, Daniel. (2015). *Negative Campaigning : Die Wirkung und Entwicklung negativer politischer Werbung in der Bundesrepublik*. Wiesbaden: Springer Fachmedien Wiesbaden.

Schwab, Klaus. (2020). *Now is the time for a 'great reset'*. Dostupné z: <https://www.weforum.org/agenda/2020/06/now-is-the-time-for-a-great-reset/>

Slovník cizích slov. Dostupné Z. <https://www.google.com/search?client=safari&rls=en&q=slovn%C3%ADk+ciz%C3%ADch&ie=UTF-8&oe=UTF-8>.

SÚKL. (2021). *Použití ivermektinu pro léčbu nemoci COVID-19*. dostupné z: <https://www.sukl.cz/sukl/pouziti-ivermektinu-pro-lecibu-nemoci-covid-19>

Suler, John. (2004). *The Online Disinhibition Effect. Cyberpsychology & behavior: the impact of the Internet, multimedia and virtual reality on behavior and society*. 7. 321-6. <https://doi.org/10.1089/1094931041291295>.

Surlin, Stuart H., and Thomas F. Gordon. (1977). How Values Affect Attitudes Toward Direct Reference Political Advertising. *Journalism & mass communication quarterly* 54:98. <https://doi.org/10.1177/107769907705400113>.

Sutter, John D. (2012). *Online viewers ditch slow-loading video after 2 seconds*. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2012/11/12/tech/web/video-loading-study/>

Svoboda, Tomáš. (2021). *Sociální sítě a veřejný zájem*. Praha: Právník. Dostupné z: https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/pravnik/issues/2021/7/6_Svoboda_580-596_7_2021.pdf

Swanson, David L, and Paolo Mancini. (1996). *Politics, media, and modern democracy: An international study of innovations in electoral campaigning and their consequences*. Greenwood Publishing Group.

Šlajch, Antonín. (2021). Lubomír Volný a jeho nepravdivá vyjádření v poslanecké sněmovně. Dostupné z: <https://manipulatori.cz/lubomir-volny-a-jeho-nepravdiva-vyjadreni-v-poslanecke-snemovne/>

Taylor, Adam. (2016). *Before 'fake news,' there was Soviet 'disinformation'*. Dostupné z: <https://www.washingtonpost.com/news/worldviews/wp/2016/11/26/before-fake-news-there-was-soviet-disinformation/>

The Economist. 2010. *The effects of the internet. Fast forward. Fear of a fried future.* Dostupné z: <https://www.economist.com/books-and-arts/2010/06/24/fast-forward>

Troníček, Jakub. (2021). *Jaká jména odhalila zavazadla vyhoštěných Rusů? Ze štítků jdou vyčíst iniciály vojenského přidělence.* Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/vojensky-pridelenec-rusti-diplomate_2104201213_pj

Třeček, Čeněk. (2014). *Nic jsme nezanedbali, tvrdí šéf úřadu, který se staral o vrbětický sklad.* Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/vaclav-irovsky-haji-ostrahu-municniho-skladu-ve-vrbeticich.A141213_082315_domaci_cen

Twitter Lubomír Volný. Dostupné z: https://twitter.com/lubomir_volny?lang=cs

Umbrello, Steven. (2021). *Should We Reset? A Review of Klaus Schwab and Thierry Malleret's 'COVID-19: The Great Reset'.* Berlín: Springer.

V Česku přibylo antisemitských projevů. Často souvisí s konspiračními teoriemi ohledně koronaviru. (2021). Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/federace-zidovskych-obci-loni-evidovala-o-180-antisemitskych-projevu-vice.A210609_094437_In_domov_hetom

V Česku v éře covidu sílí antisemitismus. Konspirace prý nejvíc šíří Aeronet. (2021). Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/v-cesku-v-ere-covidu-sili-antisemitismus-konspirace-pry-nejvic-siri-aeronet-166865>

Válková, Hana. (2014). *Šéf Imexu kontroloval v muničním skladu balení. Druhý den přišel výbuch.* Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/babis-munice-sklad-vrbetice-imex.A141207_125558_domaci_hv

Volby do Evropského parlamentu konané na území České republiky ve dnech 24.05. – 25.05.2019. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/ep2019/ep11?xjazyk=CZ>

Vrbová, Vendula, Jana Magdoňová, Kristina Roháčková. (2021). *Do výbuchu ve Vrběticích byli podle zjištění BIS zapojeni příslušníci ruské tajné služby, oznámil Babiš*. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/andrej-babis-jan-hamacek-mimoradna-tiskova-konference-ministerstvo-zahranici_2104171945_kro

Walter, A. S., and W. van der Brug. (2013). When the gloves come off: inter-party variation in negative campaigning in Dutch elections, 1981-2010. *Acta politica* 48:388. <https://doi.org/10.1057/ap.2013.5>.

Walter, Annemarie S. (2014). Negative Campaigning in Western Europe: Similar or Different? *Political Studies* 62:60. <https://doi.org/0.1111/1467-9248.12084>.

Wardle, Claire & Derakhshan, Hossein. (2017). *Information Disorder: Toward an interdisciplinary framework for research and policy making Information Disorder Toward an interdisciplinary framework for research and policymaking*. Štrasburk: Council of Europe.

WEF cancels 2021 annual meeting, says next summit in 1st half of 2022. (2021). Dostupné z: <https://economictimes.indiatimes.com/news/international/world-news/wef-cancels-2021-annual-meeting-says-next-summit-in-1st-half-of-2022/articleshow/82710909.cms>

Weng, Chuan-Bo & Qian, Ruo-Bing & Fu, Xian-Ming & Lin, Bin & Han, Xiao-Peng & Niu, Chao-Shi & Wang, Ye-Han. (2013). Gray matter and white matter abnormalities in online game addiction. *European journal of radiology*. 82. <https://doi.org/10.1016/j.ejrad.2013.01.031>.

West, Darrell M. (1993). *Air wars: Television advertising in election campaigns, 1952-1992*. Congressional Quarterly Washington, DC.

West, Darrell M. (2005). *Air wars: Television advertising in election campaigns, 1952-2004*. CQ Press.

Woolley, Samuel C, & Howard, Philip N. (2016). Political Communication, Computational Propaganda, and Autonomous Agents: Introduction. *International journal of communication*, 10 (). Retrieved from <https://par.nsf.gov/biblio/10021331>.

World Economic Forum Annual Meeting 2021. (2021). Dostupné z: <https://sdg.iisd.org/events/world-economic-forum-annual-meeting-2021/>

Yenigun, Sami. (2013). *In Video-Streaming Rat Race, Fast Is Never Fast Enough*. Dostupné z: <https://www.npr.org/2013/01/10/168974423/in-video-streaming-rat-race-fast-is-never-fast-enough/?t=1647007406524&t=1651064790510>

Yuan, Kai & Qin, Wei & Wang, Guihong & Zeng, Fang & Zhao, Liyan & Yang, Xuejuan & Liu, Peng & Liu, Jixin & Sun, Jinbo & Von Deneen, Karen & Gong, Qiyong & Liu, Yijun & Tian, Jie. (2011). *Microstructure Abnormalities in Adolescents with Internet Addiction Disorder*. PloS one. 6. e20708. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0020708>.

Zahidi, Saadia. (2020). *The future of work is here: 5 ways to reset labour markets after coronavirus recovery*. Dostupné z: <https://www.weforum.org/agenda/2020/05/the-future-of-work-is-here-5-ways-to-reset-labour-markets-after-coronavirus-recovery/>

Zelenka, Jakub, Lukáš Prchal. (2017). *Myšlenky odporující zájmům státu šíří až sto vlivných lidí, tvrdí vnitro. V hledáčku má na 40 webů*. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/az-sto-vlivnych-lidi-siri-myslenky-odporujici-zajmum-statu-t/r~86622924568f11e7a83b0025900fea04/>

Zhuravskaya, Ekaterina & Petrova, Maria & Enikolopov, Ruben. (2020). Political Effects of the Internet and Social Media. *Annual Review of Economics*. 12. <https://doi.org/10.1146/annurev-economics-081919-050239>.

Zykmundová, Barbora. (2021). *Fanoušek Putina a obchodník s chudobou. Kdo je odmítač roušek Lubomír Volný*. Dostupné z: <https://cnn.iprima.cz/fanousek-putina-a-obchodnik-s-chudobou-kdo-je-bitkar-ze-snemovny-lubomir-volny-17624>

ABSTRAKT

Diplomová práce s názvem *Budování image na sociálních sítích: případová studie vybraného politika* se zaměřila na analýzu Lubomíra Volného, jenž je bývalým členem Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Volný je také minulým zastupitelem Moravskoslezského kraje, dále někdejší člen hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD). V období let 2019 až 2021 působil v čele hnutí Jednotní – alternativa pro patrioty (JAP), od roku 2021 je hlavní postavou strany VOLNÝ blok.

Lubomír Volný aktivně působil zejména na sociální síti Facebook, kde do jara roku 2021 disponoval nejvyšším počtem interakcí (dokázal nasbírat skoro dva miliony interakcí, což z něj činilo v té době nejaktivnějšího politika), poté mu byl jeho Facebook zrušen, takže se přesunul na sociální síť Twitter. Sociální sítě jsou v posledních letech hlavní arénou komunikačního a informačního dění, a proto i některé politické strany si je berou jako svojí hlavní komunikační a propagační sílu.

Cíl této případové studie bylo ukázat, jak funguje česká dezinformační scéna prostřednictvím jednoho z bývalých členů PS PČR, konkrétně již zmíněného Lubomíra Volného. Pro splnění zadaného cíle autorka vybrala šest dezinformačních kauz, které vyvolal Volný za účelem záměrně šířit dezinformace mezi českými občany.

Klíčová slova: Dezinformace, Sociální sítě, Facebook, Twitter, Lubomír Volný

ABSTRACT

The diploma thesis entitled Building an Image on Social Networks: A Case Study of a Selected Politician focused on the analysis of Lubomír Volný, who is a former member of the Chamber of Deputies of the Parliament of the Czech Republic. Volný is also a former representative of the Moravian-Silesian Region, a former member of the Freedom and Direct Democracy (SPD) movement. In the period from 2019 to 2021, he led the Unity - Alternative for Patriots (JAP) movement, and since 2021 he has been the main figure of the FREE Bloc party.

Lubomír Volný was active on the social network Facebook, where by the spring of 2021 he had the highest number of interactions (he managed to collect almost two million interactions, which made him the most active politician at the time), then his Facebook was canceled, so he moved to social Twitter network. Social networks have been the main arena of communication and information events in recent years, and therefore some political parties also consider them as their main communication and promotional force.

The aim of this case study is to show how the Czech disinformation scene works through one of the former members of the Parliament of the Czech Republic, specifically the already mentioned Lubomír Volný. To meet the set goal, the author selected six disinformation cases, which were provoked by Volný in order to deliberately spread misinformation among Czech citizens.

Keywords: Disinformation, Social Networks, Facebook, Twitter, Lubomír Volný